

6 2008

ročník XIV

Bulletin slovenskej advokácie

Založenie obchodnej spoločnosti advokátmi

počas pozastavenia výkonu advokácie

Väzba a základné právo na osobnú slobodu
vo svetle nálezu ústavného súdu

Je inštitút súhrnného trestu v nesúlade s ústavou?

Nezávislý advokát – správca majetku
a pranie špinavých peňazí

Právna povaha geometrického plánu

Všeobecné ceny majetku

Šachový turnaj advokátov a právnikov iných profesií

AKTUÁLNE

- 2 **Založenie obchodnej spoločnosti advokátmi počas pozastavenia výkonu advokácie a poskytovanie právnych služieb**
Stanovisko Predsedníctva SAK
- 2 **Väzba a základné právo na osobnú slobodu vo svetle nálezů ústavného súdu**
JUDr Alexander Fuchs
- 4 **K premlčaniu v obchodných záväzkových vzťahoch**
doc. JUDr. Mária Patakyová, CSc.
- 5 **Je inštitút súhrnného trestu v nesúlade s ústavou?**
JUDr. Alexander Fuchs
- 6 **Bulletin advokácie prináša**
JUDr. Juraj Ďurovčík

ODBORNÉ PRÍSPEVKY

- 8 **Nezávislý advokát – správca majetku a pranie špinavých peňazí**
Mgr. Marek Kordík
- 10 **Právna povaha geometrického plánu**
JUDr. Milan Sudzina
- 16 **Všeobecné ceny majetku**
JUDr. Ing. Jozef Kmeť
- 22 **Do vašej knižnice: Nové stavebné právo**
doc. JUDr. Milan Ďurica PhD.
- 23 **Do vašej knižnice: Etické desatoro začínajúceho advokáta**
JUDr. Daniel Krošlák

SAK & SPRÁVY

- 24 **Zo zasadnutia Predsedníctva SAK**
- 24 **Pýta(j)te sa predsedníctva**
- 25 **Šachový turnaj advokátov a právnikov iných profesií**
- 27 **Seminár o elektronickom podpise**
- 27 **Stretnutie predstaviteľov advokátskych komôr v Budapešti**
- 28 **Regionálne stretnutie s maďarskými kolegami**
- 29 **Hospitácia v Nemecku 2007**
- 33 **Návšteva nemeckých trestných obhajcov v Bratislave**
- 33 **Publikačná súťaž Bulletinu slovenskej advokácie**
- 33 **Zmeny v zozname advokátov**
za obdobie od 16. apríla do 15. mája 2008
- 34 **Zmeny v zozname advokátskych koncipientov**
za obdobie od 16. apríla do 15. mája 2008

ZAÚJÍMAVOSTI

- 37 **Historická mozaika**
JUDr. PhDr. Stanislav Balík
- 38 **ADVOKÁTI V SIETI**
– blíží sa ďalší ročník tenisového turnaja

Vážení čitatelia,

v súvislosti s tohtoročnou zmenou formátu a čiastočne aj obsahu Bulletinu slovenskej advokácie sa v rubrike AKTUÁLNE vytvoril aj väčší priestor pre slobodné vyjadrovanie názorov advokátov reagujúcich na aktuálne dianie alebo problémy dotýkajúce sa advokátskeho stavu.

Na poslednom zasadnutí redakčnej rady sme stáli pred rozhodnutím, či máme v časopise uverejniť príspevok bývalého člena Predsedníctva SAK, v ktorom vysvetľuje dôvody, ktoré ho viedli k tomu, že sa vzdal svojej funkcie člena predsedníctva. Po dlhšej rozprave sme sa napokon rozhodli, že článok nie je vhodný na publikovanie v našom časopise. Nejde nám pritom o zakrývanie prípadne aj nepríjemných alebo kontroverzných skutočností, ani nechceme uprieť členom komory možnosť vyjadriť aj kritické názory k aktuálnemu daniu, ale nie v takej forme, akú zvolil autor príspevku. Obsah článku sa dotýka cti niektorých jeho kolegov, ale vychádza, žiaľ, z nie celkom pravdivých alebo nepresných informácií. Keďže autor príspevku vopred poslal e-mailom niektorým kolegom, už na zasadnutí redakčnej rady sme mali k dispozícii písomnú reakciu kolegu spochybňujúcu niektoré tvrdenia, ktoré boli preukázateľne nepravdivé. Uverejnenie článku by vyvolalo ďalšie reakcie minimálne od dotknutých osôb, pričom nezainteresovaný čitateľ by nemal možnosť vytvoriť si objektívny názor na celú situáciu.

Dospeli sme preto k záveru, že Bulletin slovenskej advokácie ako odborný právnický časopis, i keď plní i funkciu informačnú, by nemal byť platformou pre osobné útoky a neváživosť medzi konkrétnymi advokátmi, pretože by sa tým nič nevyriešilo. Na tento účel by bolo možno vhodnejšie vytvoriť diskusné fórum na webovej stránke Slovenskej advokátskej komory.

Veríme, že väčšina z Vás sa stotožní s naším rozhodnutím kontroverzný príspevok v bulletine neuverejniť.

JUDr. Zuzana Ďurišová
členka Redakčnej rady
Bulletinu slovenskej advokácie

STANOVISKO PREDSEDNÍCTVA SAK

Založenie obchodnej spoločnosti advokátmi počas pozastavenia výkonu advokácie a poskytovanie právnych služieb

Podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), ako aj podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) neexistujú obmedzenia založenia obchodnej spoločnosti (verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným), ktorej predmetom činnosti je poskytovanie právnych služieb advokátmi s pozastaveným výkonom advokácie. Rovnako neexistujú obmedzenia vymenovania advokáta s pozastaveným výkonom advokácie za štatutárny orgán obchodnej spoločnosti.

Registrový súd pri zápise obchodnej spoločnosti do obchodného registra nie je povinný skúmať, či spoločník alebo konateľ danej obchodnej spoločnosti má pozastavený výkon advokácie, pretože aj počas pozastavenia výkonu advokácie ostáva advokátovi zachovaný status advokáta a taktiež má doklady, že je zapísaný v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou (licenciou).

Zákaz založenia obchodnej spoločnosti advokátom s pozastaveným výkonom advokácie by mohol byť chápaný ako diskriminačný aj z dôvodu, že v prípade, ak počas existencie obchodnej spoločnosti založenej podľa zákona o advokácii dôjde k pozastaveniu výkonu advokácie niektorému zo spoločníkov tejto spoločnosti, jeho účasť v obchodnej spoločnosti nezaniká, t.j. ostáva zachované jeho postavenie spoločníka obchodnej spoločnosti a aj konateľa v spoločnosti s ručením obmedzeným.

V každom prípade však advokát ako spoločník obchodnej spoločnosti alebo konateľ obchodnej spoločnosti nie je oprávnený počas pozastavenia výkonu advokácie poskytovať právne služby a porušenie tejto povinnosti zakladá jeho disciplinárnu zodpovednosť.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že v prípade obchodnej spoločnosti, ktorej predmetom činnosti je poskytovanie právnych služieb, ide o činnosť, na ktorú sa vzťahuje § 56 ods. 4 Obchodného zákonníka, podľa ktorého činnosť, ktorú podľa osobitných predpisov môžu vykonávať iba fyzické osoby, môže spoločnosť vykonávať iba pomocou osôb, ktoré sú na to oprávnené podľa osobitných predpisov. Zodpovednosť týchto osôb podľa osobitných predpisov nie je dotknutá, a preto v jednoosobovej spoločnosti s ručením obmedzeným v prípade pozastavenia výkonu advokácie nie je splnená podmienka ustanovená § 56 ods. 4 Obchodného zákonníka, keďže počas pozastavenia výkonu advokácie nie je advokát oprávnený poskytovať právne služby, a teda je daný dôvod na podanie návrhu na zrušenie takejto spoločnosti súdom podľa § 68 ods. 6 písm. e) Obchodného zákonníka.

Prípadné zistenie, že niektorý zo spoločníkov verejnej obchodnej spoločnosti alebo komplementárov komanditnej spoločnosti alebo konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným poskytoval právne služby, napr. zastupovaním klienta obchodnej spoločnosti na pojednávaní, zakladá disciplinárnu zodpovednosť tohto advokáta.

JUDr. Ján Havlát
podpredseda SAK

DISKUSIA – POLEMIKA

Väzba a základné právo na osobnú slobodu vo svetle nálezu ústavného súdu

Na základe nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 187/07 došlo nedávno k prepusteniu trestne stíhanej osoby z väzby. Nález a následné prepustenie z väzby vyvolali nebyvalú mediálnu pozornosť.

Obvinený R. O. bol 4. mája 2005 vzatý do väzby v trestnej veci, ktorá bola v tom čase v štádiu prípravného konania. Uznesením Špeciálneho súdu zo 14. decembra 2006 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR z 19. decembra 2006 bola lehota trvania väzby R. O. predĺžená do 28. apríla 2007. Dňa 27. apríla 2007 podal prokurátor Špeciálnemu súdu obžalobu na R. O. pre závažný trestný čin. Po podaní obžaloby bolo o väzbe R. O. rozhodované až 12. júna 2007 v rámci predbežného prejednávania obža-

loby. Uznesením Špeciálneho súdu z 12. júna 2007 sa rozhodlo, že väzba R. O. naďalej trvá a že sa zamietajú jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Uznesením najvyššieho súdu z 12. júla 2007 bola sťažnosť R. O. zamietnutá.

R. O. podal sťažnosť ústavnému súdu, v ktorej namietal, že jeho ponechaním vo väzbe po 28. apríli 2007 došlo k porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a obdobného práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), lebo bolo povinnosťou Špeciálneho súdu rozhodnúť o ďalšom trvaní jeho väzby do uplynutia termínu jej posledného predĺženia v prípravnom konaní, teda najneskôr 28. apríla 2007. Keďže sa tak nestalo, mal byť prepustený z väzby.

Ústavný súd prijal sťažnosť R. O. na ďalšie konanie a nálezom vyslovil, že došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 12. júla 2007, pričom uznesenie zrušil v časti týkajúcej sa R. O. a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie.

Ústavný súd predovšetkým pripomenul, že v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 dohovoru nemôže byť titulom pre držanie vo väzbe znamenajúce obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba bez toho, aby sa

o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo ešte pred tým, než uplynie lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená. Poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutia vo veciach sp. zn. I. ÚS 6/02, I. ÚS 204/05, III. ÚS 271/06 a I. ÚS 115/07. Ďalej uviedol, že samotná skutočnosť, že vec bola postúpená súdu, nie je postačujúca pre splnenie kritéria „zákonosti“ väzby v zmysle čl. 5 ods. 1 dohovoru a nemôže bez príslušného súdneho rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby a to s poukazom na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „Európsky súd“) vo veci *Stasaitis proti Litve* z 21. marca 2002. Napokon vyslovil názor, že hoci ustanovenie § 76 ods. 5 Trestného poriadku nezakotvuje povinnosť všeobecného súdu rozhodnúť po podaní obžaloby o ďalšom trvaní väzby najneskôr do uplynutia termínu jej posledného predĺženia v prípravnom konaní, napriek tomu je povinnosťou všeobecného súdu takto postupovať, lebo väzba sa musí vždy opierať o rozhodnutie súdu.

Po uverejnení nálezu zaujali k nemu stanovisko prakticky všetky dotknuté inštitúcie. Počnúc predsedom Špeciálneho súdu cez špeciálneho prokurátora a predsedu najvyššieho súdu až po ministra spravodlivosti, resp. bývalého ministra všetci sa zhodli na tom, že nimi vedené rezorty v ničom nepochybili. S výnimkou ministra spravodlivosti boli zajedno aj v tom, že na vine je ústavný súd, lebo jeho právny názor bol prekvapujúci, keďže zaviedol nové pravidlo, ktoré je v rozpore s doterajšou rozhodovacou praxou všeobecných súdov, pričom toto nové nazeranie na vec nebolo možné predvídať a podľa neho sa riadiť. Podľa názoru ministra spravodlivosti pochybil bývalý minister, lebo sa nepostaral o to, aby sa judikatúra ústavného súdu inkorporovala do Trestného poriadku.

Vzhľadom na protichodné reakcie zainteresovaných rezortov v médiách laická verejnosť nemala možnosť utvoriť si o veci reálny obraz. Preto som uverejnil v denníku SME z 21. mája 2008 pod titulkom *Bolo rozhodnutie ÚS prekvapením?* základné fakty prípadu a jadro argumentácie ústavného súdu. Mojou ambíciou bolo pokúsiť sa odborné otázky pertraktovať spôsobom prístupným aj laikom. Zdôraznil som najmä, že nález nebol prekvapujúci. Ústavný súd už 4. decembra 2002 vyslovil, že obmedzenie osobnej slobody väzbou sa musí vždy a bezvýnimočne opierať o rozhodnutie súdu. Vychádzal pritom z rozsudku Európskeho súdu z 21. marca 2002. Naznačil som tiež, že pochybili najmä Špeciálny súd a najvyšší súd, keď nerešpektovali judikatúru ústavného súdu, ale aj zákonodarca, ktorý judikatúru nepremietol do Trestného poriadku.

Na môj príspevok reagovala JUDr. Marica Pirošíková, zástupkyňa Slovenskej republiky pred Európskym súdom (SME z 27. mája 2008). Nález ústavného súdu v prípade R. O. nebol ani pre ňu prekvapením, lebo išlo o konštantnú judikatúru ústavného súdu počnúc jeho nálehom sp. zn. I. ÚS 6/02. Prekvapením pre ňu bol samotný nález sp. zn. I. ÚS 6/02. Už v čase jeho vyhlásenia mala pochybnosti o tom, či by bol rovnako rozhodol aj Európsky súd, keďže slovenská právna úprava sa zdala súladná so zárukami obsiahnutými v dohovore. Podľa nášho Trestného poriadku totiž sudca po podaní obžaloby má povinnosť permanentne skúmať existenciu dôvodov väzby a ak zistí, že tieto pominuli, má povinnosť osobu vo väzbe ihneď prepustiť. Okrem toho v októbri 2000 sa na Európsky súd obrátil sťažovateľ Pavlík, ktorý sa ocitol v podobnej situácii ako R. O., lebo deň potom, ako bola na neho podaná obžaloba, uplynula lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená, pričom súd výslovne nerozhodol do tejto lehoty o ďalšom trvaní väzby. V podanej sťažnosti namietať, že jeho väzba bola svojvoľná, pretože jej predĺženie po uplynutí uvedenej lehoty sa nezakladalo na rozhodnutí súdu. Vláda v konaní

tvrdila, že sťažnosť je v tomto ohľade zjavne nepodložená. Európsky súd v rozsudku z 30. januára 2007 dal vláde za pravdu. Nenašiel totiž žiaden náznak akejkoľvek materiálnej alebo procesnej nezákonnosti väzby sťažovateľa Pavlíka podľa vnútroštátneho práva. Z uvedeného podľa názoru JUDr. Pirošíkovej vyplýva, že ústavný súd vykladá práva obsiahnuté v čl. 5 ods. 1 dohovoru širšie ako samotný Európsky súd. Opiera sa pritom o rozhodnutie týkajúce sa Litvy, vyvstáva však otázka, prečo tento svoj postoj vzhľadom na závažnosť dôsledkov vyplývajúcich z jeho rozhodovacej činnosti na chod trestného konania neprehodnotil po rozsudku vo veci sťažovateľa Pavlíka.

Považujem za potrebné predovšetkým konštatovať, že otázky interpretácie rozsudku Európskeho súdu vo veci sťažovateľa Pavlíka, nadväzného hodnotenia jeho rozsudku vo veci sťažovateľa Stasaitisa a záverov vyplývajúcich pre ústavný súd v súvislosti s jeho zásadným nálezom sp. zn. I. ÚS 6/02 zo 4. decembra 2002 sú natoľko špecifickými odbornými otázkami, že vecná polemika o nich v laických médiách nemá miesto. Preto som sa rozhodol reagovať na odbornom fóre.

Považujem za nešťastné, že dr. Pirošíková zverejnila svoje pochybnosti týkajúce sa nálezu sp. zn. I. ÚS 6/02 až teraz (po vyše piatich rokoch), a to tým viac, že s ňou v nijakom prípade nemôžem súhlasiť.

Fakty prípadu sťažovateľa Pavlíka sú nasledovné:

Bol zadržaný 11. marca 1999. Okresný súd ho vzal do väzby 12. marca 1999. Dňa 3. septembra 1999 bola väzba predĺžená do 11. decembra 1999. Dňa 10. decembra 1999 bola podaná obžaloba. Uznesením okresného súdu z 28. februára 2000 bol ponechaný vo väzbe. Neúspešné boli aj ďalšie jeho pokusy dosiahnuť prepustenie z väzby. Napokon bol prepustený z väzby 17. januára 2001.

Sťažovateľ Pavlík sa 26. októbra 2000 obrátil na Európsky súd, okrem iného aj v súvislosti s namietaným porušením čl. 5 ods. 1 dohovoru väzbou. Vytykal, že a) nebol predvedený pred sudcu do 24 hodín po zadržení, b) jeho väzba bola svojvoľná, c) jej predĺženie po 11. decembri 1999 sa nezakladalo na rozhodnutí súdu.

Keďže sťažnosť podal 26. októbra 2000, tie rozhodnutia o väzbe, ktoré boli vydané pred 26. aprílom 2000 (teda viac ako 6 mesiacov pred podaním sťažnosti), Európsky súd meritórne neskúmal, lebo považoval sťažnosť vo vzťahu k väzbe pred 26. aprílom 2000 za oneskorenú. Neskúmal teda ani námietku, podľa ktorej predĺženie väzby v období po 11. decembri 1999 sa nezakladalo na rozhodnutí súdu. Meritórne sa zaoberal iba tými rozhodnutiami o väzbe, ktoré boli vydané po 26. apríli 2000.

V súvislosti s rozhodnutiami o väzbe spred 26. apríla 2000 snáď stojí za to ešte poznamenať, že vláda sa námietkou nedodržania 6 mesačnej lehoty vôbec nebránila. Našťastie, všimol si to Európsky súd.

Vzhľadom na uvedené fakty možno uzavrieť, že tvrdenie, podľa ktorého Európsky súd neuznal námietku neexistencie súdneho rozhodnutia o väzbe po 11. decembri 1999, nezodpovedá skutočnosti. Európsky súd sa touto námietkou vôbec nezaoberal, lebo ju považoval za oneskorenú. Zároveň to znamená, že ústavný súd nemal dôvod zmeniť svoju doterajšiu rozhodovaciu prax v danej otázke.

Rozsudok Európskeho súdu bol uverejnený v úplnom znení v slovenskom preklade JUDr. Miroslavy Bálintovej z Kancelárie zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom v Justičnej revue č. 6-7/2007 – Príloha, s. 18 – 32.

JUDr. Alexander Fuchs, advokát,
poradca Ústavného súdu SR

OHLAS

K premlčaniu v obchodných záväzkových vzťahoch

Na stránkach bulletinu prebieha podnetná polemika k problematike premlčania v obchodných záväzkových vzťahoch. Výklad týchto ustanovení v súladnosti jednoduchého a ústavného práva, s rešpektovaním všeobecnej právnej úpravy súkromného práva pri zohľadnení zmyslu osobitnej úpravy je dôležitý s ohľadom na stav *de lege lata*, rovnako ako *de lege ferenda*. K uvedeným aspektom by som rada uviedla niekoľko postrehov.

Pôsobnosť Obchodného zákonníka v záväzkových vzťahoch je určená ťažiskovým ustanovením § 261. Pri rozhodujúcom kritériu rozlišovania relatívnych obchodných vzťahov – status subjektov ako „podnikateľov“ a „súvislosť s podnikateľskou činnosťou“ je v ustanovení § 261 ods. 1 obsiahnuté interpretačné pravidlo „ak pri vzniku záväzkových vzťahov je zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti“, že sa týkajú podnikateľskej činnosti. Uvedené považujem za relevantné pri hľadaní odpovede na otázku, ktorým právnym predpisom sa spravuje problematika premlčania tých majetkových práv, ktoré sa viažu k bezdôvodnému obohateniu.

Je nepopierateľné, že právna úprava všeobecnej skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia, ako aj jednotlivé osobitné skutkové podstaty tohto osobitného záväzkového vzťahu upravuje Občiansky zákonník.¹ Zodpovedá to systematickému usporiadaniu a štruktúre právnych noriem všeobecného práva súkromného, ktoré má mať svoje premietnutie v základnom kódexe. Generálna klauzula bezdôvodného obohatenia vyjadrená v § 451 ods. 1 OZ ustanovuje zákaz získať majetkový prospech bez právom uznaného dôvodu a zároveň príkaz vrátiť takto získaný prospech. Osobitné klauzuly bezdôvodného obohatenia generujú najtypickejšie prípady vzniku majetkového prospechu bez aprobovaného právneho dôvodu (§ 451 ods. 2 OZ).

Plnenie bez právneho dôvodu (*condictio indebiti*) vznikne v situáciách, kedy právny dôvod plnenia vôbec neexistoval, neexistoval ani na začiatku, pri vzniku plnenia (napr. poskytnutie plnenia – zálohy – v procese kontraktácie, ale pred dohodou o celom obsahu zmluvy, pričom dohoda o obsahu zmluvy nakoniec nebola dosiahnutá a zmluva nebola uzavretá).

Plnenie z neplatného právneho úkonu (*condictio ob iniustam causam*) vzniká v prípade, kedy sa plnenie založilo na formálne existujúcom právnom základe, ktorý mal nedostatky spôsobujúce jeho neplatnosť *ex tunc*, a to bez ohľadu na absolútnu alebo relatívnu neplatnosť právneho úkonu.

Plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol (*condictio causa data causa non secuta*) môžu predstavovať viaceré situácie. Napríklad plnenie sa poskytne už v čase preklúzie práva oprávneného subjektu, resp. plnenie sa poskytne v čase, kedy záväzok zanikol v dôsledku neplnenia fixnej zmluvy alebo v dôsledku uplatnenia rozvázovacej podmienky, resp. v režime Občianskeho zákonníka pri odstúpení od zmluvy (účinky *ex tunc*, na rozdiel od

Obchodného zákonníka, ktorý pri odstúpení ustanovuje *ex nunc* účinky) a zrušenia zmluvy v dôsledku odstúpeného podľa ObZ.

Osobitnými prípadmi bezdôvodného obohatenia je aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (*condictio ob turpem causam*). Bezodvodne sa obohacuje aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám (§ 454 OZ).

Obchodný zákonník obsahuje osobitnú úpravu vzťahov obchodných ako sú uvedené v osobitných skutkových podstatách bezdôvodného obohatenia podľa Občianskeho zákonníka, a to pri odstúpení od zmluvy (§ 351). V rámci systematického usporiadania zaraďujeme túto osobitnú úpravu pod všeobecnú skutkovú podstatu tak, ako je uvedená v § 451 ods. 1 OZ. Je nepochybné, že povinnosť vrátiť prijaté plnenie zo vzťahu, ktorý zanikol odstúpením, je ovládané režimom Obchodného zákonníka, ak sú splnené predpoklady § 261, resp. § 262, v dôsledku čoho sa aj premlčanie riadi ust. §§ 391 a 397 ObZ. Pri riešení vzťahov súvisiacich s plnením na základe neplatnej zmluvy Obchodný zákonník ustanovuje len počiatok behu premlčacej doby (§ 394 ods. 2) na vrátenie plnenia. Ak berieme za základ všeobecnú občianskoprávnu úpravu bezdôvodného obohatenia so špecifikáciou osobitných skutkových podstát, ako boli uvedené vyššie, potom plnenie z neplatnej obchodnej zmluvy je subsumovateľné pod plnenie z neplatného právneho úkonu, v rámci ktorého je rozhodujúce, že formálne dôvod plnenia vznikol, existoval. V kontexte s ust. § 261 ods. 1 potom považujem za rozhodujúce interpretačné pravidlo „s prihliadnutím na všetky okolnosti vzniku záväzkového vzťahu“, v zmysle ktorého uprednostňujem výklad, že aj keď je právnym dôvodom vzniku majetkového prospechu neplatný právny úkon, jeho existencia – z hľadiska formálnoprávneho – má význam pri rozhodovaní o režime daného vzťahu. Ak vzťah založený obchodnou zmluvou, ktorá nie je platným záväzovacím dôvodom, bol (mal byť) v zmysle uvedeného obchodnoprávnym vzťahom, potom mám za to, že premlčanie práva na vydanie plnenia sa premlčuje vo štvorročnej dobe od dňa, kedy došlo k plneniu, a to v dôsledku úpravy vzťahov medzi Obchodným zákonníkom a Občianskym zákonníkom tak, ako sú uvedené v § 1 ods. 2 ObZ.² Uvedené riešenia sú v súlade s účelom a existenciou osobitnej právnej úpravy záväzkových vzťahov v zmysle ust. § 1 ods. 2 ObZ, ako aj s unifikáciou premlčacích dôb v obchodnoprávných vzťahoch v medzinárodných súvislostiach.³

V iných prípadoch vzniku povinnosti vrátiť prijaté plnenie, ktoré predstavuje bezdôvodné obohatenie, ako je plnenie z neplatného právneho úkonu a plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol, a to najmä pri plnení bez právneho dôvodu je dôvodné domnievať sa, že argumentácia pre podporu existencie záväzkového vzťahu podľa § 261 ods. 1 ObZ bude omnoho zložitejšia. V prípade, ak so zreteľom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu so zamýšľaným obchodnoprávnym režimom sa obchodnoprávny charakter vzťahu ani pri odôvodnenej extenzívnej interpretácii nepreukáže, potom zrejme nie je adekvátne uvažovať o uplatnení úpravy premlčania podľa Obchodného zákonníka a mala by byť relevantná úprava v Občianskom zákonníku.

doc. JUDr. Mária Patakyová, CSc., advokátka,
Právnická fakulta UK v Bratislave

- 1 Pri delení skutkových podstát bezdôvodného obohatenia na všeobecnú skutkovú podstatu a osobitné skutkové podstaty vychádzam z členenia prof. J. Švestku uvedeného v diele **Občianské právo hmotné, II. diel**, Praha: Codex, 1995, s. 402.
- 2 Obdobný záver je relevantný napr. aj pre vzťahy vzniknuté v dôsledku ust. § 179 – dividenda neprijatá dobromyseľne, povinnosť vrátiť takto prijaté plnenie a povinnosť vymáhať takto odovzdané plnenie, pričom je to plnenie z dôvodu, ktorý odpadol.
- 3 Zároveň z charakteru komplexnosti úpravy v ObZ vyplýva, že subjektívna lehota tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku, sa pre obchodnoprávne vzťahy neuplatní.

OHLAS

Je inštitút súhrnného trestu v nesúlade s ústavou?

Ad Súhrnný trest a Ústava SR... (BSA č. 4/2008)

V advokátskej praxi čoraz častejšie prichádzame k záveru, že právny predpis, ktorý sa má v právnej veci klienta použiť, je podľa nášho názoru v rozpore s právnym predpisom vyššej právnej sily, teda napríklad niektoré ustanovenie zákona je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Žiaden orgán verejnej správy, ale ani všeobecné súdy vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie sú oprávnené riešiť otázku súladu právnych predpisov nižšej právnej sily s právnymi predpismi vyššej právnej sily. Takúto právomoc má výlučne iba Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v zmysle čl. 125 ústavy.

Dilema, ktorú som vyššie naznačil, je relevantným spôsobom riešiteľná iba v rámci konania o súlade právnych predpisov vedeného na ústavnom súde.

Z ustanovenia čl. 130 ods. 1 písm. a) až f) ústavy vyplýva, že návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov môžu podať len subjekty tam taxatívne uvedené, teda najmenej 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, súd, generálny prokurátor a verejný ochranca práv.

Klient, ktorého záujmy zastupujeme, nie je teda aktívne legítimovaný podať ústavnému súdu návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov, a to ani v tom relevantnom prípade, keď sa v jeho veci má aplikovať právny predpis, ktorý je „dôvodne podozrivý“ z protiústavnosti. V takejto situácii nemáme inú možnosť, než sa obrátiť s podnetom na niektorý zo subjektov uvedených v čl. 130 ústavy a pokúsiť sa ho presvedčiť, aby sa našej veci zastal a využil svoje privilégium obrátiť sa na ústavný súd. Zvyčajne sa to nepodarí (aspoň v mojej praxi). Po márných pokusoch primäť k aktivite napríklad generálneho prokurátora alebo verejného ochranca práv môžeme ešte skúsiť, ak už je klientova vec pred súdom, presvedčiť napríklad okresný súd, ktorý vo veci koná v prvej inštancii, aby konanie prerušil a podal návrh ústavnému súdu na preskúmanie súladu dotknutého ustanovenia s príslušným ústavným článkom. Ani to sa spravidla nepodarí, lebo súd väčšinou nie je ochotný pustiť sa neistou cestou konania na ústavnom súde, ktoré má navyše za následok značné predĺženie súdneho sporu. Vzácnou výnimkou sú v poslednom čase prípady, kedy sú žalobcami samotní sudcovia domáhajúci sa svojich platových náležitostí, ktorí napríklad tvrdia, že zákon priznávajúci im nižšie platy ako sudcom Špeciálneho súdu, je protiústavný. V týchto veciach je podanie návrhu ústavnému súdu prakticky isté.

Možno povedať, že pri takmer úplnej pasivite prezidenta Slovenskej republiky, vlády Slovenskej republiky a verejného ochranca práv prevažnú väčšinu návrhov na konanie o súlade právnych predpisov podávajú poslanci Národnej rady Slovenskej republiky a generálny prokurátor. Kým návrhy poslancov sú spravidla reakciami na politickú objednávku, zatiaľ návrhy podávané generálnym prokurátorom sledujú predovšetkým odborné hľadiská, keďže veľmi často sú podávané na základe podnetov dotknutých subjektov. To isté sa vzťahuje aj na návrhy podávané všeobecnými súdmi, lebo tieto vždy vyvierajú z konkrétneho súdneho sporu, v ktorom má súd sporné ustanovenie aplikovať.

Za situácie, kedy konkrétne dotknuté subjekty nie sú na podanie návrhu na konanie o súlade právnych predpisov aktívne legítimované, celkom určite majú všeobecné súdy najbližšie k tomu, aby sporné ústavnoprávne otázky relevantným spôsobom nastolili v rámci konania o súlade právnych predpisov na ústavnom súde. Preto je veľmi dôležité, aby všeobecné súdy svoju právomoc podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov využívali v omnoho väčšom rozsahu ako doteraz.

Z hľadiska úvah uvedených vyššie považujem za veľmi pozitívny článok sudcu Okresného súdu Michalovce JUDr. Stanislava Sojku (ďalej len „autor“) týkajúci sa súladu inštitútu súhrnného trestu podľa §§ 42 a 44 Trestného zákona s ústavou, Listinou základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Podľa názoru autora inštitút súhrnného trestu je v rozpore s čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 5 ústavy ako aj s korešpondujúcimi ustanoveniami listiny a dohovoru, keďže porušuje základné práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy) a na nezmeniteľnosť právoplatných súdnych rozhodnutí (čl. 50 ods. 5 ústavy). Autor vychádza zo skutočnosti, že predpokladom uloženia súhrnného trestu je existencia iného skoršieho právoplatného rozhodnutia, ktorým bol páchatel' uznaný vinným a bol mu uložený trest. Následne sa zistí iná trestná činnosť toho istého páchatel'a, ku ktorej však došlo skôr, ako bol vyhlásený predchádzajúci odsudzujúci rozsudok, a preto prichádza do úvahy uloženie súhrnného trestu. To znamená, že dôjde ku zrušeniu výroku o treste predchádzajúceho právoplatného rozsudku a k uloženiu nového súhrnného trestu pre páchatel'a. V tomto konaní však už o uložení súhrnného trestu rozhoduje spravidla iný sudca, než ktorý vydal pôvodný rozsudok, a ktorý bol v pôvodnom konaní zákonným sudcom. Podľa názoru autora dochádza tým v rámci rozhodovania o súhrnnom treste k odňatiu veci zákonnému sudcovi. Zároveň zrušenie výroku o treste skoršieho právoplatného rozsudku inak ako v rámci mimoriadneho opravného konania je porušením ústavnej zásady, podľa ktorej nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý už bol právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby bez použitia mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

Nemôžem súhlasiť so závermi autora, i keď sa na prvý pohľad javia ako presvedčivé.

Je nepochybné, že pri ukladaní súhrnného trestu spravidla dochádza k tomu, že je zrušený výrok o treste skoršieho právoplatného rozsudku, a že následne sa páchatel'ovi uloží nový súhrnný trest, ktorý nesmie byť miernejší ako trest pôvodný. Výnimku tvorí prípad, keď súd podľa § 44 Trestného zákona upustí od uloženia súhrnného trestu, ak považuje trest uložený skorším rozsudkom na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a za dostatočný.

Rovnako spravidla dochádza k tomu, že neskoršie trestné konanie, v ktorom prichádza do úvahy uloženie súhrnného trestu, vedie iný zákonný sudca, a to dokonca na inom miestne či vecne príslušnom súde. Skôr výnimočne sa stáva, že aj v neskoršom konaní je zákonným sudcom sudca totožný so zákonným sudcom v skoršom konaní.

Uvedené nepochybné skutočnosti sa naozaj *prima facie* javia ako porušenie základného práva na zákonného sudcu a na nezmeniteľnosť právoplatných súdnych rozhodnutí o treste. Pri bližšom obsahovom (vecnom) skúmaní problematiky však vychádzajú najavo odlišné závery.

V pôvodnom konaní, ktoré už bolo v minulosti právoplatne skončené, súd rozhodol o vine páchatel'a a o treste preňho. Bez toho, aby bol tento právoplatný rozsudok v mimoriadnom opravnom konaní (na základe dovolania alebo návrhu na obnovu konania) zrušený, ustanovenie § 42 ods. 2 Trestného zákona oprávňuje

súd v neskoršom konaní zruší právoplatný výrok o treste skoršieho rozsudku a uloží nový súhrnný trest, ktorý nesmie byť miernejší ako trest pôvodný. Z formálneho hľadiska teda skutočne dochádza k tomu, že do trestného konania v minulosti už právoplatne skončeného, resp. do právoplatného rozsudku sa v novom konaní zasiahne bez splnenia podmienok vyplývajúcich z čl. 50 ods. 5 ústavy.

Podľa môjho názoru pre posúdenie spornej problematiky je podstatná skutočnosť, že v neskoršom konaní v rámci úvah o uložení súhrnného trestu má súd iba dve možnosti. Môže uložiť nový súhrnný trest, ktorý nesmie byť miernejší ako pôvodný trest, alebo môže upustiť od uloženia súhrnného trestu.

Ak súd dospeje k záveru, že sú splnené podmienky na upustenie od uloženia súhrnného trestu podľa § 44 Trestného poriadku, do pôvodného právoplatného rozsudku vôbec nezasiahne, lebo v takomto prípade výrok o treste pôvodného právoplatného rozsudku nezruší. V danej situácii teda vôbec neprichádza do úvahy porušenie čl. 50 ods. 5 ústavy.

V prípade uloženia súhrnného trestu súd uloží ako súhrnný trest nie miernejší, než aký bol trest pôvodný. Z obsahového (vecného) hľadiska teda súd rozhodujúci v neskoršom konaní vôbec v ničom nezasiahne do záverov súdu rozhodujúceho v skoršom konaní. Nič nezmení o treste, ktorý bol skorším rozsudkom uložený, pretože rozhodne iba o treste „navyššie“, ktorý sa týka iba toho trestného činu, za ktorý je páchateľ stíhaný v neskoršom konaní.

Možno urobiť záver, že hoci pri ukladaní súhrnného trestu postupom podľa § 42 Trestného zákona formálne (právne-technicky vzaté) dôjde k zásahu do skoršieho právoplatného rozsudku, avšak z obsahového (vecného) hľadiska zostane tento skorší právoplatný rozsudok nezmenený.

Uvedenú situáciu nemožno podľa môjho presvedčenia považovať za porušenie základného práva na nezmeniteľnosť právoplatných súdnych rozhodnutí podľa čl. 50 ods. 5 ústavy.

V podstate na základe analogickej argumentácie nemožno súhlasiť ani so záverom autora o zásahu do práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Ak dôjde k upusteniu od uloženia súhrnného trestu, zákonný sudca v neskoršom konaní nijako (ani len formálne) nezasiahne do skoršieho právoplatného rozsudku.

Ak v neskoršom konaní rozhoduje o uložení súhrnného trestu ten istý sudca, ktorý bol zákonným sudcom v skoršom konaní, možnosť porušenia základného práva na zákonného sudcu neprichádza vôbec do úvahy.

Napokon, ak rozhoduje v neskoršom konaní iný sudca (iný súd), nebude rozhodovať ani o otázke viny, ale ani o otázke trestu vo veci súdnej v skoršom konaní. Bude rozhodovať iba o treste „navyššie“ za ďalší trestný čin, a to v konaní, v ktorom je nepochybne zákonným sudcom. V ničom teda obsahovo (vecne) nezasiahne do právomoci a rozhodnutia sudcu, ktorý bol zákonným sudcom v skoršom konaní.

Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah považujem inštitút súhrnného trestu zo skúmaného hľadiska za ústavne súladný.

JUDr. Alexander Fuchs, *advokát,
poradca Ústavného súdu Slovenskej republiky*

Bulletin advokácie prináša

Vyberáme z čísla 5/2008 českého *Bulletinu advokacie*

Úvodník JUDr. Vychopeňa, podpredsedu ČAK, **Půhon a v možnostiach glejt** z pohľadu na históriu identifikácie účastníkov súdnych konaní a doručovanie súdnych listín, sa zaoberá otázkou novej identifikačnej karty advokáta v podmienkach elektronizácie justície. Poukazuje na nevyhnutnosť zavedenia nového systému identifikácie advokátov do praxe.

Z rubriky aktualít treba upozorniť najmä na oznámenie o vyhlásení 4. ročníka prestížnej celojustičnej súťaže *Právnik roka 2008* a na oznámenie o otvorení informačného centra Mestského súdu v Prahe, Spálená 2 (podávanie informácií, príjem sťažností, sprostredkovanie nazerania do súdnych spisov a pod.).

Uverejňuje sa tu aj výzva advokátom na poskytnutie akýchkoľvek informácií a materiálov z procesu s Miladou Horákovou týkajúcich sa obhajoby obžalovaných. Podklady budú využité v dokumentárnej sérii *Proces H* v Českej televízii.

Číslo ďalej prináša prehľad judikatúry domácich súdov, judikatúry Súdu pri Európskom združení voľného obchodu a informuje o odbornej literatúre na knižnom trhu (náhrada škody v obchodných vzťahoch, spoločenstvo vlastníkov jednotiek, nové stavebné právo).

V rubrike *Prečítali sme za Vás* uverejňuje excerpty zo statí v odborných periodikách k otázkam súdnej praxe a niektorých jej nedostatkov.

Publikuje stĺpček JUDr. K. Čermáka **Depka vo verejnom priestore alebo zamkneme sa na záchode**.

Informuje o činnosti regiónov, rokovaní Predstavenstva ČAK, disciplinárnom rozhodnutí orgánu komory a o aktivitách v oblasti športu, organizovaného vzdelávania advokátov (koncipientov) a pod. Prináša ďalšie informácie a zaujímavosti z práce a života členstva komory.

Otázkam európskeho práva sú venované príspevky **Kodifikácia zmluvného práva na európskej úrovni zavŕšená** (doc. JUDr. P. Raban, CSc., advokát) a **Uznesenie Spolkového ústavného súdu a návrh zákona na zrušenie bezvýnimčného zákazu dojednania honorárov za úspešnosť v Nemecku** (David Michel, Ulrike Quapp).

Z právnej teórie a praxe poukazujeme na tieto články:

prof. JUDr. Vladimír Kratochvíl, CSc.
vedúci katedry trestného práva PF MU v Brne
Vybrané problémy všeobecnej časti návrhu Trestného zákonníka ČR 2007 z hľadiska obhajoby (1. časť)

Návrh Trestného zákona ČR sa v čase napísania tejto state predkladal do Legislatívnej rady vlády ČR (december 2007). Medzirezortné pripomienkové konanie sa konalo v roku 2007. S účinnosťou kódexu sa ráta od 1. januára 2010.

Pri rozbere problematiky všeobecnej časti návrhu – ako už názov príspevku naznačuje – sa autor pridrižiava selektívneho prístupu; predovšetkým sa zameriava na aspekty, ktoré by mohli byť zaujímavé z hľadiska obhajoby v trestných veciach. V tomto smere sa podrobnejšie venuje najmä problematike základov trestnej zodpovednosti, pojmu a poňatiu trestného činu.

JUDr. Oldřich Řeháček, advokátsky koncipient
**Konanie členov predstavenstva akciovej spoločnosti
 a obchodné vedenie akciovej spoločnosti**

Predmetom článku je posudzovanie často diskutovanej otázky, či konanie člena akciovej spoločnosti (najmä jej predsedu), na ktoré nie je podľa stanov sám oprávnený, možno posudzovať podľa § 15 Obchodného zákonníka. Autor načrtáva problematiku v širších súvislostiach, najmä v spojení s obchodným vedením akciovej spoločnosti a jeho pôsobnosťou. Vzhľadom na to, že Obchodný zákonník pojem „obchodné vedenie“ nedefinuje, ponúka účelové vymedzenie s odvolaním sa na existujúcu judikatúru a právnu publicistiku. Článok prináša podrobnejší rozbor viacerých inštítútov Obchodného zákonníka súvisiacich s konateľskými oprávneniami orgánov obchodných spoločností a ich realizáciou.

JUDr. Ladislav Jouza
 právnik na Ministerstve práce a sociálnych vecí ČR
Zákonník práce po náleze Ústavného súdu ČR

Nový Zákonník práce č. 262/2006 Sb. (ZP) bol od svojej účinnosti 1. 1. 2007 dvakrát novelizovaný. Ide o zák. č. 362/2007 Sb. (účinnosť od 1. 1. 2008) a nález ústavného súdu z 12. 3. 2008. Tento nález zmenil ustanovenia ZP týkajúce sa právomocí odborov v pracovnoprávných vzťahoch, použitia Občianskeho zákonníka v ZP a neplatnosti niektorých druhov právnych úkonov. Dôvodom je neústavnosť a rozpor dotknutých ustanovení so zásadou rovnosti. Autor uvádza podrobnejšiu charakteristiku úprav obsiahnutých v náleze ÚS. Ide napríklad o zníženie právomocí odborov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; odbory nebudú mať právo zakazovať prácu nadčas a prácu v noci, ani záväzným pokynom požadovať odstránenie závad na strojoch a zariadeniach v prevádzke. Podľa nálezu ÚS sa tiež zvyšuje zmluvná vol-

nosť v pracovnoprávných vzťahoch. Naďalej však platí, že zmluvné strany sa pri dojednávaní vzájomných práv a povinností nemôžu odchyliť od ZP, ak to zákon výslovne zakazuje alebo ak to z povahy jeho ustanovení vyplýva.

JUDr. Dana Ondrejová, PhD., advokátska koncipientka
**Dva rôzne metre alebo diskriminácia podnikateľov
 vo veci oslobodenia od súdneho poplatku?**

Súčasná judikatúra vo veci oslobodenia podnikateľov od súdneho poplatku vychádza z rozhodnutia Vrchného súdu v Prahe (zn. 9Cmo 630/99), podľa ktorého „nevýhody podnikateľského rizika nemožno prenášať na štát formou oslobodenia od povinnosti platiť súdne poplatky; pomery podnikateľa by odôvodňovali oslobodenie (čiastočné oslobodenie) od súdneho poplatku (§ 138 ods. 1 OSP) iba v tom prípade, ak by sa účastník dostal do ťažkej finančnej situácie z dôvodu tzv. vyššej moci alebo nepredvídaných okolností, ktoré nemajú pôvod v podnikaní (živelná pohroma atď.)“.

Podľa názoru autorky treba toto rozhodnutie vo vzťahu k nepodnikateľom vnímať ako diskriminačné. Poukazuje na skutočnosť, že súdy priznávajú fyzickým osobám – nepodnikateľom oslobodenie od súdnych poplatkov nielen v prípade vyššej moci, ale aj v iných prípadoch finančnej núdze. Selektívny prístup vrchného súdu odporuje zmyslu ustanovenia čl. 36 Listiny základných práv a slobôd i ustanoveniam § 3 a § 138 ods. 1 OSP a je preto celkom pomýlený a nesprávny. Ako nasledovania hodný príklad ponúka autorka rozhodnutie Krajského súdu v Ústí nad Labem zn. 12Co 783/99, ktorý v tejto veci dospel k inému a akceptovateľnému záveru.

Spracoval: JUDr. Juraj Ďurovčík
 kancelária SAK

Hľadáme

kandidáta/kandidátku na pozíciu

koncipienta

resp.

koncipientky

s minimálnou praxou 6 mesiacov
 a výbornou znalosťou anglického jazyka,
 znalosť právnickej terminológie je výhodou.
 Nástup možný ihneď.

V prípade záujmu nám prosím pošlite
 svoj štruktúrovaný životopis
 v anglickom a slovenskom jazyku
 na poštovú alebo e-mailovú adresu:

JUDr. Tomas Borec
 advokátska kancelária
 Kozia 20, 811 03 Bratislava
 tel./fax: +421 2 52931029
 e-mail: office@akborec.sk

Studio Legale, s.r.o. – Advokátska kancelária

so sídlom
 Šulekova 4, 811 06 Bratislava
 studiolegale@studiolegale.sk

príjme

s nástupom v mesiaci august 2008

koncipienta / koncipientku

so zameraním na obchodné právo,
 občianske právo, katastrálne právo

Požadujeme:

vysokoškolské právnické vzdelanie získané v SR, vítaná znalosť talianskeho jazyka slovom aj písmom (vrátane právnickej terminológie), taktiež znalosť anglického jazyka, dôslednosť, samostatnosť, zodpovednosť, spoľahlivosť, schopnosť tímovej práce, odolnosť voči stresovým situáciám, dobré komunikačné schopnosti, záujem o profesijný rast, lojálnosť a diskretnosť

Ponúkame:

príležitosť pracovať v mladom kolektíve rýchlo sa rozvíjajúcej advokátskej kancelárie, možnosť profesionálneho rastu, adekvátne finančné ohodnotenie

V prípade záujmu pošlite štruktúrovaný životopis
 v slovenskom jazyku na horeuvedenú adresu alebo e-mail

Nezávislý advokát – správca majetku a pranie špinavých peňazí

Mgr. Marek Kordík

V zmysle ustanovení zákona č. 367/2000 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmu z trestnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) v platnom znení je advokát povinnou osobou, z čoho mu vyplýva celý rad povinností, ktoré buď úplne alebo veľmi podstatne znižujú jeho nezávislosť a faktický výkon advokácie. Nasledujúce riadky predstavujú postup advokáta, ktorý by mal konať striktnie podľa zákona a tým by sa vlastne spreneveril samotnému výkonu advokácie, respektíve jej zásadám, ktoré sú príkladom uvedených v závere tohto článku.

Mgr. Marek Kordík
doktorand na katedre trestného práva, kriminológie a kriminalistiky PF UK v Bratislave a advokátsky koncipient v advokátskej kancelárii JUDr. Zoltána Sťahulu v Bratislave.

Riziko zneužitia advokáta, ako správcu majetku (ďalej len „správca“) na financovanie terorizmu a legalizáciu príjmov z trestnej činnosti je súčasťou operačného rizika. V prípade

nedodržania ustanovení citovaného zákona má za následok vyvodenie zodpovednosti povinnej osoby a znamená aj riziko straty reputácie.

Zabezpečovanie a plnenie povinností, ktoré vyplývajú zo zákona č. 367/2000 Z. z. bude v prípade správcu zabezpečovať sám správca a nie tretia osoba. Správca bude taktiež priamo zodpovedný za uvedené konanie, a to jednak disciplinárne, ale tiež trestnoprávne.

Program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti si správca musí zabezpečiť sám a na vlastné náklady.

Porušenie povinností vyplývajúcich z tohto programu sa považuje za porušenie správcovskej disciplíny, ktorého závažnosť sa posudzuje v závislosti od stupňa zavinenia a závažnosti následku spôsobeného jeho konaním, resp. nedodržaním predpokladaného konania.

Napomáhanie a umožňovanie legalizácie príjmov z trestnej činnosti ako aj neoznámenie alebo neohlásenie skutočností nasvedčujúcich tomu, že iný spáchal trestný čin legalizácie príjmov z trestnej činnosti alebo neohlásenia neobvyklej obchodnej operácie je trestným činom. Vedomé zatajovanie takejto činnosti osobami, ktorým oznámenie alebo ohlásenie takýchto skutočností vyplýva z ich zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie je trestné.

Inštitúty boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a ich aplikácia *stricto iuris*

A. Identifikácia (§ 5 zákona)

Vykonanie všetkých operácií s majetkom podmieňuje správca identifikáciou klienta a uvedenie titulu resp. dôvodu.

Identifikácia klienta predstavuje úkony smerujúce k zisteniu totožnosti klienta, a to:

- u fyzickej osoby zistenie mena, priezviska, rodného čísla alebo dátumu narodenia, trvalého pobytu, druhu a čísla dokladu totožnosti fyzickej osoby, u cudzinca aj zistenie štátnej príslušnosti, u utečencov zistenie pobytu v utečeneckom tábore,
- u fyzickej osoby oprávnenej na podnikanie zistenie okrem údajov uvedených pod písmenom a) aj miesta a identifikačného čísla,
- u právnickej osoby zistenie obchodného mena, sídla, identifikačného čísla ak ho má pridelené a u fyzickej osoby, ktorá je oprávnená v jeho mene konať údaje v rozsahu podľa písmena a),
- u maloletej osoby, ktorá nemá doklad totožnosti, zistenie mena, priezviska, rodného čísla alebo dátumu narodenia, trvalého pobytu a čísla dokladu totožnosti rodiča, alebo iného zákonného zástupcu podľa osobitných predpisov,
- identifikačného čísla alebo obdobného kódu, ktorý na vykonávanie obchodu prostredníctvom technických zariadení pridelia klientovi banky podľa osobitných predpisov.

Identifikáciou pre účely zákona č. 367/2000 Z. z. v platnom znení sa rozumie povinnosť identifikovať každú fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ak sa zistí, že pripravuje alebo vykonáva

- neobvyklú obchodnú operáciu,
- obchodnú operáciu v hodnote najmenej 15 000 eur,
- viacero na seba nadväzujúcich obchodných operácií, ktorých hodnota v období dvanásť po sebe nasledujúcich mesiacov dosiahne najmenej 15 000 eur.

B. Ohlasovacia povinnosť (§ 7 zákona)

Správca ako povinná osoba v zmysle zákona č. 367/2000 Z. z. v platnom znení je povinná ohlasovať neobvyklé obchodné operácie finančnej polícii.

Každý správca je povinný posudzovať konanie klienta z pohľadu boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti.

Konkrétny postup správcu ako povinnej osoby pri podávaní hlásenia o neobvyklej obchodnej operácii je v každom prípade individuálny.

C. Zdržanie neobvyklej obchodnej operácie (§ 9 zákona)

Správca zdrží neobvyklú obchodnú operáciu, ak vyhodnotí operáciu, ako takú, vykonaním ktorej by hrozilo nebezpečenstvo, že môže byť zmarené, alebo podstatným spôsobom sťažené zadržanie príjmu z trestnej činnosti, rozhodne o jej zdržaní, a o tejto skutočnosti neodkladne informuje finančnú políciu.

Správca je ďalej povinný zdržať vykonanie operácie

- do momentu podania hlásenia o neobvyklej obchodnej operácii finančnej polícii,
- na základe písomnej žiadosti finančnej polície najviac však na 48 hodín,

c) na základe oznámenia finančnej polície, že vec bola odovzdaná orgánom činným v trestnom konaní, najviac však na 24 hodín.

Správca zdrží vykonanie operácie aj na požiadanie finančnej polície v zákonom ustanovenej lehote, a to len na dobu ustanovenú zákonom č. 367/2000 v platnom znení.

D. Odmietnutie vykonania neobvyklej obchodnej operácie (§ 6 ods. 3 zákona)

Ak by vykonaním príkazu klienta došlo k legalizácii príjmov z trestnej činnosti alebo financovaniu terorizmu, ďalej ak sa klient odmietne identifikovať alebo odmietne preukázať v mene koho koná, má správca povinnosť odmietnuť vykonanie tejto operácie.

E. Postup správcu pri výplate hotovostných čiastok (§ 9a a § 6 zákona)

V súvislosti so sprísnením režimu nakladania s vyplácaním hotovostných čiastok môže správca, v zmysle ustanovení zákona č. 367/2000 Z. z. výplatu takejto čiastky alebo výplatu zvyšku takejto čiastky, ktorej hodnota dosahuje najmenej 15 000 eur v období dvanásť po sebe nasledujúcich mesiacov, vyplatiť na základe písomnej žiadosti doručiteľa po uplynutí siedmich dní od jej podania. Všetky operácie s takýmito vkladmi musia byť hlásené finančnej polícii len pri dosiahnutí hodnoty najmenej 15 000 eur v období dvanásť po sebe nasledujúcich mesiacov.

Správca je povinný splniť si ohlasovaciu povinnosť a o prevzatí žiadosti o takúto výplatu podá bez zbytočného odkladu hlásenie finančnej polícii.

F. Ukončenie zmluvného vzťahu s klientom

Ak z operácie klienta vyplýva, že jeho aktivity realizované prostredníctvom správcu môžu súvisieť s legalizáciou príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti môže správca ukončiť určité alebo akékoľvek zmluvné vzťahy s týmto klientom.

G. Povinnosť mlčanlivosti (§ 8 zákona)

Správca a každý zamestnanec správcu je povinný v zmysle ustanovenia § 8 zákona č. 367/2000 Z. z. zachovávať mlčanlivosť o ohlásenej neobvyklej obchodnej operácii a o opatreniach vykonávaných finančnou políciou. Žiaden zamestnanec správcu a ani správca sám nesmie informovať klienta ani iné osoby vrátane ostatných zamestnancov o podanom hlásení o neobvyklej obchodnej operácii, ani o opatreniach súvisiacich s týmto hlásením to ani v prípade, keby sa o tom dozvedeli z informačného zdroja mimo činnosti spojeney so správou majetku. Povinnosť mlčanlivosti nezaničí ukončením pracovného pomeru, obdobného pracovného vzťahu alebo iného zmluvného vzťahu.

Finančná polícia zbaví mlčanlivosti správcu a zamestnanca správcu, ak ide o konanie:

- a) pred orgánmi činnými v trestnom konaní,
- b) pred súdom rozhodujúcim v občianskom súdnom konaní.

Podáť informácie v konaniach uvedených nižšie môže zamestnanec správcu resp. správca ako právnická osoba až potom, ako obdrží z finančnej polície zbavenie mlčanlivosti v písomnej forme.

H. Boj proti terorizmu a zvláštny monitoring (§ 6 zákona)

Ak správca získa vedomosť o tom, že jeho klient je podozrivý z prepojenia na činnosť akejkoľvek teroristickej skupiny alebo má iné relevantné informácie o klientovi, na základe ktorých sa môže opodstatnene domnievať, že finančné prostriedky klienta môžu pochádzať z trestnej činnosti alebo slúžia na podporovanie činnosti teroristickej skupiny, postupuje nasledovne: správca zabez-

pečí osobitné prehodnotenie všetkých operácií klienta a jeho osobitný monitoring. Vzhľadom na to, že je dôvodné podozrenie, že finančné prostriedky klienta môžu pochádzať z trestnej činnosti, slúžia na financovanie terorizmu alebo akejkoľvek inej trestnej činnosti, podá hlásenie o neobvyklej obchodnej operácii na finančnú políciu.

Osobitne by mal byť upravený postup pri sledovaní aktivít osôb, na ktoré boli uvalené medzinárodné sankcie Bezpečnostnej rady OSN a Rady Európskej únie v oblasti obchodu a nefinančných služieb, finančných služieb a dopravy. Zoznam týchto osôb je zverejnený nariadením vlády 484/2006 v platnom znení v Official Journal Európskej únie.

Správca by mal viesť zoznam krajín pôvodu sankcionovaných osôb, varovné signály v súvislosti s týmito osobami a s tým súvisiace postupy.

Správca monitoruje operácie smerujúce do alebo z rizikových krajín alebo krajín známych ako off-shore centrá. Zoznam takýchto krajín vlastní každý správca, prostredníctvom pravidelných stretnutí správcov za účelom predchádzania legalizácií príjmu z trestnej činnosti prostredníctvom správcu.

I. Evidencia hlásení o neobvyklých obchodných operáciách, výplate hotovostných prostriedkov a záznamov o vykonanom monitoringu (§ 7 a § 11 zákona)

Správca je zodpovedný za riadnu evidenciu neobvyklých obchodných operácií, výplaty hotovostných prostriedkov a záznamov o vykonanom monitoringu, ktoré sú uchovávané po dobu 5 rokov, tak, aby sa s ich obsahom neoboznámili neoprávnené osoby.

Zrejmý rozpor so zásadami výkonu advokátskeho povolania

Vyššie načrtnutý postup advokáta ako správcu majetku by predstavoval rozpor hneď s niekoľkými fundamentálnymi zásadami výkonu advokácie. V praxi zrejme tento prípad bude ojedinelý, pretože spravovanie majetku nie je typickou agendou advokáta v podmienkach SR. avšak môže k nemu dôjsť vzhľadom na to, že v zákone o advokácii v § 1 ods. 2 je výkonom advokácie i správa majetku klienta.

Nižšie je uvedený príkladný výpočet zásad, ktoré sú buď oslabené alebo úplne potlačené jednotlivými ustanoveniami zákona o legalizácii príjmu z trestnej činnosti:

- 1) Zásada dôvery (§ 5 ods. 1, ods. 4 Advokátskeho poriadku).
- 2) Zásada mlčanlivosti (§ 23 zákona o advokácii).
- 3) Zásada nepreverovať skutkové tvrdenia klienta (§ 5 ods. 3 advokátskeho poriadku).
- 4) Zásada beztrestnosti advokáta vo vzťahu k skutkovej podstate trestného činu neoznámenej trestného činu podľa § 340 ods. 3 Trestného zákona (§ 340 ods. 3 Trestného zákona).
- 5) Zásada nezávislosti (§ 2 ods. 2, ods. 3 zákona o advokácii).
- 6) Zásada profesijnej etiky a dôstojnosti advokáta (§ 18 zákona o advokácii).

Uvedené zásady nielenže sú pre výkon advokácie podstatné, ale bez nich nie je faktický výkon advokácie možný. Na základe vyššie uvedeného potom správa majetku v rámci výkonu advokácie by nebola dosť dobre možná, pretože advokát by sa mohol sám stať nástrojom legalizácie príjmu z trestnej činnosti alebo by bol nútený „udať“ svojho klienta finančnej polícii, nakoľko by mohol byť dôvodne podozrivý z trestnej činnosti a takúto povinnosť by mu ukladal zákon. ■

RESUMÉ

Nezávislý advokát – správca majetku a pranie špinavých peňazí

Príspevok sa zaoberá podrobným postupom, ktorý musí advokát ako správca majetku dodržať. Schválne sa autor nezmieňuje v úvode o advokátskych predpisoch, aby poukázal na to, ako by sa mal advokát správať, ak vystupuje ako správca majetku. Takto opísané konanie je v príkrom rozpore s advokátskymi predpismi a princípmi, čo naznačuje na záver príspevku.

SUMMARY

Independent Lawyer – Trustee and Money Laundering

The article shows the detailed steps, those advocate, as an administrator of the property, should keep. The author does not mention

the relevant advocates' law and principles to explain the nonsense of that behavior. Behavior, described in the article is in straight contrary to the principles of the advocacy, which is noticed at the end of the article.

ZUSAMMENFASSUNG

Unabhängiger Rechtsanwalt – Treuhänder und Schwarzgeldwaschen

Der Beitrag befasst sich mit ausführlicher Prozedur, die der Rechtsanwalt als Treuhänder einzuhalten hat. In der Einleitung werden vom Autor absichtlich nicht die Anwaltsvorschriften erwähnt um darauf hinzuweisen, wie sich der Rechtsanwalt als Treuhänder verhalten sollte. Das derart beschriebene Vorgehen widerspricht markant den Anwaltsvorschriften und Grundsätzen, was am Ende des Beitrags angedeutet ist.

Právna povaha geometrického plánu

JUDr. Milan Sudzina

O geometrickom pláne všeobecne

Geometrický plán je technickým podkladom pre právne úkony, verejné a iné listiny, ktoré podľa zákona potvrdzujú alebo osvedčujú práva k nehnuteľnostiam vrátane nájomných práv. Môže slúžiť aj na zápis zmeny údajov katastra nehnuteľností, ako podklad na vytyčovanie lomových bodov hraníc pozemkov a katastrálnych území. Geometrický plán je technický podklad právnych úkonov (napr. kúpna zmluva, predmetom ktorej je prevod časti pozemku),¹ verejných listín (napr. rozsudok súdu o určení hranice pozemku) a iných listín (napr.

zakladateľská listina obchodnej spoločnosti, ak sa do základného imania obchodnej spoločnosti vkladá časť pozemku). V stanovenných prípadoch slúži geometrický plán aj ako podklad na vklad a záznam práv k nehnuteľnostiam (napríklad darovanie časti

pozemku, zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva na základe rozsudku súdu reálnou deľbou pozemku). Geometrický plán je upravený najmä v zákone č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“), v zákone č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov a vo vykonávacích právnych predpisoch.

Údaje o pozemkoch, ktoré vzniknú na základe geometrického plánu sa zapisujú do katastra nehnuteľností na žiadosť vlastníka aj bez právneho úkonu. V minulosti do 14. apríla 2004 sa geometrický plán nedal zapísať samostatne (bez právneho úkonu). Napr.

ak si niekto chcel rozdeliť pozemok na dve parcely, takýto geometrický plán sa nedal zapísať samostatne. Zapísaný mohol byť až vtedy, keď vlastníak dal na zápis zmluvu o prevode časti parcely na inú osobu (napr. bol podaný návrh na vklad darovacej zmluvy, kúpnej zmluvy na časť pozemku a k tomu bol priložený geometrický plán). V súčasnosti (od 15. apríla 2004 – účinnosť novely katastrálneho zákona č. 173/2004 Z. z.) sa geometrický plán môže zapísať aj bez právneho úkonu. Návrh na zápis geometrického plánu do katastra nehnuteľností podáva vlastníak nehnuteľnosti. Pri zápise práv k nehnuteľnostiam na základe geometrického plánu treba dodržiavať opatrenia proti drobeniu pozemkov upravené v zákone č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, aby nevznikli menšie výmery pozemkov, ako stanovuje zákon č. 180/1995 Z. z. (2000 m² pri poľnohospodárskych pozemkoch a 5000 m² pri lesných pozemkoch, ak sa nachádzajú v extraviláne – mimo zastavaného územia obce). Ak ide o pozemnú komunikáciu, zapíše sa geometrický plán bez právneho úkonu do katastra evidenčným spôsobom na žiadosť právnickej osoby zriadenej štátom (Národná diaľničná spoločnosť). Geometrický plán sa používa ako podklad na právne úkony, keď údaje doterajšieho stavu výkazu výmer sú zhodné s údajmi platných výpisov z katastra.

Vyhotovenie geometrického plánu

V rámci procesu tvorby geometrického plánu rozoznávame tri fázy, a to vyhotovenie geometrického plánu, jeho autorizačné overenie a úradné overenie. Geometrický plán vyhotovuje právnická alebo fyzická osoba, ktorá má spôsobilosť vykonávať geodetické a kartografické činnosti podľa zákona č. 215/1995 Z. z.

JUDr. Milan Sudzina

Vysokoškolský učiteľ na Katedre občianskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a advokát. Vyučuje pozemkové právo, občianske hmotné právo, občianske procesné právo.

1 Rozsudok Krajského súdu v Brne sp. zn. 35 Ca 3/94 zo 7. decembra 1994. In: Vrcha, P.: **Katastrální (a související) judikatura**. Linde: Praha, 2001, s. 143: Označenie predmetu zmluvy ako časť parcely bez vyznačenia časti parcely v príslušnom geometrickom pláne spôsobuje neurčitost a nezrozumiteľnosť celej kúpnej zmluvy.

o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov. V stanovených prípadoch môže geometrický plán vyhotoviť aj správa katastra, napr. ak ide o zmenu hraníc katastrálneho územia, obce, okresu, vyššieho územného celku. Geometrický plán sa vyhotovuje na základe výsledkov geodetických prác a obsahuje najmä grafické znázornenie nehnuteľnosti pred zmenou a po zmene s uvedením dovtedajších a nových parcelných čísel, druhov pozemkov a ich výmer, ako aj údaje o právach k nehnuteľnostiam.²

Geodet si vyžiada údaje potrebné na vyhotovenie geometrického plánu od správy katastra, ktorá je povinná mu ich poskytnúť. Geodet si vyžiada od správy katastra najmä súradnice parciel a nové parcelné čísla. Správa katastra v priestoroch na to určených umožní vyhotoviteľovi geometrického plánu nazrieť do katastrálneho operátu, prípadne iných dokumentovaných operátov, robiť si výpisy a kópie, vykonávať kartometrické merania, určovať výmery zmenených parciel. Správa katastra na požiadanie vyhotoviteľa geometrického plánu vyhotoví na jeho náklady kópie a výpisy z katastrálneho operátu súvisiace s vyhotovovaným geometrickým plánom. Vyhotovenie potvrdených údajov z katastra nehnuteľností, poskytnutie geodetických údajov, katastrálneho operátu alebo bývalého pozemkového operátu na nahliadnutie pre potreby vyhotovenia náčrtu alebo výpisu sa spoplatňuje. Za poskytnutie informácií zo súboru popisných informácií a geodetických informácií katastra nehnuteľností, prípadne za poskytnutie informácií zo skoršieho písomného a mapového katastrálneho operátu, ktorý preukazuje vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo iného operátu súvisiaceho s katastrom nehnuteľností v rámci jedného katastrálneho územia, na vyhotovenie geometrického plánu, sa platí poplatok vo výške 200 Sk podľa zák. č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnych poplatkoch“) (Položka 10 písmeno f, g).

Základným podkladom na vyhotovovanie geometrických plánov sú údaje zo súboru geodetických a popisných informácií katastra nehnuteľností. Ďalšími podkladmi môžu byť napr. katastrálna mapa bývalého pozemkového katastra, údaje z pozemkovej knihy, údaje zo železničnej knihy, rozsudky súdov alebo iné verejné listiny, ktoré potvrdzujú práva k nehnuteľnostiam, pokiaľ tieto nie sú zapísané na liste vlastníctva. Ak je k dispozícii viac využiteľných podkladov, vyhotoviteľ geometrického plánu prioritne použije podklady s vyššou meračskou hodnotou. Geometrický plán sa zásadne vyhotovuje na podklade platných údajov katastra nehnuteľností na predpísaných tlačivách. Musí byť dobre čitateľný, vyhotovený trvanlivým záznamom na kvalitnom papieri a predpísanej farebnosti. Ak je geometrický plán vyhotovovaný prostredníctvom výpočtovej techniky, výstupy musia byť formátom, obsahom a úpravou zhodné s predpísanými tlačivami.

Na účely vyhotovenia geometrického plánu sa vykonávajú meračské práce v teréne. Ide o činnosti, ktoré sú potrebné na zameranie zmeny v teréne. Hranice nových pozemkov sa pred zameraním označia vo všetkých lomových bodoch. Ak sa vyhotovuje geometrický plán pre účely zamerania skutočného (realizovaného) stavu a lomové body hraníc nie sú trvalo označené, vlastníck pred vykonaním geodetických prác trvalo označí na svoje náklady lomové body novourčovaných hraníc. Ak sa vyhotovuje geometrický plán ako návrh na zmenu, označí vlastníck lomové body hraníc pred geodetickými prácami trvalo alebo dočasne napr. kovovou rúrkou, dreveným kolíkom, roxorom. Prípadné dočasné označenie sa nahradí trvalým označením najneskôr do 30 dní po oznámení o vklade alebo zázname do katastra nehnuteľností. Lomové body, ktoré sú v prírode zreteľné a jednoznačne určené pevnými predmetmi (rohy múrov, budov, zabetónované stĺpy) sa považujú za trvalo

označené. Označenie hraníc druhov pozemkov v rámci jedného vlastníckeho celku a rozsahu vecného bremena sa nevykonáva.

V rámci vyhotovenia geometrického plánu sa v teréne vykonávajú aj výpočtové a zobrazovacie práce. Pri výpočtových prácach sa z nameraných údajov definuje polohové a geometrické určenie nehnuteľností a určia sa výmery nehnuteľností. Zobrazovacie práce predstavujú vykonanie zobrazenia návrhu zmien do katastrálnej mapy. Zmeny zakresluje ceruzkou do máp vyhotoviteľ geometrického plánu ešte pred jeho autorizačným overením. Definitívne zákresy zmien podľa overených geometrických plánov, ktoré sú súčasťou listín o právach k nehnuteľnostiam, vykoná správa katastra z úradnej povinnosti súčasne so zápisom zmien do súboru popisných informácií (po vpise do listu vlastníctva).

Autorizačné overenie geometrického plánu

Ak je geometrický plán vyhotovený, treba prekontrolovať, či bol vyhotovený v súlade s právnymi predpismi a smernicou Úradu geodézie, kartografie a katastra SR na vyhotovovanie geometrických plánov. Vyhotoviteľ geometrického plánu je povinný zabezpečiť tzv. autorizačné overenie geometrického plánu. Vyhotoviteľ geometrického plánu ho môže autorizačne overiť aj sám, ak na to má príslušné oprávnenie. Ak osobitné oprávnenie vydané Úradom geodézie, kartografie a katastra SR nemá, je povinný zabezpečiť overenie tohto geometrického plánu osobou s oprávnením na overovanie geometrických plánov. Autorizačné overenie geometrického plánu vykonáva autorizovaný geodet a kartograf, prípadne znalec v odbore geodézie a kartografie pri vykonávaní znaleckej činnosti. Autorizačné overenie geometrického plánu znamená, že tento vyhotovený geometrický plán sa kontroluje, či je v súlade s právnymi predpismi a smernicou na vyhotovovanie geometrických plánov. Kto geometrický plán autorizačne overil nesie zodpovednosť za jeho správnosť a súlad s príslušnými predpismi, podpisuje sa naň a dáva svoju pečať, čím potvrdzuje, že plán svojimi náležitosťami a presnosťou zodpovedá predpisom.

Autorizovaný geodet a kartograf, prípadne znalec v odbore geodézie a kartografie pred autorizačným overením geometrického plánu preskúma, či kvalita a presnosť meračských, zobrazovacích a výpočtových prác, ako aj ďalšie náležitosti geometrického plánu vyhovujú predpisom. Týmto overením preberá autorizovaný geodet a kartograf spoluzodpovednosť za obsahovú úplnosť, za správnosť údajov doterajšieho a novonavrhaného stavu, za náležitosti a predpísanú presnosť meračských, výpočtových a zobrazovacích prác (za zákres novonavrhaného stavu ceruzkou do katastrálnej mapy), za správnosť vyhotovenia geometrického plánu v elektronickej forme a jeho súlad s výstupmi na papierovom médiu, za správnosť novovytváraných parciel. Autorizačné overenie sa vykonáva na všetkých prvopisoch geometrického plánu. Správa katastra pred autorizačným overením geometrického plánu umožní autorizovanému geodetovi a kartografovi, v priestoroch na to určených, prekontrolovanie ceruzkového zákresu v katastrálnej mape, prípadne vykonanie kontrolného kartometrického merania na iných grafických podkladoch, ako aj kontrolu údajov uvedených v doterajšom stave výkazu výmer.

Úradné overenie geometrického plánu

Pre potreby katastra nehnuteľností sa používa iba geometrický plán, ktorý je overený aj správou katastra (tzv. úradné overenie geometrického plánu). To znamená, že ak má geometrický plán slúžiť ako podklad na vklad alebo záznam práv k nehnuteľnostiam,

ešte raz ho overuje príslušný zamestnanec správy katastra, ktorý má na to osobitné oprávnenie. Správa katastra v rámci úradného overenia kontroluje ešte toho, kto geometrický plán vyhotovil a kto ho autorizačne overil. Geometrický plán sa predkladá na úradné overenie správe katastra, v ktorej územnom obvode sa nachádzajú dotknuté nehnuteľnosti. Na úradné overenie predkladá vyhotoviteľ geometrického plánu autorizačne overený geometrický plán najmenej v štyroch vyhotoveniach. Podľa požiadaviek objednávateľa geometrického plánu možno predložiť na úradné overenie aj väčší počet vyhotovení. Jeden prvopis úradne overeného geometrického plánu zostáva na správe katastra (zakladá sa do zbierky listín).

Všetky vyhotovenia geometrického plánu predložené na úradné overenie musia byť autorizačne overené. Správa katastra môže určiť, že v určitých katastrálnych územiach sa okrem geometrického plánu na papierovom médiu predkladá aj geometrický plán v elektronickej forme na pamäťovom nosiči. Správa katastra pred úradným overením geometrického plánu preskúma súlad východiskových údajov katastra nehnuteľností uvedených v geometrickom pláne s platnými údajmi katastra nehnuteľností ku dňu úradného overenia, súlad označenia nových parciel s pridelenými parcelnými číslami, ceruzkový zákres novonavrhovaného stavu do katastrálnej mapy, prípadne preskúma ďalšie náležitosti, presnosť alebo vykoná kontrolné merania. Ak je geometrický plán vyhotovený v súlade s príslušnými predpismi, zamestnanec správy katastra, ktorý má osobitnú odbornú spôsobilosť, geometrický plán v príslušnej časti popisového poľa úradne overí s doložkou „Úradne overené podľa § 9 zákona NR SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii“, menom, priezviskom, svojím podpisom, dátumom a odtlačkom okrúhlej pečiatky správy katastra. Úradne je potrebné overiť všetky exempláre geometrického plánu. Každé úradné overenie geometrického plánu sa zapisuje do registra overených geometrických plánov (tzv. register G1).

Ak geometrický plán v novom stave výkazu výmer obsahuje menej ako dvadsaťpäť novovytvorených parciel alebo ak ide o geometrický plán na líniové stavy (napr. stavba cesty) kratšie ako 1,5 kilometra a ak je v súlade s príslušnými predpismi, správa katastra geometrický plán úradne overí do 7 pracovných dní odo dňa podania geometrického plánu. Geometrický plán na stavbu diaľnice alebo pozemkové úpravy sa úradne overuje do 15 pracovných dní a geometrický plán, ktorý v novom stave výkazu výmer obsahuje viac ako dvadsaťpäť novovytvorených parciel alebo ak ide o geometrický plán na líniové stavby dlhšie ako 1,5 kilometra, správa katastra úradne overí do 30 pracovných dní odo dňa podania geometrického plánu.

Ak správa katastra zistí nesúlad východiskových údajov katastra nehnuteľností uvedených v geometrickom pláne s platnými údajmi katastra nehnuteľností, nesúlad označenia nových parciel s pridelenými parcelnými číslami, alebo iné nedostatky, vráti geometrický plán s protokolom o kontrole, ktorý obsahuje zistené nedostatky, vyhotoviteľovi bez úradného overenia. Po odstránení nedostatkov geometrického plánu a po jeho opätovnom predložení na úradné overenie a ak nie sú zistené ďalšie nedostatky, správa katastra úradne overí geometrický plán v skrátenej lehote. Poplatok za úradné overenie geometrického plánu podľa zákona o správnych poplatkoch (Položka 10 písmeno i, j) je vo výške 250 Sk za overenie štyroch vyhotovení geometrického plánu, za každých aj začatých 20 parciel právneho stavu (v prípade, ak stav C katastra nehnuteľností nie je zhodný s právnym stavom, súčet parciel právneho stavu a stavu registra C katastra nehnuteľností) a správny po-

platok vo výške 200 Sk za overenie ďalších troch vyhotovení geometrického plánu. Úradné overenie a autorizačné overenie geometrického plánu nesmie vykonať tá istá fyzická osoba. To znamená, ak by osoba, ktorá autorizačne overila geometrický plán, neskôr nastúpila do pracovného pomeru na správe katastra, nemôže tento geometrický plán úradne overiť. Okamihom úradného overenia geometrického plánu správou katastra existuje pozemok ako samostatná vec, keďže je označená ako parcela, s ktorou je možné ďalej disponovať.³ Geometrický plán, ak nebol potvrdený správou katastra, nemôže byť podkladom pre delenie pozemkov a zmenu ich hraníc.⁴

Časti geometrického plánu

Geometrický plán je grafickým znázornením nehnuteľností, ktoré vzniknú rozdelením alebo zlúčením nehnuteľností, vyjadruje stav nehnuteľností pred zmenou a po zmene s uvedením doterajších a nových parcelných čísel, výmer, druhov pozemkov a ďalších údajov. Geometrický plán je aj grafickým znázornením vecného bremena k časti pozemku. K zmluve, verejnej listine alebo inej listine o právach k nehnuteľnostiam, ktoré vznikli reálnym rozdelením alebo zlúčením nehnuteľností, ako aj k zmluve, verejnej listine alebo inej listine o vecnom bremene k časti nehnuteľnosti treba pripojiť geometrický plán. Ak sa zriaďuje vecné bremeno k celej parcele, geometrický plán sa nevyhotovuje.

Geometrický plán pozostáva z troch častí:

1. popisové pole,
2. grafické znázornenie hraníc pozemkov (parciel) a ich zmien,
3. výkaz výmer parciel a dielov.

Spravidla sa geometrický plán vyhotovuje na jednom liste papiera, na ktorého prvej strane je grafické znázornenie a dole na tej istej strane je popisové pole. Na druhej strane sa nachádza výkaz výmer parciel a dielov. Jednotlivé časti geometrického plánu musia byť spolu spojené spôsobom, ktorý vylučuje dodatočnú výmenu jednotlivých listov alebo častí. Ak je grafické znázornenie väčších rozmerov ako formát A4, poskladá sa do formátu A4 s popisovým poľom na vrchnej strane. Ak dotknuté nehnuteľnosti zasahujú do viacerých katastrálnych území, geometrický plán sa vyhotovuje spravidla pre každé katastrálne územie osobitne.

Prvá časť – popisové pole obsahuje údaj o kraji, okrese, obci, katastrálnom území, číslo geometrického plánu, číslo mapového listu, účel vyhotovenia geometrického plánu a čísla parciel, pre ktoré sa geometrický plán vyhotovil, kto a kedy ho vyhotovil, kto a kedy ho autorizačne overil, kto a kedy ho úradne overil, pečiatka správy katastra.

Druhá časť geometrického plánu obsahuje grafické znázornenie hraníc pozemkov a ich zmeny s tým, že zmeny (nový právny stav) sa na geometrickom pláne vyznačujú červenou farbou. Z toho je zrejмый stav grafického znázornenia pred zmenou (pôvodný stav, tzn. pôvodné parcelné číslo, pôvodná výmera pozemku, pôvodný druh pozemku) a stav po zmene (nový stav, tzn. nové parcelné čísla, nové výmery pozemkov, nový druh pozemku). Grafické znázornenie doterajšieho stavu nehnuteľností sa vyhotovuje ako kópia alebo zväčšenina katastrálnej mapy v mierke, ktorá zaručuje dostatočnú prehľadnosť a čitateľnosť kresby a popisu. Grafické znázornenie má obsahovať aj bezprostredné okolie riešeného územia (podľa možnosti celé susedné parcely registra C katastra nehnuteľností).

V grafickom znázornení sa používa tenká plná čierna čiara na zobrazenie doterajšieho stavu a tenká plná červená čiara na zobra-

3 Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 28/99 z 25. apríla 2000.

4 R 38/1971

zenie nového stavu. Pôvodné parcelné čísla sa v grafickej časti označujú čiernou farbou a červenou farbou, ak ide o nový stav (nové parcelné čísla). Zrušené parcelné čísla sa prečiarknu červenou farbou. Tenká, červená, bodkočiarkovaná čiara sa používa na zobrazenie priebehu hraníc vecného bremena alebo iného obmedzenia vlastníckeho práva. Na zobrazenie lomových bodov hraníc nehnuteľností označených medzíkmi sa používa krúžok, a to buď čierny na pôvodný stav alebo červený na nový stav. Grafické znázornenie sa spravidla orientuje na sever. Ak je grafické znázornenie orientované inak, vyznačí vyhotoviteľ geometrického plánu orientáciu grafického znázornenia na sever smerovou ružicou.

Tretia časť – výkaz výmer parciel a dielov je zostava, do ktorej sa uvádzajú parcelné čísla, výmery parciel a dielov, druhy pozemkov, spôsob využívania nehnuteľnosti, súpisné čísla stavieb, čísla listov vlastníctva a pozemnoknižných vložiek, mená a priezviská (názvy), adresy trvalého pobytu (sídla) nových vlastníkov, prípadne držiteľov alebo nájomcov, dôležité upozornenia a poznámky týkajúce sa vyhotoveného geometrického plánu. Táto časť obsahuje údaje o nehnuteľnosti (jej presnú identifikáciu), a to podľa súčasného stavu (podľa údajov katastra nehnuteľností parcely registra C, parcely registra E), ale aj podľa historických evidenčných sústav (pozemková kniha, železničná kniha), pretože parcelné čísla, výmery a druhy pozemkov tých istých pozemkov sa môžu v rôznych evidenčných sústavách odlišovať. V tejto časti geometrického plánu je popísaný stav podľa pozemkovej knihy a stav podľa katastra nehnuteľností. Na geometrickom pláne sú uvedené kolónky (položky) v skratkách: stav podľa PK, stav podľa KN.

Tretia časť geometrického plánu obsahuje položku „Doterajší stav“ (pôvodný stav, stav pred zmenou – pôvodné parcelné číslo, pôvodná výmera, pôvodný druh pozemku), položku „Zmeny“ a položku „Nový stav“ (stav po zmene – nové parcelné čísla, nová výmera a druh pozemkov, ktoré vznikli rozdelením pôvodného pozemku. Napr. parcela č. 130 o výmere 300 m², zastavaná plocha sa rozdelí na dve parcely č. 130/1 o výmere 100 m², zastavaná plocha a parcelu č. 130/2 o výmere 200 m², zastavaná plocha (lomítko za parcelným číslom znamená, že pozemok bol predmetom rozdelenia – reálnej deľby). Ak sa oddeľuje nová parcela z doterajšej parcely, ponecháva sa doterajšie parcelné číslo zvyšku pôvodnej parcely. Ak parcelné číslo doterajšej parcely ešte nebolo podlomené (nemalo lomítko), priradí sa zvyšku doterajšej parcely s najväčšou výmerou spravidla podlomenie „.../1“.

Pri zostavovaní výkazu výmer je nevyhnutné vychádzať z doterajšieho právneho stavu (stavu pred navrhovanou zmenou) dotknutých nehnuteľností. V prípade, že práva k nehnuteľnostiam (parcelám registra C katastra nehnuteľností) dotknutým zmenou nie sú zapísané do listu vlastníctva, treba identifikovať práva k zodpovedajúcim nehnuteľnostiam, ktoré sú evidované v údajoch o parcelách registra E, v pozemkovej knihe, v železničnej knihe, v operáte z pozemkových reforiem, v rozsudkoch súdov a iných verejných listinách vo väzbe na údaje registra C katastra nehnuteľností. Pri parcelách zo železničnej knihy sa nad číslo vložky uvádza

skratka ŽK. Do výkazu výmer sa uvádzajú aj pozemnoknižné parcely, ktoré nie sú knihované. V tomto prípade sa v „Doterajšom stave“ uvedie skratka „neknih.“.

V tretej časti geometrického plánu položka „Doterajší stav“ obsahuje číslo pozemnoknižnej vložky alebo číslo listu vlastníctva, číslo pozemnoknižnej parcely alebo číslo parcely registra E, číslo parcely registra C, výmeru a druh pozemku. Ak sú v „Doterajšom stave“ použité ďalšie verejné listiny alebo iné listiny o právach k nehnuteľnostiam, ktoré z rôznych dôvodov neboli zapísané v pozemkovej knihe, ani v pozemkovom katastri, ani v katastri nehnuteľností (napr. komasačný hárok, prídellová listina, výmer), doplnia sa čísla týchto verejných listín alebo iných listín slovnou skratkou, označujúcou druh dokladu a v poznámke sa uvedie presné, neskrátené označenie použitého dokladu. V časti „Zmeny“ sa uvádza označenie dielov parciel arabskými číslami, výmera dielov parciel, ich pričlenenie k parcelám nového stavu a odčlenenie od parciel doterajšieho stavu. Časť „Zmeny“ sa zostavuje spôsobom, ktorý zaručuje prehľadnosť pôvodu dielov, ako aj jednoznačnú príslušnosť dielov k novovytváraným parcelám. Položka „Nový stav“ vo výkaze výmer obsahuje čísla nových a doterajších parciel (po navrhovanej zmene), ich nové výmery, druhy pozemkov, v zátvorke uvedený spôsob využívania nehnuteľností (napr. dvor, spoločný dvor, dom s. č. a pod.), meno a priezvisko (názov), a adresa trvalého pobytu (sídlo) nového vlastníka alebo inej oprávnenej osoby. V prípade viacnásobného výskytu totožného údaja v po sebe nasledujúcich riadkoch v položke „Nový stav“ v stĺpci „vlastník, (iná oprávnená osoba), adresa (sídlo)“ sa môže v ďalších výskytoch použiť skratka „detto“.

Kedy sa vyhotovuje geometrický plán

Geometrický plán nie je súčasťou každého návrhu na vklad alebo záznam do katastra nehnuteľností. Prílohou návrhu na vklad alebo záznam musí byť vtedy, ak to výslovne vyžaduje právny predpis (nemusí to byť iba katastrálny zákon a vykonávacía vyhláška, ale aj iný právny predpis). Účel vyhotovovania geometrických plánov je obsiahnutý v § 98 vyhlášky ÚGKaK SR č. 79/1996 Zb., ktorou sa vykonáva katastrálny zákon. Geometrický plán sa vyhotovuje najmä na (demonštratívny výpočet):

- a) rozdelenie nehnuteľností (nielen pozemkov, ale aj stavieb).⁵ Geometrický plán sa vyhotovuje napríklad v prípade darovania alebo kúpy časti pozemku, v prípade rozsudku súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva reálnou deľbou.⁶ Pri reálnom delení treba dbať na to, aby jednak rozdelením vznikli samostatné veci v právnom zmysle (§ 118 Občianskeho zákonníka) a aby časti vzniknuté rozdelením mohli primerane slúžiť svojmu účelu. To platí tak pre pozemky, ako aj pre stavby. Pozemky musia zodpovedať zásadám územného plánovania a čo do tvaru a rozlohy ich konkrétnemu účelu. Hranica medzi pozemkami vyznačená na povrchu sa predlžuje zvisle nad povrch i pod povrch

5 Uznesenie pléna Najvyššieho súdu ČSSR sp. zn. Pls 1/67 z 21. februára 1967. In: Vrcha, P.: **Katastrální (a související) judikatura.**

Linde : Praha, 2001, s. 149: Pri reálnom rozdelení pozemku je potrebné v katastrálnom konaní predložiť tiež geometrický plán, na ktorom je vyznačené oddelenie príslušnej časti pozemku.

6 Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2 Cz 47/70 z 6. novembra 1970. In: Vrcha, P.: **Katastrální (a související) judikatura.**

Linde : Praha, 2001, s. 535: Pri úvahe o možnosti rozdelenia nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve je potrebné vychádzať nielen z toho, či je možné jej rozdelenie tak, aby vznikli dve úplne samostatné veci, ale tiež – ak ide o rozdelenie pozemku – i z hľadiska územného plánovania, prístupu ku komunikáciám a najúčelnejšieho technického spôsobu uvažovaného (navrhovaného) rozdelenia. Vo výroku rozhodnutia o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva ohľadom nehnuteľnej veci musí byť nehnuteľnosť presne označená a vymedzená, pričom súd prihliada k tomu, ako je nehnuteľnosť označená v evidencii nehnuteľností. Geometrický plán nemôže byť podkladom pre delenie pozemkov a zmenu ich hraníc, ak nebol potvrdený príslušným katastrálnym orgánom.

a takto stanovená hranica má byť rešpektovaná i pri delení stavieb.⁷ Vyporiadanie zrušeného podielového spoluvlastníctva reálnym rozdelením nehnuteľnej veci nie je možné bez geometrického plánu, na ktorom je vyznačené rozdelenie pôvodne spoločnej parcely, parcelné čísla nových parciel, ich výmera a vlastníci.⁸ Stavby treba deliť tak, aby nové samostatné stavby zodpovedali stavebným predpisom. Reálne rozdelenie stavby je možné len vtedy, ak vzniknú na základe stavebných úprav uskutočnených podľa stavebných predpisov samostatné budovy (samostatné veci).⁹ K reálnemu rozdeleniu stavby na dve alebo viac samostatných vecí nestačí iba rozdelenie stavebnej parcely geometrickým plánom. Stavbu je možné deliť len vertikálne (nie horizontálne).¹⁰ Reálne delenie pozemkov a stavieb je možné, ak k nim bude mať vlastníci umožnený samostatný prístup.¹¹

- b) zlúčenie nehnuteľností,
- c) úpravu hranice nehnuteľností. Súdne konanie o určenie hraníc pozemkov je konanie sporového charakteru. Súd v tomto konaní ustanovuje znalca z odboru geodézie a kartografie. Súčasťou rozsudku o určení hranice pozemkov je znalecký posudok, ktorý má náležitosti geometrického plánu, v ktorom je presne vyznačená hranica pozemku (umiestnenie lomových bodov hranice pozemku), ktorá bola medzi vlastními susedných pozemkov sporná;
- d) určenie vlastníckych práv k nehnuteľnostiam,
- e) zameranie stavby na vydanie kolaudačného rozhodnutia (§ 76 a nasl. zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku – stavebný zákon),
- f) zameranie stavby na užívanie stavby, ktorá je predmetom evidovania v katastri a ešte nie je evidovaná v súbore popisných informácií (na liste vlastníctva) a v súbore geodetických informácií katastra (na katastrálnej mape),
- g) zameranie rozostavanej stavby. Na zápis rozostavanej stavby do katastra nehnuteľností napr. pri zriadení hypotekárneho záložného práva k rozostavanej stavbe na účel čerpania hypotekárneho úveru je podľa § 46 ods. 4 katastrálneho zákona potrebné ako prílohu k návrhu doložiť právoplatné stavebné povolenie, geometrický plán a znalecký posudok na ocenenie rozostavanej stavby. Podľa nášho názoru by mal znalecký posudok obsahovať aj určenie stupňa rozostavanosti stavby, pretože podľa § 3 ods. 15 a 16 katastrálneho zákona rozostavaná stavba na evidovanie v katastri je stavba, na ktorú nebolo vydané kolaudačné rozhodnutie a pridelené súpisné číslo a **je aspoň v takom stupni rozostavanosti**, že už z predloženeho znaleckého posudku je zrejmé stavebnotechnické a funkčné usporiadanie jej prvého nadzemného podlažia; rozostavaný byt alebo rozostavaný nebytový priestor je miestnosť alebo súbor miestností určených v súlade so stavebným povolením na bývanie alebo na iný účel ako bývanie, ak sa nachádza v dome, ktorý **je aspoň v takom stupni rozostavanosti**, že navonok je uzavretý obvodovými stenami a strešnou konštrukciou;
- h) priznanie práv k časti nehnuteľnosti, ktoré obmedzujú vlastníka alebo inú oprávnenú osobu v prospech inej fyzickej alebo právnickej osoby (zriadenie vecného bremena k časti

pozemku, zriadenie nájomného práva k časti pozemku). Ak sa zriaďujú práva v prospech inej osoby k celému pozemku, geometrický plán nie je potrebné vyhotoviť (napr. právo prechodu a prejazdu cez pozemok, právo uloženia inžinierskych sietí);

- i) vymedzenie zmien v poľnohospodárskom pôdnom fonde a v lesnom pôdnom fonde rozdelením nehnuteľností (ak dôjde na základe rozhodnutia obvodného pozemkového úradu k vyňatiu pozemku z poľnohospodárskeho pôdneho fondu podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využití poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov alebo na základe rozhodnutia obvodného lesného úradu k vyňatiu pozemku z lesného pôdneho fondu podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov),
- j) zmenu hranice katastrálneho územia, hranice obce a hranice okresu, vyššieho územného celku (podľa zákona č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, podľa zákona č. 515/2003 Z. z. o krajských úradoch a obvodných úradoch v znení neskorších predpisov, podľa zákona č. 367/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, podľa katastrálneho zákona, podľa zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov – zákon o samosprávnych krajoch),
- k) pozemkové úpravy podľa zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (tzv. komasačný zákon). Cieľom pozemkových úprav je odstránenie rozdrobenosti pozemkov na našom území, ktoré vznikli v minulosti v dôsledku neuplatňovania opatrení proti drobeniu pozemkov. To znamená ak má niekto v jednom katastrálnom území viac drobných parciel, ktoré sa nenachádzajú pri sebe, vymeria sa mu jedna parcela, ktorej výmera sa bude rovnať súčtu výmer drobných parciel – tzv. komasácia alebo sceľovanie pozemkov.

Geometrický plán možno vyhotovovať aj pre viacero účelov súčasne, ak to neodporuje definovanej technológii vyhotovovania jednotlivých druhov geometrických plánov (napr. odčlenenie parcely a zriadenie vecného bremena prechodu a prejazdu).

Vyhotovenie a overenie kópie geometrického plánu

Všetky vyhotovenia geometrického plánu, ktoré boli autorizačne overené a úradne overené a opatrené pečiatkami a podpismi v popisovom poli, sú rovnocennými prvopismi geometrického plánu. Ak má účastník právneho vzťahu málo vyhotovení geometrických plánov, môže si dať vyhotoviť kópiu geometrického plánu, ktorá musí byť overená. Kópie geometrického plánu neoveruje notár, pretože nemá na to oprávnenie. Overovanie kópií geometrického plánu s jeho prvopisom uskutočňuje na požiadanie správa katastra, ktorá overí totožnosť a úplnosť vyhotovenej kópie geometrického plánu s jeho prvopisom. Kópiou geometrického plánu sa rozumie farebná reprodukcia autorizačne a úradne overeného geo-

⁷ R 61/1968

⁸ Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 3 Cz 17/74 (uverejnené v Bulletin bývalého NS ČR 2/1975, por. č. 21), Sborník IV. Nejvyššího soudu ČR z roku 1966, s. 487.

⁹ R 108/1967

¹⁰ Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky č. 16 – C 1130.

¹¹ Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 3 Cz 3/92; rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 3 Cz 63/86 (uverejnené v Bulletin bývalého NS ČR 1/1988, por. č. 6).

metrického plánu. Vo voľnej časti grafického znázornenia sa uvedie poznámka: „Kópia je úplná a totožná s prvopisom geometrického plánu a obsahuje ... listov“ a ďalej číslo položky podľa knihy overených kópií alebo rovnopisov, dátum, meno, priezvisko, podpis a okrúhla pečiatka správy katastra.

Rozoznávame vyhotovenie kópie geometrického plánu a overenie kópie geometrického plánu. Kópia geometrického plánu môže vyhotoviť fyzická alebo právnická osoba, ktorá má oprávnenie vykonávať geodetické a kartografické činnosti, alebo aj správa katastra, ak má na tento účel vyhovujúcu reprodukčnú techniku. Overenie kópie geometrického plánu je úkon, ktorý vykonáva správa katastra a spoplatňuje sa. Poplatok za vyhotovenie kópie originálu geometrického plánu podľa zákona o správnych poplatkoch (položka 10 písmeno m) je vo výške 100 Sk. Keď sa kópia geometrického plánu skladá z viacerých reprodukováných listov, musia byť spolu pevne spojené a opatrené pečiatkou vyhotoviteľa kópie geometrického plánu tak, aby sa vylúčila dodatočná výmena jednotlivých listov alebo častí geometrického plánu.

Geometrický plán ako súčasť listiny o právnom úkone

Ak geometrický plán vyžaduje zákon ako prílohu k zmluve o prevode nehnuteľnosti, vzniká otázka, či má byť pevne spojený (zošíť) so zmluvou o prevode nehnuteľnosti alebo ho stačí iba priložiť k návrhu na vklad. Podľa § 46 ods. 2 druhá veta Občianskeho zákonníka, ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľnosti, musia byť prejavy účastníkov na tej istej listine. V praxi sa to dosahuje úradným zväzovaním listín pri osvedčovaní podpisov účastníkov na týchto listinách najmä u notára.

V rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je jednotne posudzovaná právna otázka ohľadne technickej spojitosti zmluvy o prevode nehnuteľností, ak je táto zmluva napísaná na viac ako jednom liste. Najvyšší súd SR napr. vo veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 2 Cdo 17/96 dospel k záveru, že zákon nepozná žiadnu zákonnú podmienku pevného spojenia, teda „zošitia“ jednotlivých listov listiny o právnom úkone dotýkajúcom sa prevodu nehnuteľnosti. Preto zákonnej požiadavke, aby prejavy vôle účastníkov zmluvy o prevode nehnuteľnosti boli na tej istej listine, vyhovuje, ak listina samotná síce pozostáva z viacerých listov (hárkov) s prejavmi účastníkov, ak však s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo k zmluve a k jej písomnému vyhotoveniu, najmä so zreteľom na druh použitých technických prostriedkov spojenia listov, ale aj zvolený spôsob číslovania strán a označovania bodov a častí zmluvy, je nad všetky pochybnosti zrejmé, že účastníci chceli, aby tieto listy spojením vytvorili jednu listinu, ktorá ako celok obsahuje ich zmluvu o prevode nehnuteľnosti. Ak uvedené okolnosti nenasvedčujú zámeru účastníkov nešpektovať ustanovenie § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno len zo samotnej skutočnosti, že na spojenie listov použili technicky nedokonalý prostriedok (napr. kovovú sponu do kancelárskych zošívачov bez zošitia jednotlivých listov stuhou a jej pre-

lepenia tzv. uzáverou) bez ďalšieho vyvodit' že zmluva je neplatná pre nedodržanie predpísanej formy.

Naopak, vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Cdo 17/96 najvyšší súd dôvodil, že pre zmluvy o prevode nehnuteľností Občiansky zákonník požaduje pod následkami neplatnosti právneho úkonu, aby prejavy vôle účastníkov boli na tej istej listine; znamená to, že pokiaľ je zmluva napísaná na viac ako jednom liste (jej súčasťou však môže byť aj geometrický plán či iná listina), všetky tieto jednotlivé hárky musia byť pevne spojené (zošíť) tak, aby tvorili technickú (nielen obsahovú) jednotu listiny, a to už pred podpísaním zmluvy.

Na základe rozdielných právoplatných rozhodnutí zaujalo občianskoprávne kolégium za účelom zjednotenia výkladu uvedenej právnej otázky stanovisko. Ak je zmluva o prevode nehnuteľnosti napísaná na viac ako jednom liste alebo ak jej súčasťou je nadväzujúci geometrický plán potvrdený príslušným orgánom, potom zákonnej požiadavke, že prejavy vôle účastníkov musia byť na tej istej listine, zodpovedá len také spojenie jednotlivých hárkov, aby tieto tvorili technicky (nie vôľovo či obsahovo) nedeľiteľný celok, teda jednu listinu, a to už pred podpísaním zmluvy. Požiadavku zákonnej technickej jednoty viacerých listín nespĺňa prejav vôle účastníkov zmluvy, hoci aj výslovne vyjadrený v zmluve, rešpektovať ustanovenie § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka, avšak bez patričného pevného spojenia (zošitia) jednotlivých listín (hárkov), napr. len kovovou sponou a pod. Spôsob pevného spojenia (zošitia) bude podobný ako u listín a iných dodatkov, ktoré spája vo svojej činnosti notár [§ 44 ods. 3 zák. č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov] alebo znalec (§19 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 263/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch). Splnenie tejto technickej podmienky je povinný skúmať príslušný katastrálny orgán v rámci posudzovania platnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti (v zmysle § 31 ods. 1 katastrálneho zákona) a v prípadnom spore o neplatnosť takejto zmluvy podľa ustanovenia § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka i súd v občianskom súdnom konaní. Z uvedeného vyplýva, že zmluva o prevode nehnuteľnosti musí byť uzavretá písomnou formou, pričom prejavy vôle účastníkov, vrátane ich podpisov, musia byť na tej istej listine. Pokiaľ takúto zmluvu, vrátane jej nedielných príloh (napr. geometrický plán), tvorí viac ako jeden list, musia byť všetky jednotlivé hárky pevne spojené (zošíť) tak, aby tvorili technickú jednotu listiny, a to už pred jej podpísaním.¹² Obdobne aj podľa českej judikatúry sa vyžaduje, aby bol geometrický plán pevne spojený so zmluvou o prevode nehnuteľnosti.¹³

Autorizačne a úradne overený geometrický plán sa zapisuje do katastra nehnuteľností v súbore geodetických informácií do katastrálnej mapy, v súbore popisných informácií na list vlastníctva do časti B v rámci titulu nadobudnutia a jedno vyhotovenie geometrického plánu sa zakladá do zbierky listín katastra nehnuteľností. Geometrický plán predstavuje jeden z nástrojov slúžiacich na ochranu práv vlastníkov a iných oprávnených osôb k nehnuteľnostiam. ■

12 S 69/2001

13 Rozsudok Krajského súdu v Hradci Králové sp. zn. 30 Ca 162/99 z 25. júla 2000. In: Vrcha, P.: **Katastrální (a související) judikatura**. Linde : Praha, 2001, s. 113: Ak stanoví katastrální zákon, že je geometrický plán neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, musí sa touto súčasťou stať ešte pred jej prijatím, teda pred podpisom, najneskôr pri podpise zmluvy a musí byť s listinou o právnom úkone pevne a nezameniteľným spôsobom spojený. V okamihu podania návrhu na vklad musí listina o právnom úkone a geometrický plán tvoriť jeden celok, inak ide o neodstrániteľný nedostatok a katastrální úrad je povinný návrh na vklad zamietnuť. Mutatis mutandis rozsudok Mestského súdu v Prahe sp. zn. 33 Ca 27/97. In: Vrcha, P.: **Katastrální (a související) judikatura**. Linde : Praha, 2001, s. 130: Ak geometrický plán, na ktorý je v zmluve urobený odkaz, netvorí nedielnú súčasť tejto zmluvy, ide o zásadný (nezhojiteľný) nedostatok zmluvy, pre ktorý je nutné vkladový návrh zamietnuť.

RESUMÉ

Právna povaha geometrického plánu

Autor sa vo svojom príspevku venuje problematike geometrického plánu, ktorý je technickým podkladom pre právne úkony, verejné a iné listiny, ktoré podľa zákona potvrdzujú alebo osvedčujú práva k nehnuteľnostiam vrátane nájomných práv. Geometrický plán môže slúžiť aj na zápis zmeny údajov katastra, aj ako podklad na vytyčovanie lomových bodov hraníc pozemkov a katastrálnych území. Geometrický plán je technický podklad právnych úkonov, verejných a iných listín, slúži aj ako podklad na vklad a záznam práv k nehnuteľnostiam.

Príspevok obsahuje účel vyhotovenia geometrického plánu, časti geometrického plánu (popisové pole, grafické znázornenie, výkaz výmer) a spôsob tvorby geometrického plánu (vyhotovenie, autorizačné overenie, úradné overenie). Geometrický plán je nástrojom na ochranu práv k nehnuteľnostiam.

SUMMARY

Nature of the Title Plan from the Legal Point of View

The author deals with the issues related to title plans that are used as a technical basis for legal acts, public deeds and instruments as well as any other documents, which by virtue of law confirm or prove ownership rights and titles to real property (including rights of lease). A title plan may also be used to register any change(s) in the details registered by the Land Registry, or to show physical boundaries of lands and administrative areas. A title plan is a tech-

nical document used to facilitate legal acts, draft public deeds and instruments and any other documents, and also to register ownership rights and titles as well as any other rights to real property.

The article deals with the purpose of title plans, their parts (description, graphical layout, size, etc.), how such plans are prepared (preparation, authorization, official certification). Title plans protect rights and titles to real property.

ZUSAMMENFASSUNG

Rechtsbeschaffenheit des geometrischen Plans

Der Verfasser widmet sich in seinem Beitrag der Problematik des Geometrieplans, der als technische Unterlage zu Rechtsgeschäften, öffentlichen und sonstigen Urkunden, durch die rechtmäßig die Rechte an Liegenschaften inklusive der Mietrechte bestätigt oder bescheinigt werden, dient. Der geometrische Plan kann auch als Unterlage zur Eintragung von Angabenänderungen ins Liegenschaftskataster dienen sowie als Unterlage bei Absteckung von Bruchpunkten der Grundstücksgrenzen und Katastergelände. Der geometrische Plan als technische Unterlage zu Rechtsgeschäften, öffentlichen und sonstigen Urkunden dient auch als Unterlage bei Einverleibung und Eintragung der Rechte an Liegenschaften.

Im Artikel ist ferner der Zweck der Anfertigung des geometrischen Plans, einen Teils vom Geometrieplan (Schriftfeld, graphische Darstellung, Aufmassblatt) und die Art und Weise der Pläneerstellung (Anfertigung, Autorisierung, amtliche Beglaubigung) beinhaltet. Der Geometrieplan dient als Instrument zum Schutz der Rechte an Liegenschaften.

Všeobecné ceny majetku

JUDr. Ing. Jozef Kmeť

Cena všeobecne

Cena nie je ľubovôľa a uvádzané princípy platia na ocenenie akýchkoľvek vlastníckych práv k hmotným alebo nehmotným majetkom. Výklad však sústreďujem najmä na oceňovanie nehnuteľných vecí. Zásadou je, že hodnota majetkových práv k porovnateľným veciam je zhodná. Napríklad, hodnota vlastníctva jedného bytu, ktorý je v dome vo výhradnom vlastníctve k celému obytnému domu, je zhodná nielen s cenou vlastníka porovnateľného bytu v spoločenstve vlastníkov jednotlivých bytov v dome (*condominium*), ale aj s právmi užívania rovnakého bytu v družstve. Scudzujú sa majetkové práva k takým majetkovým právam, ako sú účastiny akciových spoločností, nehmotné práva, ako je napríklad hodnota dobrého mena (*goodwill*). Preto je užitočné nazerať na cenu ako na hodnotu vlastníckeho práva, nielen ako na hodnotu veci. K takto chápanej východiskovej zásade pribudne individuálne prihliadanie na relevantné rozdielnosti, čo je pravdaže obsiahnuté v znaleckom posudku. Nemáme dôkazné prostriedky vyššej a nižšej právnej sily a znalecký posudok je dôkazným prostriedkom ako každý iný. Účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom

na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 Občianskeho súdneho poriadku).

Primeraná náhrada

Aj právnici a úradníci vždy keď môžu, použijú znalecký posudok. V prípade, že je posudkov v jednej veci niekoľko, vznikne problém oceňovania nehnuteľností. Účelom príspevku je v rámci takých rozsiahlych mantinelov, ako sú ústava a prax znalca, povzbudiť právnu istotu, že v každom prípade bez výnimky sa musí cena vyčíslňovať vždy analyzovaním miestneho trhu všetkými tromi rovnocennými metódami, ktorými sú porovnávanie kúpnych cien, kapitalizácia čistých výnosov a náklady podľa cien stavebných prác. Zákonný nárok na poskytnutie rovnocennej náhradnej nehnuteľnosti, alebo jej ceny zaručujú ústavné zákony každej krajiny podobne. Poznáme tzv. naturálny princíp, čo je poskytnutie nehnuteľnosti za nehnuteľnosť, ktorý sa však v praxi neosvedčil a poskytnutie náhrady v peniazoch, čo je pravidelný spôsob. Ústava Slo-

venskej republiky zaručuje náhradu za odnímanú nehnuteľnosť pojmom primeraná náhrada vo svojom článku 20. Podobne ako ústavy iných štátov. Znenie ústavy však majú upravovať podrobnejšie zákony, v ktorých na Slovensku už potrebná jasnosť nie je. V predpisoch vykonávajúcich zákony, aj v znaleckých interných predpisoch a samotnej praxi už nielenže nie je jasnosť, ale je aj chaos.¹

Jednoznačnú metodológiu odhadu majú znalci k dispozícii v dnes už medzinárodných znaleckých štandardoch. Sú v nich techniky na oceňovanie všetkých nehnuteľností, vrátane pozemkov každého druhu. Znalci majú na ocenenie s istotou svojej špecializácie využiť vlastnú živú banku údajov o cenách z iných známych už realizovaných kúp porovnateľných stavieb a pozemkov. Analýza porovnateľných kúp v skutočne profesionálnom znaleckom posudku nesmie chybať. Znamená to, že znalec oprie ohodnotenie o porovnanie ceny za 1 m² z viacerých nedávno predávaných nehnuteľností. Techniky ako to urobiť musí znalec poznať. Oddelí z celkovej kúpnej ceny cenu pozemku. Odvodí to z analýzy rozdielnosti v iných prípadoch, v ktorých sa tiež predávali pozemky so stavbami na nich. Alebo má údaje o predajoch nezastavaných pozemkov v lokalite. To je súčasťou najzákladnejšej zručnosti znalca. Na poľnohospodársky pozemok zväži znalec vždy dve metódy. Nielen porovnanie kúpnych cien, ale aj kapitalizovanie výnosu. Vyberie vhodné ocenenie.

Tri metódy ocenenia

Klasické metódy oceňovania sú:

1. Porovnávanie kúpnych cien (*direct comparison approach*)
2. Kapitalizovanie určitého čistého výnosu (*income capitalisation approach*)
3. Náklady potrebné na vybudovanie stavby, znížené o opotrebenie a s pripočítaním všeobecnej ceny pozemku (*cost approach*).²

Použitie ocenenia všeobecnou cenou, všeobecnou hodnotou je podrobne argumentované v judikátoch. Svedčí o tom aj stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Cpj 30/97 z 20. 10. 1997 (Zbierka rozh. č. 43/97). Podľa neho pre vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je rozhodujúca len všeobecná cena. K pojmu všeobecná cena na tomto mieste stačí poznamenať, že cena je suma ustálená súdom, kým v posudku alebo v odbornom vyjadrení ide o odhad všeobecnej hodnoty na trhu (fikcia).³

Pri výbere dobrého znalca sú dôležité otázky: či pozná znalecké štandardy, čo je znalecká „biblia“, či je znalcom licencovaným pre daný typ nehnuteľností, akú dlhú má prax, akú úroveň poznatkov má o miestnom trhu s daným typom nehnuteľností, či pozná druhy nehnuteľností v okolí, akých klientov mal, či to boli vlastníci alebo prenajímatelia, poľnohospodári alebo spoločnosti z obchodu s nehnuteľnosťami. Musí mať predpísanú prax, spĺňať podmienku vzdelania a morálnej zachovalosti.

Výber metódy nie je exaktnou vedou, výsledok môže byť ich spojením, výsledok jednej metódy je možné porovnať s výsledkom inej. Sú mnohé metodiky a techniky. Ak pri použití viacerých spôsobov odhadu sú výsledky zjavne odlišné, objednávateľ posudku zisťuje príčiny rozdielnosti v podmienkach, ktoré na ocenenie znalec použil. Rozdielnosti poukazujú na nesprávny výber metódy, kalkuláciu a treba ich preveriť špecialistom alebo manažmentom ak sa oceňuje podnik. Ak by znalec nepoužil ani jednu z troch klasických metód, objednávateľ môže žiadať znalca o vysvetlenie a dôvod prečo. Ak by znalci o podmienkach trhu neboli k dispozícii, mohol by znalec použiť i vlastné predpoklady, ale len dotedy, kým sa nepreukáže, že dáta z účasti na miestnom trhu povedú k iným predpokladom.

JUDr. Ing. Jozef Kmeť

Od r. 1982 presadzoval na ústredných orgánoch štátnej správy SR v oblasti legislatívy a praxe majetkovoprávnych dispozícií náhradu primeranej ceny. V odbornej a dennej tlači publikoval niekoľko desiatok príspevkov k využívaniu nástrojov oceňovania všetkými tromi klasickými metódami.

Definícia všeobecnej hodnoty (Market Value)

Všeobecná hodnota nehnuteľnosti je najpravdepodobnejšia cena ku dňu ohodnotenia v danom mieste a čase, ktorú by mala dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, pri poctivom predaji, keď kupujúci aj predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou i opatrnosťou a s predpokladom, že cena nie je ovplyvnená neprímeranou pohnútkou (§ 1 písm. g vyhlášky č. 492/2004 Z. z.).

Porovnávanie kúpnych cien

Základným predpokladom odhadu všeobecnej hodnoty porovnávacou metódou je výber aspoň troch porovnateľných obchodných prípadov z času čo najbližšie k času ocenenia. Táto metóda

- 1 Akú logickú kontrolu výsledku myšlienkového činnosti znalca asi urobíme, keď nám v znaleckom posudku poradí, aby sme predali 15-ročný krásny strom orecha kráľovského, z ktorého je rok čo rok úroda za vrece veľkých orechov, za 1 166 Sk. Za to si budem môcť budúcich 10 rokoch na trhovisku kupovať asi tak 0,5 kg očistených orechov ročne. A kupec bude mať vrece orechov ročne ešte desiatky rokov. V tabuľke 1 prílohy č. 15 platnej vyhlášky č. 492/2004 Z. z., nájdete pre 15-ročný orech práve sumu 1 166 Sk. V § 1 vyhláška definuje neregulovanú cenu. V prílohe akúsi sadzbu. Má to byť východzia suma, ktorú výsledok aj tak ignoruje?
- 2 S váhou všeobecne záväzného právneho predpisu sú ako rovnocenné všetky tri metódy v súčasnosti upravené v bode 5 prílohy č. 1 a v bodoch D.1 a E.1 prílohy č. 3 vyhlášky č. 492/2004 Z. z. (priama komparácia ocenenia podniku, stavby, pozemku). Metóda kapitalizácie v bode 2 prílohy č. 1 a v bode D.2 prílohy č. 3 uvedenej vyhlášky. Nakoniec ocenenie metódou nákladov (na vybudovanie stavby, obstaranie častí majetku), je upravené v bode 1 prílohy č. 1 a bode C.1 vyhlášky. Pri troške trpezlivosti sa teda dajú nájsť na webe ministerstva spravodlivosti v službe JASPI.
- 3 Namiesto posudku znalca možno použiť potvrdenie alebo odborné vyjadrenie príslušného orgánu, o správnosti ktorých nemá súd pochybnosti (§ 127 ods. 4 OSP). Preskúmateľný odhad hodnoty. Pred druhou svetovou vojnou sa pojem všeobecná cena označoval ako *trhová cena*, neskôr *všeobecná cena* a jej definícia sa ustálila až po súčasnú judikatúru tak, že je to cena, za ktorú by bolo možné predáť nehnuteľnosť z voľnej ruky v mieste, kde leží, a v rozhodnom čase. Metodiky oceňovania všeobecnou cenou v minulosti u nás upravovalo vl. nar. č. 100/1933 Zb. z. a n., odhadný poriadok, vykonávajúci § 148 ods. 4 exekučného zákona z roku 1881. V Rakúsku vecne zhodná úprava platila až do júla 1992, keď bola nahradená zák. č. 150/1992. Neuvádza už štvrtú metodiku, totiž priemer medzi hodnotou zistenou kapitalizovaním čistého výnosu z nájomného a hodnotou stavby pre tzv. činžové domy (u nás predtým v § 18 ods. 3 nar. vl. č. 100/1933 Zb. z. a n.).

je uprednostňovaná použitím niekoľkých už uskutočnených porovnateľných prípadov predaja daného typu pozemkov a stavieb. Na ocenenie podniku sa síce používa prevažne metóda kapitalizácie, ale nie je vylúčená ani metóda komparácie predajov. Na architektonicky špeciálne stavby zasa môže byť lepšou metóda nákladov podľa stavebných prác.

V znaleckom posudku znalec zapíše všetky v posudkoch pravidelne uvádzané údaje. Počnúc menom a adresou klienta, adresy oceňovaného bytu, mena a adresy znalca. Ďalej právne skutočnosti (vo vlastníctve, prenajímaný, byt v bytovom dome, družstevný atď.) V akej zóne leží (obytnéj, vidieckej, priemyselnej, zmiešanej) a skomentuje to. Aké sú trendy lokality (rozvoj, ustálené, meniace sa, zhoršujúce, iné), či stav zodpovedá veku, či veľkosťou je nadmerný, stiesnený alebo primeraný, jeho odhadný vek v rokoch, či je v dobre, dostatočne alebo nedostatočne zásobovanom mieste, v akom rozsahu a aký je priemerný vek domov v lokalite. Aké sú vzdialenosti do obchodov, školy, verejnej dopravy, centra mesta. V akom rozpätí od – do sa pohybujú priemerné ceny v území a v lokalite kde byt leží. Popíše lokalitu, jej veľkosť, konfiguráciu, topografiu. Efektívny a ekonomický vek nehnuteľnosti. Popíše v stupňoch kvality všetky konštrukčné stavebné prvky od základov, stien, okien, inštalácií, septikov atď. až po architektúru. To ani našim znalcom problémy robiť nemusí.

Začnime príkladom, ktorý ilustruje základné podmienky metódy priamej komparácie. Treba oceniť byt. Podobný príklad som uverejnil už v roku 1992, ako výklad k vtedy platnej vyhláške č. 465/91 Zb. V mimoriadnom, 53. čísle týždenníka *Slobodný piatok* v náklade 50 tis. výtlačkov. Málo to pomohlo.

Príklad z databázy – tri prípady vybrané znalcom

	Subjekt	A	B	C
Predané (Sk)		2 750 000	2 350 000	2 300 000
Plocha (m ²)	64,0	71,7	69,1	56,3
Výška (cm)	270	270	270	260
Vek (roky)	44	42	40	40
Kvalita	dobrá	dobrá	priemerná	dobrá
Dlhy (Sk)		-360 000		-45 000
Úprava (Sk)		2 390 000	2 350 000	2 255 000
Od predaja	teraz	1 rok	6 mesiacov	teraz
Vzrast		4 %	2 %	0 %
Úprava (Sk)		2 485 600	2 397 000	2 255 000
Vylepšenie		230 000		
Úprava		2 715 600	2 397 000	2 255 000
Sk za 1 m²	38 000	37 874	34 689	40 053

Cena za 1 m² podlahovej plochy porovnaním najbližšieho oceňovaného subjektu je 37 874 Sk/m², zaokrúhlene 38 000 Sk/m². Všeobecná hodnota oceňovaného bytu je 64 m² · 38 000 Sk/m² = 2 424 000 Sk, zaokrúhlene 2 400 000 Sk.

Znalec analyzuje ďalšie vplyvy, ak majú význam pre hodnotu nehnuteľnosti, a kvantifikuje ich váhu napríklad takto: predajnosť +5 %, výdavky predaja 0 %, stav obchodovateľnosti +5 %, umiestnenie v lokalite +3 %, stavebné charakteristiky -5 %, ekonomické charakteristiky -5 %, vhodnosť na účel užívania +2 %, iné ako materiálne charakteristiky +3 % – spolu 5 + 5 + 3 - 5 - 5 + 2 + 3 = +8 %, o ktoré upraví hornú hranicu ocenenia. V tomto prípade teda 1,08 · 2 424 000 = 2 617 000, zaokrúhlene 2 600 000 Sk.

Praktické použitie metódy

Sprostredkovanie kúpy a predaja na legálnom základe všeobecných cien umožnila na Slovensku vyhláška č. 289/1990 Zb. už od 1. augusta 1990. V súčasnosti je obchodná činnosť realitných agentúr dobre rozvinutá. Vo viacerých z nich pracujú aj osoby zapísané v zozname znalcov. Pravdaže, je tu aj možnosť vymenovať odborníka realitnej agentúry za znalca ad hoc. Títo majú k dispozícii tzv. živú banku údajov na to, aby vedeli odborne porovnať už realizované prípady s cenou nehnuteľnosti, ktorú treba oceniť. Netreba veľa známych prípadov. Dá sa pracovať už s tromi, desiatimi metodikami matematickej štatistiky s využitím počítača. Na ocenenie sa analyticky rozčlení cena za pozemok a cena za stavbu. Cena za jeden meter štvorcový pozemku sa odvodí z cien dosahovaných za pozemky porovnateľnej polohy, výmery a vhodnosti využitia. Cena stavby zasa buď za jeden meter štvorcový zastavanej plochy, alebo za jeden meter kubický obstavaného priestoru. Na porovnanie stačí niekoľko kritérií. Je to najmä veľkosť zastavanej plochy, obstavaného priestoru, počet podlaží, druh a akosť stavebného materiálu, povrchových úprav, okien, stropov, zásobovania vodou, kúrenia, osvetlenia, umiestnenia voči dopravným komunikáciám. Aby sa porovnávalo porovnateľné.⁴

Kapitalizácia čistého výnosu

Podstatou a základným princípom oceňovania kapitalizáciou je predpokladaný budúci výnos alebo budúce peňažné toky. Používajú sa obe techniky. Naproti tomu iná metóda ocenenia a to podľa nákladov potrebných na obstaranie rovnakej nehnuteľnosti (stavby v používaní podľa súčasných cien stavebných prác so znížením o opotrebenie), vychádza z porovnania so súčasnými údajmi. Metóda kapitalizácie teda premieňa budúce ekonomické prínosy do súčasných hodnôt. V zhode s finančnickou literatúrou ide o rozumné očakávanie budúceho ekonomického prínosu. Sú to oprávnené budúce ekonomické prínosy dosiahnuté ako výsledok z minulých transakcií alebo udalostí.

Metóda je vhodná, keď neexistujú predpoklady použitia metódy priamej komparácie, pretože niet žiadneho porovnateľného aktívneho obchodu. Ocenenie metódou porovnávania je totiž výsledok zhody veľkého počtu kupujúcich a predávajúcich na

4 Uvediem vlastnú skúsenosť. Ešte v roku 1993 som požiadal realitnú agentúru M. B. a jej pracovníka Ing. R., zapísaného aj do zoznamu znalcov, aby ocenil rodinný dom môjho klienta v Devíne. Ako odborné vyjadrenie realitnej agentúry s obsahom zodpovedajúcim obsahu znaleckého posudku. Tu popisovanou metodikou porovnávania kúpnych cien, ktorú som mu predložil z mojich predtým uverejnených publikácií. Odôvodnil ho porovnaním s dvomi predanými domami v Devínskej Novej Vsi, jedným v Prievoze a jedným v Trnávke. Výsledkom bola všeobecná cena cca 14 000 Sk za m² zastavanej plochy. Pre porovnanie: NS SR vo svojom rozsudku 2Cdo 78/92 z 27.11.1992 (Výber z rozh. č. 4/94), v súvislosti so zrušením podielového spoluvlastníctva za rodinný dom v Žiline, za jednu polovicu nehnuteľnosti so zastavanou plochou 577 m² a záhradou 257 m², priznal náhradu 70 000,50 Kčs. Za celú nehnuteľnosť teda 140 001 Kčs. Síce s presnosťou na jednu korunu, avšak rádovo menej než je všeobecná cena.

Ak pripustíme porovnanie domu v Devíne a v Žiline, všeobecná cena 14 000 Sk za jeden m² stavby, by zodpovedala tak desiatim metrom štvorcovým stavby v Žiline a ešte je tam stavebný pozemok a záhrada. Zamenila sa cena a znaleckým posudkom vyčíslený vtedajší najnižší daňový základ. Odtedy ceny vzrástli viacnásobne a s tým aj význam kvality ocenenia.

miestnom trhu. Naproti tomu metóda kapitalizovania je simuláciou takéhoto obchodu a všeobecnej ceny, keď žiadny aktívny obchod poskytuje relevantné údaje nejestvuje.

Ilustrujeme analytické úvahy znalca na nebytovom priestore prenajímanom na podnikateľské účely. Vidíme, že zo všetkých troch veličín získaných z miestneho trhu, teda predajnej ceny, nájomného a percentuálnej miery, na ohodnocovaný subjekt môžeme aplikovať tú, ktorá je práve neznámou matematicky vyjadreného vzťahu $hodnota = čistý \text{ výnos} : kapitalizačná \text{ miera}$.

Príklad z databázy – tri prípady vybrané znalcom

	1	2	3
Kúpna cena (Sk)	3 600 000	5 500 000	5 100 000
Výmera (m ²)	76,6	122,6	164,7
Cena (Sk/m ²)	47 000	39 000	31 000
Predaj	z voľnej ruky	z voľnej ruky	+ 10 %
Čas kúpy	teraz	2 roky + 6 %	teraz
Umiestnenie	rožný	rožný	rožný
Pozemok	-5 %	-2 %	rovnaký
Zóna			-10 %
Nájomné	rovnaké	rovnaké	+30 %
Cena (Sk/m ²)	44 650	39 100	37 200
Nájom (Sk/m ² /rok)	4 500	4 200	3 500
% miera	9,9 %	9,3 %	10,6 %

Oproti subjektu, ktorý budeme analyticky porovnávať (nie je v tabuľke), objekt 1: má menšiu výmeru pozemku (-5%), objekt 2 bol kúpený pred 2 rokmi a ceny stúpili o 6%, za menší pozemok -2%, objekt 3: predávajúci prevzal na objekte viaznuci dlh percentuálne 10% nad predajnú cenu, zníženie 10% za druh zóny, +30% je za to že ide o lízing ktorý skončí o 3 roky a nájomné dojednané v lízingu je o 8,5% nižšie ako priemerné miestne nájomné.

Kapitalizácia peňažných tokov

Metodika kapitalizovania toku peňažných prostriedkov pozerá do budúcnosti, *yield rate*. Samotná technika kapitalizácie má spoločný myšlienkový základ.

Súčasná hodnota = výnos v 1. roku : (1 + výnosová miera) + výnos v 2. roku : (1 + výnosová miera)² + výnos v 3. roku : (1 + výnosová miera)³ ... + výnos v n-tom roku : (1 + výnosová miera)ⁿ.

Napríklad ak vlastníkovi kúpeľného domu alebo kameňolomu a podobne, kde návratnosť vloženého kapitálu a dodatočného prínosu ktorý k tomu patrí je 10 rokov a na každých 1 000 000 Sk všeobecnej hodnoty majetku spoločnosti pripadá čistý výnos 90 000 Sk ročne, pri spomenutej miere návratnosti 10% (návratnosť 10 rokov), súčasnú hodnotu majetkového podielu produkujúceho ročne 90 tis. Sk odčerpateľného výnosu (pred zdanením), diskontujeme budúce peňažné toky takto:

Hodnota = 90 000 Sk : (1,10) + 90 000 : (1,10)² + 90 000 : (1,10)³ atď. až 90 000 : (1,10)¹⁰ = 900 000 Sk (presne 899 999,99 Sk). Prirátame čistú sumu z predaja na konci napríklad s Ro = 9,0% čo je 100 tis. Sk, spolu 1 mil. Sk.

V znaleckej matematike ide o všeobecne využívaný geometrický rad. Či už bude n obmedzené na stanovený počet budúcich rokov, ak prínos vieme časovo určiť, alebo pôjde o nekonečný geometrický rad s n od 1 po nekonečno. Pri matematickom modeli pre metódu kapitalizácie technikou diskontovania tokov hotovosti sa dá dostatočne spoľahlivo predpovedať vývoj na budúcich 5 alebo 10 rokov. Na tento čas sa zúroková odčerpateľné finančné prostriedky. Okrem toho zostane investorovi suma, za ktorú potom nehnuteľnosť bude možné ešte predať. Takže geometrický

rad takouto metodikou sa obmedzuje na zmienených 5 alebo 10 rokov. Z prieskumu podmienok trhu s porovnateľným typom reálného investovania sa prevezmú úrokové miery do geometrického radu. Pre dlhšie časové obdobie, väčšie n, geometrickým radom meniace sa údaje vedú k faktickej zhode výsledku.

Ten istý výsledok docielime aj priamou kapitalizáciou, ktorá je podielom stáleho opakovaného výnosu či peňažného toku v čitateľovi a požadovanou úrokovou mierou v menovateľovi. V tomto prípade je teda súčasná hodnota, ale s technikou priamej kapitalizácie Ro = 9,0%, rovnaká: 90 000 · (100 : 9,0) = 90 000 · 11,1 = 1 000 000 Sk.

Oceňovanie touto metodikou je použiteľné vždy, keď ide o nehnuteľnosti, ktoré prinášajú výnos a svojím účelom využitia sú na to určené. V minulosti sa pri ocenení vychádzalo zo skutočne dosiahnutých výnosov za posledné tri roky. Napríklad pre metodiku priamej kapitalizácie, *Direct Capitalization Approach*, kúpeľného domu s mierou kapitalizácie 10% sa ocenili ako 10-násobok priemerného zisku v posledných troch rokoch. V tridsiatych rokoch minulého storočia pre niektoré druhy nehnuteľností miery úradne každoročne vyhlasovali, pre iné ich stanovovali sami znalci. Teraz sa tiež spravidla z posledných troch rokov zistí súčasný výnos a kapitalizujú sa očakávané budúce výnosy. V prípadoch, keď je to odôvodnené, prirátava sa aj hodnota dobrého mena, *goodwill*. Podrobné techniky analýzy trhu, výberu úrokových mier, obchodnej renty, miery návratnosti, informácií pre kapitalizáciu nájomného, predajných mier, budúcich výnosov a peňažných tokov, sú v znaleckých štandardoch a v znaleckej literatúre podrobne popísané. Vychádza sa z údajov účtovníctva. To je dnes už aj u nás vedené podľa všeobecných medzinárodných účtovníckych princípov, GAAP. Samotná nadväzujúca znalecká matematika stojí na základoch matematickej štatistiky. Akokoľvek teda nejde o vysokú matematiku, predsa napríklad v 11 vydaní základnej učebnice *The Appraisal of Real Estate*, ktorú vydal the *Appraisal Institute* pre svojich amerických znalcov je z 820 strán znalecká matematika popisovaná na 62 stranách.

Goodwill

Goodwill je doplnkom k oceneniu a je výsledkom úrovne riadenia podniku, jeho vybavenia až po vkusnosť zariadenia nábytkom, vzťahu vlastníka k majetku. Je to hodnota obchodného potenciálu, povesti a obľúbenosti návštevníkmi. Je viazané na zaužívaný účel užívania napríklad ako kino, reštaurácia. Metodou, ktorá môže vyjadriť jeho hodnotu je ohodnotenie zisku z neho. Potom je ale podstatnou otázkou, či ocenenie určitej nehnuteľnosti bude ocenením len kapitalizovaného podnikateľského čistého zisku z takéhoto vlastníctva všeobecne, alebo k tomu ešte patrí aj ocenenie dobrého mena osobnostného charakteru. Typy nehnuteľností, ku ktorým k hodnote porovnávaním kúpnych cien prichádza do úvahy pripočítanie hodnoty *goodwill* sú napríklad malé reštaurácie. Len z obchodnej kapitálovej alebo nájomnej hodnoty, bez *goodwill* sa ohodnocujú 5 hviezdíčkové hotely, kiná, divadlá, nočné kluby, športové centrá, reštaurácie a iné nehnuteľnosti evidentne určené na prenajímanie, menšie a väčšie na prenajímanie určené parkoviská. S váhou právneho predpisu sú niektoré oceňovacie zásady pre *goodwill* upravené aj v prílohe č. 2 bod 4 vyhlášky č. 492/2004 Z. z.

Ocenenie automatizovaným modelom

Príkladom najvyššej úrovne je použitie automatizovaného modelu *CD Commercial Estimator* pre ocenenie podniku z autorstva

Marshall and Swift. Čisto opticky v ňom prevláda prvok oceňovania podľa nákladov, *Cost Approach*, pretože ohodnocuje sa za štvorcovú stopu plochy. Ide však aj o podrobne členený druh nehnuteľností podľa účelu využitia, ratingu kvality ich konštrukcie v triedach kvality, fyzického, ekonomického a morálneho opotrebenia, životnosti stavby s rozlišovaním podľa lokalizácie na celom území USA a Kanady. Rozsahom, frekvenciou aktualizácie a tradíciou obdivuhodné dielo. Model ocenenia vydávajú od roku 1932 a dnes za asi 500 USD na CD dávajú k dispozícii aktualizáciu 4-krát ročne. Program *Comercial Cost Explorer* má až 30 000 komponentov cien pre asi 250 druhov budov určených na rôzne účely užívania. Poskytujú aj indexy o vývoji cien a to už od roku 1901. Podobných komerčných modelov sa ponúka mnoho. Nikomu však nenapadlo, aby niektorý z nich vyhlásil za jedine použiteľný alebo dokonca za jediný a záväzný, ako to na Slovensku uviedla vyhláška vykonávajúca od 1.9.2005 zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch. A automatizovaným modelom sa neupiera ich použiteľnosť napríklad pre hypotéku, na zdanenie, ale ani sa im nepriznáva konkurencieschopnosť písanému posudku originálnej analýzy miestneho trhu.

Náklady na vybudovanie stavby

Podľa tzv. reprodukčných nákladov sa oceňuje tak, že sa zistia náklady, za ktoré by sa oceňovaná stavba dala postaviť podľa úroveň súčasných cien stavebných prác. Akoby aj používaná stavba bola práve dokončená, *Replacement cost new*. Ako replika pri použití tých istých materiálov. Nie je zahrnuté opotrebovanie napríklad vekom, poveternostnými podmienkami, puklinami a podobnými poruchami. Vo všeobecnosti sa používa na ocenenia zriedkavých stavebných diel, nie na ocenenie používanej stavby pre cieľ poskytnúť hodnotu na získanie inej náhradnej nehnuteľnosti, *Replacement cost*. Ani na ohodnotenie pre potreby podnikateľského záujmu, účtovníctvo. Oceňovanie podľa nákladov novej stavby je však vhodné a často používané v poisťovníctve a na odhad nákladov potrebných na uvedenie stavby do pôvodného stavu vôbec. Odhadujú sa náklady na vybudovanie poškodených častí. Napríklad ak sa nárazom kamiónu do domu poškodí časť plotu a stena domu, náklady opravy nie sú vylepšením domu, ale uvedením do pôvodného stavu. Napríklad náklady na opravu krátkeho poškodeného úseku cesty sa ohodnotia podľa reprodukčných nákladov novej stavby, pretože zlepšujú stav cesty v používaní, len ju uvádzajú do pôvodného stavu. Metóda podľa nákladov je založená na exaktných údajoch ktoré sú priamočiarejšie ako pri ohodnocovaní kapitalizáciou. Môžu byť základom ocenenia ak tu nie sú spoľahlivé predpoklady na ohodnotenie dobrého mena alebo iné potrebné predpoklady z porovnávania predajov alebo výnosov napríklad v začínajúcej spoločnosti.

Používaná stavba sa metódou odhadu podľa reprodukčných nákladov ocení s ohľadom na opotrebenie stavby v používaní, *Replacement cost*. Je to použiteľný spôsob, keď budúci predávajúci i budúci kupujúci sledujú ten istý účel používania nehnuteľnosti, na ktorý sa používa aj teraz. Vyjadruje cenu celého súčasného konštrukčného vybavenia stavby a hodnota je vyjadrením jediného záujmu prostého predaja za kúpnu cenu. Ohodnotenie podľa nákladov novej stavby so znížením o opotrebenie, *Depreciated replacement cost new* je všeobecne používaný postup odhadu hodnoty opotrebenia v prípadoch, keď príčinou zníženie hodnoty je bežné používanie, fyzikálne opotrebenie vekom, poškodením, prestarnutím jednotlivých konštrukcií, zanedbaním bežnej údržby. Je to aj zníženie hodnoty z vplyvov mimo nehnuteľnosti, napríklad pre daný účel užívania už nestačí terajším ná-

rokom na kapacitu, technológiu, architektúru. Ďalej ekonomickou zastaranosťou vrátane vplyvov úradných regulácií, napríklad zákaz niektorých materiálov, ako bol azbest, niektoré náterové látky, nároky na pracovné prostredie a podobne. Znalec vyjadruje číselne zníženie hodnoty za každý vplyv. Niekedy stavby môžu byť stavebne funkčné, no stratia svoju využiteľnosť pre stratu použiteľnosti výrobkov, služieb, na ktoré slúžili. Ohodnocovanie nákladov na postavenie stavby však tieto vplyvy neaplikuje. V niektorých prípadoch sa na zistenie hodnoty používa porovnanie hodnoty z ocenenia z predchádzajúceho obdobia k súčasnosti indexami publikovanými obchodnými združeniami alebo z iných hodnoverných zdrojov. Takéto postupy sú považované za spoľahlivejšie a priaznivejšie prijímané aj pre oblasť účtovníctva v súčasných diskusiách o úlohe všeobecnej hodnoty, Fair Value v účtovných závierkach. Už sa využívajú tam, kde podľa nariadenia EÚ a podľa práva členskej krajiny, vrátane Slovenska sú pre účtovné závierky povinné medzinárodné účtovnícke štandardy, FABS, na konsolidovanú a na individuálnu účtovnú závierku. Spoľahlivé indexované tendencie sú výborné na odhad súčasnej hodnoty pôvodných hodnôt pochádzajúcich z nedávneho nadobúdania obchodovaním z voľnej ruky.

Pozemky

Ocenenie pozemkov je v každom modeli ocenenia samostatný krok. Najpoužiteľnejšia je metóda porovnávania predajov. Poznáme najmenej 6 techník.

1. Porovnaním predajov nezastavaných parciel.
2. Rozčlenením podielu hodnôt stavby a hodnôt pozemku na celkových predajných cenách typickým ráciom (napr. 40 % pozemok a 60 % stavba).
3. Odrátaním hodnoty stavby od celkovej hodnoty.
4. Celková hodnota nezastavaného pozemku sa ocení tak, ako keby bol pozemok podelený, potom zastavaný a následne predaný.
5. Odhadne sa hodnota pozemku podľa najoptimálnejšieho možného využitia a údaje návratu kapitálu.
6. Kapitalizačnou mierou, keď sú známe sumy. Kapitalizuje sa čistý pozemkový výnos.

Techniky oceňovania nájomných pozemkov spočívajú v kapitalizácii pozemkovej renty, čiže analýzou peňažných tokov ako jednej z troch klasických metód oceňovania. Pre oceňovanie pozemkov je však preferovanou metódou porovnávania kúpnych cien. Použije sa vždy, keď sú k dispozícii vhodné porovnateľné prípady kúpy voľných, nezastavaných pozemkov. Znalec identifikuje okolnosti a diferencie trhu. Ak sa ceny počas niekoľkých rokov rapídne zmenili a sú k dispozícii údaje o porovnateľných kúpach, znalec vyberie tie, ktoré sa dajú použiť. Ak údajov v mieste niet, z trhov v inej lokalite s porovnateľným umiestnením pozemku. Priame údaje sa zisťujú z údajových servisov, zo zmlúv, z údajov sprostredkovateľov, predajcov, právnikov. Prípady vhodné na porovnanie znalec prehliadne a popíše. Zriedkavosť prípadov predaja voľných nezastavaných pozemkov, vhodných na komparáciu, znalec nahradí technikou oddelenia ceny stavby a ceny pozemku z viacerých prípadov predaja.

Znalecká matematika

Dáta miestneho trhu z ktorých znalec vychádza zahŕňajú rôzne dimenzie vyjadrené numericky. Matematické vzťahy reprezentujúce percentuálne miery hodnoty sú podielom výnosov a investičnej miery.

Vzorec **hodnota = výnos/úroková miera**, *interest rate*, odvodil Alfred Marshall už v roku 1890.

A už v roku 1811 Wiliam Inwood odvodil, že súčasná hodnota radu platieb poskytovaných v určitých intervaloch, *anuita*, je založená na jednej úrokovej miere, *discount rate*. Dokonca hvezdár Edmund Halley už v roku 1693 publikoval prvé tabuľky úrokovania hodnoty. Až po roku 1960 znalecké organizácie začali používať techniky peňažných tokov v kombinácii s kapitalizáciou celkovou kapitalizačnou mierou, *overall capitalization rate*. A tradičné kapitalizačné techniky aj po nástupe analýzy budúcich peňažných tokov a zúčtovania odčerpateľných finančných zdrojov, *discount cash flow*, *DCF*, analýz, sú rovnako použiteľné aj teraz. Popri používaní percentuálnych mier, priamo numericky bývajú vyjadrené nielen predajné ceny, ale všetky vplyvy kalkulovateľné v oceňovaní ako trebárs rozmery budov, populačný vývoj, zamestnanosť, stavebné náklady, nájomné. Aj tam, kde vývoj nie je priamočiary, ale je reprezentovaný krivkou, znalci pracujú len s jeho časovým výsekom, ktorý v dostatočnej presnosti nahrádzajú priamkou. Napríklad vývoj populácie, dlhodobý vývoj počtu budov v jednotlivých vekových kategóriách, má priebeh Gauss-Laplaceovej krivky normálneho rozdelenia počtosti, alebo Pearsonovej krivky 3. typu, a ďalších, ktoré na spracovávanie variantných priebehov počítač dnes už nie sú nenáročné práce. Počítačový model poskytne pri viacerých vstupných údajoch mnohopočetné výstupy. V znaleckej matematike v oceňovacej praxi však znalec pracuje s časovým výsekom ako s priamkou regresnou analýzou. Jednoduchá lineárna regresná analýza nie je nič iné ako rovnica priamky $y = a + bx$. Napríklad, z niekoľkých desiatok údajov o cene a ploche v m^2 sa dajú analyzovať dáta $cena/m^2$. Keď to isté program robí hoci v 2 alebo 3 variáciách, ide o viacnásobnú regresnú analýzu. Ak lineárna regresia predsa len neobstála, možno použiť i dáta v regresnej analýze so zakrivením, ale vo všeobecnosti vždy sa dáta vývoja po krivke dajú nahradiť lineárnym úsekom.

Rating

Rating nie je metódou oceňovania, ale medzi znalecké techniky sa zaraďujú aj početné postupy, ktoré sú analytickými postupmi, analyzujú riziká, alebo ide o modelovanie vo viac variantoch, matematickú analýzu, regresnú analýzu alebo *rating*. Zásady techník *ratingu* vo vzťahu k hodnoteniu nehnuteľností môžeme ilustrovať na situácii, keď tri osoby majú posúdiť, ktorý z troch vhodných pozemkov je najvhodnejší. Vhodnosť majú posúdiť v bodovej hodnote od 1 do 10 pre niekoľko vopred určených faktorov. Pritom hodnota 1 znamená neakceptovateľný, 10 extrémne dobrý. Posudzujú napríklad kritériá ako veľkosť parcely, umiestnenie, kvalita lokality, dopravné podmienky, cena, dostupné služby, vzdialenosť obytného súboru k centru. Výsledkom je napríklad *rating* 6,3, čo je nadpriemer.

Napríklad *vnútorný rating* nemeckej hypotekárnej banky HVB Group sa tiež zostavuje váženým hodnotením. Váha pre miestny obchod je 20 %, pre miesto 30 %, pre hodnotenie druhu nehu-

teľnosti 30 % a pre kvalitu nehnuteľností 20 %. Váha finančných tokov je 30 %. Pre každé hodnotenie má znalec subkritériá. Napríklad pre miesto ich je 17. Kritériá sú hodnotené od 1 do 10. Od excelentných až po najhoršie. Ak by napríklad hodnotenie miestneho obchodu bolo známku 4, miesta 3, nehnuteľnosti 7, kvality 5, *rating* sa vyráta ako $4 \cdot 0,2 + 3 \cdot 0,3 + 7 \cdot 0,2$... a ak výsledný *rating* bude potom napríklad 4,6, zaokrúhľene 5, je to práve priemerný *rating* investície.

Interná banková škála *ratingu* Moody's hodnotí kvalitu od Aaa po C. Pre nehnuteľnosti hodnotí podrobne napríklad až mikro lokalizáciu, štvrt' mesta, infraštruktúru, architektúru, druh stavebnej konštrukcie, jej fyzický stav, finančné toky pri prenájaní a vývoj možností predaja, pomer v počte prenájaných a vlastníckymi užívaných nehnuteľností, ale aj demografický vývoj v mieste, sociologické kritériá, ekonomický vývoj, právne a daňové predpisy, vývoj trhu vôbec.

Znalectvo

Moderná teória ohodnocovania nehnuteľností má svoje korene v klasickej ekonómii 18. a 19. storočia. Tri základné klasické metodiky koncipoval Alfred Marshall, anglický ekonóm, žijúci v rokoch 1842 - 1924. Bol prvý z veľkých ekonómov, zaoberajúcich sa technikou ohodnocovania, špeciálne ohodnocovania nehnuteľností. Ohodnocovanie ako profesia sa vyprofilovalo najmä po štyridsiatych rokoch 20. storočia. Do osemdesiatych rokov sa táto profesia rozvíjala v jednotlivých krajinách, avšak bez medzinárodnej koordinácie. Národné spoločenstvá pripravovali a vydávali pre svojich členov záväzné znalecké štandardy (*Standards of Professional Practice*). Tiež etické zásady neustranného prístupu (*Codes of Professional Ethic*). Preberali sa v časti, alebo celkom do národných pravidiel. Rozvoj medzinárodného finančnictva a obchodu si od sedemdesiatych rokov 20. storočia vynucuje internacionalizáciu štandardov. V roku 1981 začal svoju činnosť medzinárodný výbor so sídlom v Londýne a pracoviskom podľa na tri roky voleného predsedu, teraz v Austrálii (*International Valuation Standards Committee*), www.ivsc.org. V USA pracujú v jednotlivých krajinách únie národné inštitúty, ktoré vychovávajú a preskúšavajú kvalifikáciu svojich členov. V obsahovej zhode s americkým *Uniform Standards of Professional Appraisal Practice (USPAP)* vydáva aj Kanadský *Appraisal Standards Board* svoje aktualizácie štandardov platných v tom ktorom roku.

Organizácia samosprávy znalcov

Popri úlohe neziskového združenia profesionálov, na Slovensku chýba aj patričný vplyv štátu vo všeobecnom rešpektovaní definície všeobecnej hodnoty pri oceňovaní nehnuteľností. Spomeňme len meškanie daňového katastra, pokusy o cenovú reguláciu. Vskutku existujú ešte úrady, ktorých retardácia sa v oblasti hodnoty nehnuteľností skrýva za predstavu, že si môžu dovoliť predpisovať „úradné ceny“. Náprava súdom vyjde potom klienta draho. A tak stojí zato mať istotu o svojej pravde už od začiatku. ■

RESUMÉ

Všeobecné ceny majetku

Cena, za ktorú možno predáť nehnuteľnosť z voľnej ruky, sa vypočíta použitím jednej z troch známych metód. Najlepším indikátorom hodnoty je metodika porovnávania kúpnych cien (*sales com-*

parison approach), ktorú treba uprednostniť všade, kde máme viacero známych prípadov predaja porovnateľných nehnuteľností. Vhodná je pre rodinné domy, chaty, záhrady, jednotlivé poľnohospodárske a lesné pozemky. Nehnuteľnosti podnikateľského charakteru sa ocenia kapitalizovaním ročného čistého výnosu (*capitalization of income*). Všeobecná cena je 10- až 20-násobok

ročného čistého výnosu. Pre práve dokončené stavby je vhodná metodika vyčíslenia podľa nákladov potrebných na ich vybudovanie podľa súčasných cien stavebných prác (*replacement cost*). Na starších stavbách sa prihliadne na opotrebenie. K cene stavby sa pripočíta všeobecná cena pozemku, odvodená zo všeobecnej ceny okolitých pozemkov.

SUMMARY

General Property Values

The price for selling real estates in the private sale is calculated by one of three traditional approaches to value. The method based on comparing the purchase prices is the best indicator of the market value (sales comparison approach). This method has to be given priority in cases where we may compare the real estates to be sold. The method suits the sales of family houses, cottages, gardens and individual agricultural and wood lands. The real estates used for business purposes are assessed by means of capitalising the annual net proceeds (capitalization of income). The market value is 10 to 20 times higher than the annual net proceeds. The method of calculation according to the cost of building constructing, based on the current construction work prices, is suited to the buildings that have just been built (cost approach). In case of older buildings the depreciation is taken into account (replac-

ment cost). The market value of the land, derived from the market values of surrounding lands, is added to the price of the building.

ZUSAMMENFASSUNG

Allgemeine Vermögenspreise

Der Preis, zu dem eine Liegenschaft freihändig verkauft werden kann, wird durch eine der drei bekannten Methoden berechnet. Der beste Wertanzeiger ist die Methodik des Kaufpreisvergleiches (sales comparison approach), die überall dort bevorzugt anzuwenden ist, wo mehrere bekannte Verkäufe vergleichbarer Liegenschaften vorliegen. Ratsam ist sie bei Familienhäusern, Hütten, Gärten, einzelnen Landwirtschafts- und Forstgrundstücken. Liegenschaften mit Unternehmungsbeschaffenheit werden durch Kapitalisierung des jährlichen Nettoertrages (capitalization of income) geschätzt. Der allgemeine Wert ist das Zehn- und Zwanzigfache des jährlichen Nettoertrages. Bei bereits fertiggebauten Bauten ist die Methodik der Kalkulation gemäß den zu ihrem Aufbau erforderlichen Kosten je nach den aktuellen Bauarbeitenpreisen (replacement cost) ratsam. Bei älteren Bauten wird ihre Abnutzung berücksichtigt. Zum Bauwerkpreis wird auch der allgemeine Grundstückwert, abgeleitet vom allgemeinen Preis umliegender Grundstücke, mitgerechnet.

Do vašej knižnice: Nové stavební právo

Marek, K. – Průcha, P.: **Nové stavební právo**. Brno : Masarykova univerzita, 2007, 264 strán. ISBN 978-80-210-4419-7

Na Slovensku dobre známy doc. JUDr. Karel Marek CSc. v spoluautorstve s doc. JUDr. Petrom Průchom CSc. spracovali novú právnu úpravu stavebného práva. Publikácia má však dve základné časti. Tú prvú označili autori ako „verejné stavebné právo“ a druhú ako „obchodnoprávnu úpravu“.

Prvá časť sa venuje predovšetkým zákonu č. 183/2006 Sb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2007. Korene našej právnej úpravy sú spoločné, pretože uvedený nový stavebný zákon zrušil zákon č. 50/1976 Sb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), ktorý je na Slovensku dodnes platný. Cieľom novej právnej úpravy, podľa autorov, bolo vytvorenie optimálnejších podmienok pre výstavbu a zabezpečovanie trvalo udržateľného rozvoja územia, ochranu a tvorbu životného prostredia, zabezpečiť koordinovaný systém štátnou správou garantovaných informácií o území, upraviť všetky postupy rozhodovania o území ako verejné a zabezpečiť prístup verejnosti ku všetkým informáciám, vrátane príslušných prostriedkov právnej ochrany. Nový stavebný zákon reagoval aj na Smernice Európskej únie, pričom zachoval určitú kontinuitu a spoločne upravuje územné plánovanie a stavebné konanie. Čo však možno považovať za zásadnú zmenu je vypustenie vyvlastňovania, ktoré je teraz upravené v samostatnom zákone č. 184/2006 Sb. o odňatí alebo obmedzení vlastníckeho práva k pozemku alebo stavbe (zákon o vyvlastnení).

Prvú časť začínajú autori výkladom verejnej správy na úseku územného plánovania a stavebného poriadku. Orgánmi územného plánovania sú orgány obcí, orgány krajov, ministerstvo pre miestny rozvoj a ministerstvo obrany. Systematicky nasleduje oblasť územného plánovania, územného rozhodovania a stavebný poriadok, ktoré sú podrobne rozpracované. Výklad prvej časti sa končí problematikou správnych deliktov.

Druhá časť publikácie sa zaoberá výlučne súkromnoprávnymi aspektmi „stavebného práva“ a presúva sa do právnej úpravy Obchodného zákonníka. Autori sa zaoberajú výkladom vybraných častí Obchodného zákonníka, ktoré sa pri príprave a realizácii investičnej výstavby budú najviac využívať. V úvodnej kapitole tejto časti sa zaoberajú výkladom uzatvárania zmlúv, ale aj vymedzením tých záväzkových vzťahov, ktoré sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Stručný výklad je venovaný zániku záväzku splnením. Rozhodujúci priestor v druhej časti je venovaný dvom zmluvným typom, ktorých využitie pri investičnej výstavbe je najčastejšie, a to kúpnej zmluve a zmluve o dielo. Publikácia tu podáva pomerne podrobný výklad príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

Aj keď publikácia bola vydaná v edícii učebníc a mala by slúžiť najmä pre potreby pedagogickej praxe, jej využitie je širšie. Nesporne je dobrým nápadom tento interdisciplinárny pohľad, pretože vytvára dobré predpoklady na využitie publikácie pre praktické účely. Užívateľ tu nájde výklad rozhodujúcich právnych predpisov, ktoré sa týkajú prípravy a realizácie investičnej výstavby.

doc. JUDr. Milan Ďurica PhD.

Do vašej knižnice: Etické desatoro začínajúceho advokáta

Krsková, A.: **Etické desatoro začínajúceho advokáta (Vademecum profesijnej etiky)**. Bratislava : Iura edition, 2008, 282 strán. ISBN 978-80-8078-185-9

Nedávno sa na pulloch kníhkupectiev objavila nová publikácia so zameraním na etiku advokátskeho povolania *Etické desatoro začínajúceho advokáta (Vademecum profesijnej etiky)*. Jej autorou je profesorka Alexandra Krsková z Katedry teórie práva Právnickej fakulty Trnavskej univerzity, ktorá sa tejto problematike venuje dve desaťročia a pravidelne publikuje aj v *Bulletine slovenskej advokácie*.

Na našom trhu ide vôbec o prvý knižný titul, ktorý sa zaoberá etikou advokáta. O to viac si treba takýto počin vážiť a oceniť ho. Nie je totiž vôbec jednoduché napísať príručku, ktorá by pomohla pri riešení každodenných problémov advokátskeho povolania. Najmä, pokiaľ nemá ísť len o všeobecné a prázdne kázanie, ale o naozaj vecného a dobromyseľného radcu. Myslím, že práve tento cieľ sa autorke podarilo naplniť.

Dielo je koncepcne i obsahovo ucelené, čo sa týka práce s prameňmi, profesorka Krsková opätovne potvrdila svoju vynikajúcu erudíciu. Pri písaní sa opiera nielen o znalosť platnej právnej úpravy, medzinárodných i domácich stavovských predpisov, rôznych etických kódexov, judikatúry a odbornej literatúry, ale aj o znalosť dejín politického a právneho myslenia.

Prvá kapitola knihy *Advokácia – starousadlík v posvätnom dome profesii* by sa dala charakterizovať ako úvod do advokátskej profesie. Sú v nej načrtnuté otázky, ktoré autorka v ďalších kapitolách rozvíja: status advokáta, stavovská organizácia advokácie, medzinárodné štruktúry a v neposlednom rade problematika profesijnej deontológie.

Na to plynule nadväzuje druhá kapitola *Čo je profesijná etika?* Hneď na začiatku prichádza autorka s tézou, že „poslaním profesijnej etiky je skúmať, do akej miery to-ktoré povolanie slúži verejnému záujmu, resp. všeobecne uznávaným hodnotám.“ (s. 33). Otázkou však je, či existujú všeobecne uznávané hodnoty advokátskeho povolania. K odpovedi sa profesorka Krsková prepracúva skrze historickým exkurzom od antiky až po dnes všadeprítomný liberalizmus. Postupne sa dostáva k problematike rolových etických noriem, existencii etického kódexu a nevyhýba sa ani porovnaniu s univerzálnou morálkou.

V tretej kapitole *Advokáti – deti Pallas Athény či boha Hermesa?* autorka načrtáva aktuálny kontext regulácie slobodných povolání nadväzujúci na prijatie tzv. Lisabonskej stratégie. Na rad sa dostáva disciplinárna zodpovednosť, jej platná právna úprava v Slovenskej republike, ako aj porovnanie s anglo-americkou koncepciou.

Druhú časť knihy tvorí autorkino Desatoro, ktoré reprezentuje určitý idealistický model toho, čím by sa mal riadiť výkon advokátskeho povolania. Prípadné úvodné zdanie nejakej „lacnej metafyziky“ však nie je namieste: napriek vzletným nadpisom kapitol, ktoré tvoria spomenuté Desatoro, profesorka Krsková poskytuje veľmi konkrétne odporúčania a podnety na zamyslenie, pre plastickejší pohľad doplnené o prípady najmä zo zahraničnej judika-

túry. Vzhľadom na rozsah recenzie uvedme aspoň samotné príkázania:

1. Pokús sa vidieť v klientovi aj svojho bližneho!
2. Sprav všetko pre to, aby si sa vyznal v práve lepšie ako klient!
3. Zmier sa s tým, že charita patrí k tradícii profesie!
4. Ver, že dobrý chýr ide ďaleko...
5. Pamätaj, že na trhu sa nezabúda: kto nakúpi pridraho, obráti sa inde.
6. Záujem klienta musí byť prvoradý!
7. Zachovaj si nezávislosť ducha, odvahu vždy konať správne!
8. Maj úctu k úradu sudcu!
9. Hovoríť striebro, mlčať zlato!
10. Nerob iným to, čo nechceš aby robili tebe!

Na záver treba povedať, že publikácia je napísaná vo veľmi príjemnom a prístupnom jazyku, zároveň plne pokrýva neľahkú problematiku etiky advokátskeho povolania. Preto ju možno odporúčať každému záujemcovi, predovšetkým advokátskym koncipientom, mladým advokátom, či študentom právnických fakúlt, ktorí sa chcú o advokácii ako o profesii so svojimi pravidlami a úskaliami dozvedieť viac.

JUDr. Daniel Krošlák

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje

Zo zasadnutia Predsedníctva SAK

Predsedníctvo SAK zasadalo 16. mája 2008 v sídle SAK na Kolárskej ulici v Bratislave. Zasadnutie viedol predseda SAK JUDr. Detvai, ktorého prítomní členovia predsedníctva určili za overovateľa zápisnice.

JUDr. Detvai predniesol správu o stretnutí advokátskych komôr Maďarska, Rakúska, Slovinska, Česka a Slovenska v Budapešti (viac na s. 27).

JUDr. Michalková a JUDr. Popovec informovali o rozporovom konaní k Občianskemu zákonníku. Zdôraznili svoju snahu presadiť názor, že vzhľadom na zabezpečenie právnej istoty občanov by mali zmluvy o prevode nehnuteľností spisovať notári a advokáti, ktorí by za ne zodpovedali. V tejto súvislosti predsedníctvo súhlasilo so spoluprácou so spoločnosťou Ditec, a. s.

Predsedníctvo SAK **schválilo** zápisnicu č. 4/2008 zo zasadnutia P SAK 18. 4. 2008 a zápisnicu č. 5/08 z mimoriadneho zasadnutia P SAK 29. 4. 2008 a **odsúhlasilo**, že v budúcnosti sa pri verejnom hlasovaní budú v zápisnici vždy uvádzať konkrétne mená

hlasujúcich členov predsedníctva. Predsedníctvo SAK **vymenovalo** JUDr. Popovca do Komisie pre informatizáciu spoločnosti pri Ministerstve financií SR.

JUDr. Michalková predniesla analýzu a správu o legislatívnej úprave právnického vzdelávania na vysokých školách a vzdelávania advokátskych koncipientov v Rakúsku. Členovia P SAK ju poverili spracovať uvedenú analýzu formou odborného článku, ktorý bude uverejnený v Bulletinu slovenskej advokácie.

Predsedníctvo SAK **vzalo na vedomie** informácie JUDr. Michalkovej o stave súdnych konaní, v ktorých zastupuje SAK ako účastníka.

V časti venovanej ekonomickým záležitostiam, o ktorých referovala riaditeľka ekonomického odboru Ing. Vargová, predsedníctvo **rozhodlo** poskytnúť sociálnu výpomoc vo výške 10 000 Sk pani Barbore Buzáckovej a príspevok 10 000 Sk na usporiadanie tenisového turnaja „Advokáti v sieti“.

Predsedníctvo SAK **schválilo** rozpočet Slo-

venskej advokátskej komory na rok 2008, **zrušilo** uznesenie prijaté na zasadnutí dňa 22. júna 2007 o zmene účelu nájmu kaviarenských priestorov na zriadenie predajne odbornej právnickej literatúry a **odsúhlasilo** návrh zmluvy o nájme *Café Advokát*, **vzalo na vedomie** informácie Ing. Krajniaka o stave sociálneho fondu ako aj informácie ekonomického odboru o vyrovnaní nedoplatku JUDr. Michalkovej na nájomnom v plnej výške k 16. máju 2008 a o porovnaní stavu pohľadávok z titulu platenia príspevkov a poistného za roky 2005, 2006 a 2007.

Predsedníctvo SAK **poverilo** JUDr. Detvaia uzatvoriť s JUDr. Völgyfyovou mandátnu zmluvu od 21. mája 2008 na účel vymáhania pohľadávok komory od advokátov s tým, že advokátka bude mať nárok na prísudok z vymožených pohľadávok a na plnenie úloh v rámci mandátnej zmluvy bude využívať priestory a prostriedky vyhradené pracovníkom kancelárie komory.

Predsedníctvo SAK **poverilo** právneho zástupcu JUDr. Klimeka v konaní vedenom na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou vo veci JUDr. J. K. uzatvoriť súdny zmier tak, že odporca zaplatí súdny poplatok 510 Sk, trovy právneho zastúpenia 2 000 Sk a istinu 2 000 Sk. Inak P SAK trvá na pôvodnom návrhu.

Predsedníctvo SAK **zaujalo nasledovné stanovisko** k návrhu Ministerstva hospodárstva SR na založenie jednotných kontaktných miest:

Slovenská advokátska komora sa prikláňa k návrhu Ministerstva hospodárstva SR z 29. apríla 2008 na riešenie jednotných kontaktných miest v Slovenskej republike o profesijných komorách zriadených zákonom s povinným členstvom pod podmienkou, že bude pripojená na Ústredný portál verejnej správy a govnet.

Predsedníctvo SAK **vzalo na vedomie** schválenie návrhu Registratúrneho plánu a Registratúrneho poriadku Slovenským národným archívom.

Členovia P SAK podľa programu **prerokovali** žiadosti advokátov o zapísanie advokátskych koncipientov do zoznamu advokátskych koncipientov, o vykonanie zmien v zápisoch koncipientov v dôsledku zmeny zamestnávateľa a o vyčiarknutie zo zoznamu advokátskych koncipientov v dôsledku skončenia pracovného pomeru u advokáta, žiadosti advokátskych koncipientov o započítanie inej právnej praxe do praxe advokátskeho koncipienta, žiadosti o zápis do zoznamu advokátov, informácie o pozastavení výkonu advokácie, o zrušení pozastavenia výkonu advokácie, o vyčiarknutí zo zoznamu advokátov, žiadosti advokátov o zápis do zoznamu usadených euroadvokátov,

?

Pýta(j)te sa predsedníctva

Môžem prevziať zastupovanie jedného z bývalých manželov – spoločných členov stavebného bytového družstva v konaní o zrušenie spoločného členstva a práva spoločného nájmu k družstevnému bytu, ak poskytujem právne služby stavebnému bytovému družstvu?

JUDr. J. H., advokát z Košíc

Podľa § 21 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii **je advokát povinný odmietnuť** poskytnutie právnych služieb, ak

– podľa písm. a) **v tej istej veci alebo vo veci s ňou súvisiacej poskytol právne služby inému, ktorého záujmy sú v rozpore so záujmami toho, kto o poskytnutie právnych služieb žiada,**

– podľa písm. d) **informácia, ktorú má o inom klientovi, alebo o bývalom klientovi, by mohla toho, kto o poskytnutie právnych služieb žiada, neoprávnene zvýhodniť.**

Poskytovanie právnych služieb stavebnému bytovému družstvu nie je v rozpore so záujmami jedného z bývalých manželov – spoločných členov tohto stavebného bytového družstva. Informácie, ktoré máte z poskytovania právnych služieb stavebnému bytovému družstvu, nemôžu neoprávnene zvýhodniť vášho potenciálneho klienta. S poukazom na uvedené **nie sú zákonné prekážky, ktoré by vám bránili prevziať zastupovanie jedného z bývalých manželov – spoločných členov stavebného bytového družstva v konaní o zrušenie spoločného členstva a práva spoločného nájmu k družstevnému bytu.**

zahraničných advokátov, spoločností s ručením obmedzeným, verejných obchodných spoločností a komanditných spoločností, informácie o zmenách právnej formy obchodných spoločností a o prístupní spoločníkov a o vyiarknutí z uvedených zoznamov.

JUDr. Michalková informovala o predbežných výsledkoch anonymnej ankety, ktorou P SAK preveruje na seminároch advokátskych koncipientov situáciu v súvislosti s výkonom praxe advokátskeho koncipienta a možnými negatívnymi javmi jej výkonu. Z ankety vyplýva, že situácia je horšia v menších mestách, niektorí advokáti žiadajú od koncipientov počiatočný finančný vklad pred uzatvorením pracovnej zmluvy, niektorí advokátski koncipienti dostávajú minimálnu mzdu a musia si sami platiť po-

vinné odvody, niektorí advokáti zamestnajú koncipienta iba na skúšobnú dobu bez následného zápisu do zoznamu advokátskych koncipientov, v dôsledku čoho sa im prax u advokáta nemôže započítať. Väčšinou sa stáva, že advokáti odmietajú platiť koncipientom cestovné na semináre organizované komorou. Navrhla premietnuť túto problematiku na stránky Bulletinu slovenskej advokácie, pretože ide o vec, ktorá sa týka všetkých advokátov a postihuje koncipientov. Predsedníctvo SAK **poverilo** JUDr. Grega spracovaním článku na túto tému do Bulletinu slovenskej advokácie.

Predsedníctvo SAK **určilo** JUDr. Martina Cibulu za likvidátora advokátskej kancelárie JUDr. Jána Buzáka. **Osvojilo si** závery analýzy právneho stavu v súvislosti s možnosťou založenia obchodnej spoločnosti advo-

kátmi s pozastaveným výkonom advokácie, ktorú vypracoval JUDr. Havlát, a **rozhodlo** o ich uverejnení na webovskej stránke SAK a v Bulletinu slovenskej advokácie (materiál prinášame na s. 2).

O zahraničných podujatiach informovala riaditeľka odboru medzinárodných vzťahov Mgr. Marečková. Predsedníctvo SAK **poverilo** JUDr. Popovca zúčastniť sa na Plenárnom zasadnutí CCBE v Budapešti a Mgr. Rybára zúčastniť sa na Výročnej konferencii AIJA v Paríži.

Predsedníctvo SAK **poverilo** JUDr. Detvaia uzatvoriť s Mgr. Natašou Majerníkovou príkaznú zmluvu od 1. júna 2008 na účel spracovania agendy CCBE v rámci kancelárie komory.

Spracovala: PhDr. Naďa Ondrišová

Šachový turnaj advokátov a právnikov iných profesií

V dňoch 25. a 26. apríla 2008 sa v priestoroch Hotela Kyjev v Bratislave uskutočnil prvý ročník šachového turnaja. Podujatie sa konalo pri príležitosti 18. výročia prijatia zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii.

JUDr. Anton Blaha, ktorý bol koncom osemdesiatych rokov predsedom Slovenskej advokátskej komory a stál pri zrode nového zákona, je otcom vzácnej myšlienky každoročne si pripomínať získanie statusu

nezávislosti advokácie ako významný celospoločenský krok.

Profesijné prepojenie právnických povolání sa premietlo aj do filozofie turnaja. Slovenská advokátska komora ho v spolupráci s Najvyšším súdom SR, Generálnou prokuratúrou SR, Notárskou komorou SR, Slovenskou komorou exekútorov, Nadáciou slovenskej advokácie a šachovým klubom ŠK Slovan Bratislava propagovala medzi

sudcami, prokurátormi, notármi a exekútormi. Účastníkov prišli osobne pozdraviť predseda najvyššieho súdu JUDr. Karabin, prezident notárskej komory JUDr. Duriš a predseda Slovenskej advokátskej komory JUDr. Detvai. Šach označili za inteligentnú a kráľovskú hru s prísnyimi pravidlami.

Rovnako prísne pravidlá by mali platiť aj pri výkone právnických povolání, ktorých cieľom je presadzovanie práva v spoločnosti a uplatňovanie práv a oprávnených záujmov občanov a právnických osôb.

Za šachovnice sa posadili štrnásť súperov, ktorí pozitívne hodnotili kvalitu štartového poľa. Okrem amatérov a neregistrovaných šachistov polovica štartového poľa presahovala FIDE rating.

O turnaj sa zaujímali aj médiá. Zábery z neho priniesla televízia TA3, o príprave a výsledkoch dvakrát informoval denník Šport.

Výsledky 1. ročníka šachového turnaja

Prvú cenu – pohár predsedu SAK a finančnú odmenu 10 000 Sk, ktorú venoval JUDr. Blaha – získal medzinárodný veľmajster **JUDr. Igor Štohl**.

Druhú cenu – finančnú odmenu 6 000 Sk, ktorú venovalo Združenie advokátov Blaha Erben & Partneri – získal advokátsky koncipient **Mgr. Mário Castiglione**, ktorému sa ako jedinému podarilo poraziť víťaza turnaja.

← Zľava:

prezident notárskej komory JUDr. Duriš, predseda najvyššieho súdu JUDr. Karabin, predseda SAK JUDr. Detvai a JUDr. Blaha

Tretiu cenu – finančnú odmenu 3 000 Sk, ktorú venovala Nadácia slovenskej advokácie – si podelili advokát JUDr. Peter Petrán a JUDr. Dušan Mikuláš.

Cenu pre najlepšieho advokáta šachistu, ktorú venoval JUDr. Blaha, získal medzinárodný majster JUDr. Peter Petrán.

Cenu pre najlepšiu šachistku, ktorú venoval výtvarník Daniel Požár, získala JUDr. Niki Varholáková.

Organizátori turnaja pevne veria, že na budúcom ročníku sa zúčastní ešte viac zástupcov všetkých právnických profesií. Plánujú rozšíriť právo účasti aj pre študentov právnických fakúlt. Chcú osloviť čo najširší okruh osôb, preto už stanovili **termín budúceho ročníka na 24.–25. apríla 2008 v Bratislave**. Už teraz sa tešíme na ďalšie príjemné športovo-priateľské stretnutie ľudí, ktorých spája láska k šachu a láska k povolaniu.

JUDr. Anton Blaha

OHLAS

JUDr. Chripku na turnaj z diskusného fóra Slovenského šachového zväzu:

„Turnaj prebehol celkovo v družnej nála-de, bez protestov a sporov. Tie aktéri za-nechali v súdnych miestnostiach. Môže-me sa spolu tešiť o rok na ďalší ročník. Mal skvelú úroveň po hráčskej i organi-začnej stránke, splňal aj reglement FIDE.“

☛ JUDr. Štohl si preberá 1. cenu.

☚ JUDr. Blaha odovzdáva ocenenie najlepšej šachistke JUDr. Varholákovvej

Seminár o elektronickom podpise

V dňoch 25. a 26. apríla 2008 sa v priestoroch Hotela Kyjev v Bratislave uskutočnil odborný seminár k problematike elektronického podpisu, po ktorom nasledoval prvý ročník šachového turnaja.

Obe podujatia sa konali pri príležitosti 18. výročia prijatia zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii. Zákon mal pre advokátov významnú hodnotu, pretože po niekoľkých desaťročiach obnovil súkromný výkon advokácie a položil právne základy slobodného práva na obhajobu. Prvý raz po nežnej revolúcii zakotvil právne základy súkrom-

ného výkonu povolania a na jeho princípy nadviazali právne úpravy výkonu ostatných právnických profesií, s ktorými advokáti pri výkone svojej činnosti vstupujú do vzájomných vzťahov.

Prednášateľ Mgr. Ing. Chlipala (na fotografii) poukázal na oblasti, v ktorých je možné elektronický podpis na Slovensku používať, na špecifiká zákona o elektronickom podpise a jeho právne účinky, ako aj na princípy elektronického podpisu a jeho šírovanie.

Mgr. Katarína Marečková

Stretnutie predstaviteľov advokátskych komôr v Budapešti

V Budapešti sa 27. a 28. apríla 2008 konalo stretnutie advokátskych komôr Maďarska, Rakúska, Slovinska, Česka a Slovenska. Účastníci rokovali o činnosti CCBE, o pôsobení jednotlivých národných delegácií v tomto medzinárodnom združení, ako aj o jeho význame a prínose pre činnosť advokátov v krajinách Európy (nielen v rámci Európskej únie).

Čestný predseda Maďarskej advokátskej komory Dr. Jenő Horváth zdôraznil, že idea a ciele CCBE sú v zásade správne, aj keď sa neraz ukazuje, že organizácia je značne zbyrokratizovaná. Vyslovil sa proti uniformite advokátskych komôr v CCBE a zdôraznil, že účastníci prítomní na stretnutí v Budapešti majú spoločné historicko-právne korene vychádzajúce z rímskeho práva a bývalého rakúsko-uhorského práva, ktoré ich silne spájajú a spoločne by ich mali ďalej rozvíjať v rámci CCBE ako svoju osobitosť. Podľa neho by to mala byť určitá protiváha silnejúcemu vplyvu common law.

Predseda rakúskej komory Dr. Ben Ibler zdôraznil, že nie je záujem bojovať proti CCBE a oslabovať jej postavenie, ale treba hľadať spôsoby, ako túto organizáciu posilniť v záujme plnenia spoločných cieľov. Za dve najdôležitejšie oblasti, v ktorých treba zintenzívniť prácu komôr v CCBE, považuje stanoviskové predpisy a otázky spojené s právom voľného usadzovania advokátov v rámci cezhraničného poskytovania služieb.

Člen rakúskej delegácie a bývalý predseda CCBE Ruppert Wolf pripomenul, že CCBE zastupuje cca 700 000 advokátov. Napriek tomuto vysokému počtu nedisponuje organizácia dostatočným objemom finančných prostriedkov, v dôsledku čoho má aj malý aparát. Poukázal na to, že Európska komisia často vnucuje CCBE témy na vnútornú diskusiu.

Ďalšia členka rakúskej delegácie Dr. Marcella Prunbauer sa vyslovila za to, aby zúčastnené komory prijali k navrhovaným základným princípom jednotné stanovisko, ktoré by smerovalo k všeobecne akceptovateľnému použitiu. Dr. Prunbauer ďalej pripomenula, že Európska komisia bude v roku 2012 prehodnocovať smernicu o usídľovaní, ktorá má závažný dopad na advokáciu a všetky zastúpené štáty by sa mali primerane argumentačne pripraviť na obhajobu status quo.

Predseda SAK Dr. Štefan Detvai podporil prednes Dr. Ben Iblera a navrhol spoločne definovať ťažiskové úlohy, ich priority a spôsob spracovania na pôde CCBE.

Zástupca ČAK, podpredseda Dr. Martin Vychopen, zdôraznil, že podľa stanov je CCBE poradenská a konzultačná organizácia európskych advokácií. Ak sa nezmení jej konzultačno-poradenský charakter, nezabíva sa svojich terajších problémov. Požiadaval prítomných o sformulovanie, čo od CCBE očakávajú. Po stanovení cieľa je potrebné defi-

novať jej organizačnú štruktúru a následne z toho plynúcu finančnú náročnosť. Vyslovil sa za silné CCBE, ktoré by bolo dôsledným partnerom silných organizácií advokátov v USA a Japonsku.

Predseda maďarskej komory Dr. Bánáti podporil myšlienku, podľa ktorej by mala byť CCBE jediným orgánom reprezentujúcim advokáciu voči Európskej komisii.

V ďalšej diskusii odznela informácia Dr. Vychopeňa k elektronizácii justície v Českej republike. Dr. Réti, predseda Budapeštianskej advokátskej komory, informoval o privilegovanom postavení maďarských kolegov pri spisovaní zmlúv o prevode nehnuteľností a zakladaní obchodných spoločností. Oba druhy zmlúv môžu spisovať iba advokáti. Vzhľadom na postupujúcu elektronizáciu justície v Maďarsku odporučila budapeštianska komora svojim členom, aby vo výbave advokátskych kancelárií prešli na kompatibilné elektronické zariadenia, ktoré dokážu komunikovať s justičnými systémami a so systémami v ostatnej štátnej správe, napr. s katastrom, obchodným a živnostenským registrom a pod.

Dr. Ben Ibler informoval, že v Rakúsku sú problémy elektronizácie justície podobné ako v okolitých krajinách. Vyslovil názor, že používanie elektronických zariadení nemôže komora svojim členom prikázať. Budú však musieť rešpektovať prípadné nariadenie štátu. Pri elektronizácii treba mať vždy na mysli zachovanie mlčanlivosti, kompetentnosti, zákazu konkurencie, nezávislosti a pod.

K otázke základných princípov CCBE sa Dr. Ben Ibler vyjadril, že ich treba optimalizovať tak, aby boli prijateľné pre všetkých členov a súčasne, aby jednotlivé národné komory nestratili samostatnosť a identitu.

Tejto úlohy by sa nemala ujať Európska komisia, ktorá by základné princípy mohla byrokraticky a necitlivo nanútiť v podobe smernice.

Na záver rokovania sa prítomní účastníci stretnutia zaoberali otázkou novej právnej úpravy o advokácii, ktorú prijali v Slovinsku

bez konzultácie so Slovinskou advokátskou komorou, a ktorá výrazne zasiahla do autonómie advokátov v disciplinárnych konaniach. Zasiahla aj do advokátskej tarify, v ktorej zrušila sadzby za úkony a zaviedla paušálne sadzby za jednotlivé kategórie prípadov.

Na záver stretnutia sa delegácie vzájomne oboznámili s formami a spôsobmi nadobúdania právnického vzdelania a advokátskych licencií. Z diskusie vyplynuli značné rozdiely v jednotlivých krajinách.

JUDr. Pavol Erben
predseda delegácie CCBE

Regionálne stretnutie s maďarskými kolegami

V dňoch 11. a 12. apríla 2008 sa z iniciatívy maďarských kolegov uskutočnilo stretnutie na regionálnej úrovni v Salgótarjáne.

Za maďarskú stranu sa zúčastnili Dr. Szomszéd, predseda novohradskej regionálnej advokátskej komory, vedenie tejto komory a predseda Maďarskej advokátskej komory Dr. Bánáti. Slovenskú advokátsku komoru reprezentovali predseda JUDr. Detvai, predseda revíznej komisie JUDr. Smetana, predseda disciplinárnej komisie JUDr. Filo, za predsedníctvo JUDr. Brázdil, kolegovia z Rimavskej Soboty JUDr. Tóthová a JUDr. Nyitray a kolega z Lučenca JUDr. Szilágyi.

Nadviazalo sa na stretnutie z roku 1992, na ktorom sa zúčastnila delegácia slovenských advokátov z bývalého Krajského združenia advokátov v Banskej Bystrici. Prítomní konštatovali, že napriek veľmi dobrým kontaktom predsedov oboch komôr spolupráca na regionálnej úrovni v uplynulých rokoch viazla.

Hlavným motívom stretnutia bolo oživiť spoluprácu advokátov najmä na regionálnej úrovni, ktorá nadobúda stále väčší význam po odstránení administratívnych hraníc.

Po uvítaní sa diskutovalo o problémoch, ktorými prešla v posledných rokoch vývoja

advokácia obidvoch štátov. Mnohé prvky máme spoločné. V Maďarsku pôsobí v súčasnosti asi 10 500 advokátov. Okrem celoštátnej komory existujú aj regionálne komory, jednou z nich je Novohradská advokátska komora.

Maďarskí kolegovia sa zaujímali najmä o organizáciu výchovy koncipientov, o našu právnu úpravu Trestného poriadku a otázky súvisiace s právnou úpravou agenta provokatéra. V tejto súvislosti rezonovala najmä medializácia agenta – advokáta aj v maďarskej tlači a odbornej verejnosti. Naše otázky smerovali najmä na regionálne členenie komôr, predovšetkým na organizáciu výchovy koncipientov vo forme regionálneho vzdelávania. Z vyjadrení maďarských kolegov vyplynul poznatok, že tento model výchovy sa neosvedčil.

Pozvanie na stretnutie prijal aj predseda Novohradskej župy, ktorá je obdobou vyššieho územného celku. Vyzdvihol dobrú spoluprácu s Banskobystrickým samosprávnym krajom.

JUDr. Szomszéd poukázal na potrebu spolupráce v maďarsko-slovenskom pohraničí, pretože mnohé maďarské firmy si našli pevné miesto na slovenskom trhu a vyžadujú poskytovanie kompletných právnych služieb zo strany maďarských aj slovenských advokátov.

JUDr. Detvai informoval maďarských kolegov a stave našej advokácie a o rozhodnutí predsedníctva Slovenskej advokátskej komory zachovať súčasný centrálny model vzdelávania advokátskych koncipientov.

Na záver príjemného stretnutia ho predstavitelia komôr ocenili ako významný predel ďalšej spolupráce v regiónoch. Takéto stretnutia budú podporovať aj v ďalších príslušných regiónoch Maďarska a Slovenska.

JUDr. Jozef Brázdil
člen Predsedníctva SAK

↖ Zľava: JUDr. Detvai (predseda SAK), Dr. Bánáti (predseda Maďarskej advokátskej komory) a Dr. Szomszéd (predseda novohradskej regionálnej advokátskej komory)

← JUDr. Filo v rozhovore s maďarskými kolegami

Hospitácia v Nemecku 2007

V tomto príspevku by sme všetkým – stálym aj príležitostným čitateľom Bulletinu slovenskej advokácie – radi priblížili pocity, zážitky a skúsenosti získané na hospitácii v Spolkovej republike Nemecko, ktorá sa uskutočnila od 21. mája do 4. júla 2007 pod organizačnou taktovkou nadácie **Deutsche Stiftung für Internationale Rechtliche Zusammenarbeit e.V.** (ďalej len „IRZ Stiftung“) s príspevom **Deutscher Anwaltsverein** („DAV“) a **Deutsche Bundesrechtsanwaltskammer** („BRAK“).

Na začiatok by bolo azda vhodné podotknúť, že možnosť zúčastniť sa na tomto programe určeného pre advokátov, prípadne advokátskych koncipientov zo strednej, východnej Európy a bývalých krajín Sovietskeho zväzu, si treba „zaslúžiť“. V Slovenskej republike účastníkov každého hospitačného programu vyberá Slovenská advokátska komora prostredníctvom konkurzu, ktorý je zameraný na preverenie jazykových znalostí, splnenia podmienok stanovených nemeckou nadáciou, ako aj motivácie účasti na takomto programe. Dovoľujeme si vydvihnúť, že sa takýto konkurz vôbec realizuje. Z rozhovorov s kolegami z iných krajín, ktorí sa zúčastnili na hospitácii, sme zistili, že nie všade dáva príslušná stavovská advokátska organizácia možnosť svojim členom zúčastniť sa na výberovom konaní. Môžeme konštatovať, že v rámci SAK existuje pre každého záujemcu reálne možnosť zúčastniť sa a uspieť v konkurznom konaní.

Program našej hospitácie sa začínal v Bonne, časť Röttgen. Vôbec sme nerátali, že letisko je od mesta samotného až tak vzdialené. Po vyše hodinovej a trochu kaskadérsky ladenej jazde miestneho autobusového vodiča sme dorazili na miesto nášho pobytu počas najbližších dvoch týždňov – do **Andreas Hermes Akademie**, Bonn-Röttgen (**obr. 1**).

Andreas Hermes Akademie je pomerne útulným doškolovacím strediskom strednej kategórie, ktoré sa nachádza v krásnom a najmä tichom prostredí miestnej štvrte Röttgen. Náš dvojtýždňový pobyt v tejto akadémii bol veľmi príjemný najmä preto, že program i ubytovanie sa nachádzali pod jednou strechou.

Hneď v úvodný večer nás veľmi priateľsky a milo privítali tri osoby, ktoré sa stali významnými sprievodcami počas nášho pobytu. Boli to pani **Gräfin von Vitzthum (obr. 2)** – zástupkyňa IRZ Stiftung a naša kontaktná osoba vo všetkých organizačných veciach, veľmi milá a priateľská osoba, plná ochoty pomôcť, ale aj povestnej nemeckej presnosti, ďalej pán **Dr. Wolfgang Eichele, LL.M. (obr. 2)** – konateľ BRAK majúci na starosti medzinárodné vzťahy, advokát, ktorý nám ukázal rôzne stránky nielen advokátskeho povolania, a nakoniec **Bobi Stojanowski (obr. 3)** – nás „styčný dôstojník“, kopa dobrej nálady, neskonale spoločník, znalec všetkých barov v Bonne, ale predovšetkým naša prvá pomoc a pravá

ruka, ktorý nás sprevádzal počas celého pobytu.

Našu skupinu hospitantov tvorili zástupcovia z Poľska, Česka, Slovenska, Maďarska (po dvoch), Litvy a Rumunska (po troch) a po jednom z Gruzínska, Bieloruska a Bosny a Hercegoviny. Bola to veľmi zaujímavá a celkom príjemná skupina právnikov, no najmä otvorených a priateľských ľudí.

obr. 2

obr. 3

Prvé dva týždne hospitačného programu boli zamerané na zoznamovanie sa s nemeckým právnych systémom a fungovaním advokátskeho stavu. Uvedené sa realizovalo prostredníctvom prednášok našich nemeckých kolegov – advokátov, ktorí aktívne pôsobia v rámci stavovských advokátskych štruktúr. Prednášky boli zamerané na základné priblíženie nemeckého občianskeho práva hmotného aj procesného (s hlbším zameraním sa na právo týkajúce sa hnuťelných vecí a nehnuteľností), pracovného práva, práva obchodných spoločností, práva elektronických komunikácií a elektronického obchodu, konkurzného práva a rozhodcovského konania. Osobitná pozornosť bola v rámci prednášok venovaná nemeckým a európskym advokátskym predpisom, fungovaním stavovských advokátskych organizácií v rámci SRN, možnostiam pôsobenia advokátov z iných krajín EÚ v SRN, ďalej medzinárodnej kúpe tovaru a kúpnej zmluve, úprave leasingu a riešeniu právnych vzťahov s cudzím prvkom. Väčšina

obr. 1

obr. 4

prednášok bola veľmi zaujímavá a pútavá, prednesy prednášajúcich boli doplnené interaktívnymi prezentáciami a materiálmi, ktoré sme obdržali. Denný program trval vždy od 9.00 do 16.00, čo bolo značne náročné na sústredenie.

Našťastie sme niekoľkokrát po prednáškach alebo v rámci nich mali pripravený aj zaujímavý program. Napríklad hneď v prvý víkend nášho pobytu pre nás IRZ Stiftung zorganizovala prehliadku mesta Kolín nad Rýnom so sprievodcom. Asi najväčším zážitkom pre všetkých hospitantov bola návšteva Kolínskej katedrály. Ide o jednu z najkrajších svetových gotických pamiatok vôbec. Bolo úžasné navštíviť túto katedrálu a zároveň si vypočuť o nej zopár zaujímavých faktov. Prehliadka následne pokračovala po centre mesta a skončila sa v **Brauhaus Sion**, reštaurácii spojenej s bývalým pivovarom, kde sme sa výborne a viac ako

do sýtosti najedli (**obr. 4**). Voľný program po obede sme hojne využili. Nedali sme sa zahanbiť a vyšverali sa spolu s českým kolegom na vežu katedrály. Výhľad stál skutočne za to, posúďte sami! (**obr. 5**)

Po dvojtýždňovom príjemnom pobyte v Bonne nadišiel deň prvého rozchodu do jednotlivých nemeckých advokátskych kancelárií, ktoré sa podujali nás prichýliť a profesne „vytrápiť“ najbližšie štyri týždne.

Môj kolega JUDr. Torma pôsobil 4 týždne v berlínskej kancelárii **Broda Warnke Schartner – Rechtsanwälte**, ktorá predstavuje na nemecké pomery malú kanceláriu s piatimi advokátmi pôsobiacimi v priamej kooperácii s daňovými poradcami. Táto kancelária sa zaoberá vo všeobecnosti všetkými odvetvami práva s výnimkou trestného práva, najviac právnych služieb poskytovala klientom v oblasti obchodného, občianskeho a pracovného práva, práva

obchodných spoločností, či v oblasti medzinárodného obchodu. Kolega sa v rámci štyroch týždňov určite nenudil. Ak práve nevypracúval stanovisko, tak sa venoval štúdiu nemeckej judikatúry pre jednotlivé prípady a vyskúšal si napísať aj rôzne procesné podania adresované súdu či proti strane. Náplňou jeho pobytu bolo aj porovnanie inštitútov nemeckého práva so slovenskou právnou úpravou. Žiaľ, zhoda negatívnych okolností spôsobila, že počas hospitácie nemal možnosť zúčastniť sa na súdnom pojednávaní a vidieť naživo priebeh konania na nemeckom súde.

Druhá kancelária **Rohwedder und Partner**, v ktorej som štyri týždne sprežila ja, sa nachádza v krásnom mestečku na Rýne – Mainz. Ide o typickú stredne veľkú čisto nemeckú kanceláriu pôsobiacu vo všetkých oblastiach práva. Osobitne sa ale špecializujú najmä na právo obchodných spoločností, civilný proces, pracovné právo, správne právo, tzv. právo na štúdium na medicínskych odboroch a právo vína.

Najmä posledné dva právne odbory boli fascinujúcimi, pretože v slovenskej praxi sa s takýmito prípadmi stretne advokát len málokedy. Bolo veľmi zaujímavé zúčastňovať sa na posudzovaní prípadov, kedy sa na základe uplatňovania pravidla „nummerus clausus“ nedostali záujemcovia o štúdium medicíny na nimi vybranú fakultu, a ako bolo možné niektoré takéto pre záujemcov negatívne rozhodnutia zvrátiť. Taktiež právo vína patrí medzi výnimočnosť práve daného regiónu, keďže pozdĺž Rýna sa tiahnu rozsiahle vinice, ktoré sú známe svojím vínom azda na celom svete.

V rámci svojho pobytu som sa zúčastnila na mnohých súdnych pojednávaniach, desiatkach rokovanií s klientmi, dennodenne som mala k dispozícii spisy na štúdium a prívetivých kolegov na zodpovedanie mojich otázok.

Rovnako ako kolega v Berlíne, aj ja v Mainzi som nadobudla nielen množstvo právnych a jazykových vedomostí, ale milí kolegovia mi poradili aj vhodné destinácie na prehliadky, návštevy a posedenia. Veď už samotné mesto Mainz, mesto na sútoku riek Rýn a Main, je nádherné. Toto miesto hospitácie bolo o to zaujímavejšie, že v tesnej blízkosti leží Frankfurt am Main a na druhej strane mosta (a to doslova) sa nachádza Wiesbaden, hlavné mesto spolkovej krajiny Hessen. Takže príležitostí na sklbenie užitočného s príjemným bolo viac než dosť.

Po štyroch týždňoch nadišiel deň opätovného stretnutia hospitantov v Bonne. Po víkendových rozhovoroch môžeme skonštatovať všeobecnú spokojnosť všetkých účastníkov s prístupom nemeckých

obr. 5

obr. 6

advokátov, ktorí nás brali ako kolegov, naše prípadné ústne „preklepy“ vnímali skôr s humorom a toleranciou, umožnili nám nahliadnúť do ich skutočnej každodennej práce a celkovo sa snažili spríjemniť nám pobyt v cudzom prostredí.

Záverečná časť hospitácie pozostávala ešte z jedného malého a príjemného prekvapenia – výletu do Bruselu „metropoly“ Európskej únie. Najprv sme navštívili pobočku DAV, kde nám jeho zástupkyne na veľmi konkrétnych príkladoch vysvetlili, aký je dôležitý lobizmus vo fungovaní európskych štruktúr. Potom nasledovala návšteva Európskeho parlamentu (obr. 6, 7), ktorou nás sprevádzal erudovaný sprievodca. Príbližil nám jeho administratívne fungovanie, najmä sťahovanie parlamentu medzi Bruselom a Štrasburgom! No a aby sme mali rukolapné dôkazy, spravili sme si fotku priamo pri národných vlajkách (obr. 8).

Posledný deň hospitácie bol venovaný krátkemu zhrnutiu celého pobytu. Každý hospitant doň prispel vlastnou správou o priebehu hospitácie, jeho názorom na program a odporúčaniami do budúcnosti. Všetci sme sa zhodli, že by sme si celý pobyt radi zopakovali aj niekoľkokrát.

V druhý deň rozchodov sa postupne naša malá veselá skupina hospitantov vytrácala z Andreas Hermes Akadémie. Lúčenie bolo síce smutné, no väčšinu z nás tešila skutočnosť, že sa opäť stretne v auguste 2007 v Berlíne na stretnutí absolventov hospitačných programov. Ale to je už iný príbeh...

Ak ste tento príspevok prečítali celý až do konca, sme vám vďační. Ak ste priamo nalistovali koniec, to nič. Vieme, čo znamená nemať čas! Koniec-koncov, preto prichádza táto správa tak oneskorene. Návrat z hospitácie bol pre nás všetkých ťažký,

obr. 7

čo potvrdili aj ostatní kolegovia hospitanti. Vedzte ale, že účasť na tomto hospitačnom programe bola výbornou skúsenosťou rozširujúcou naše odborné obzory, prehľbujúcou našu kuchynskú aj odbornú nemčinu a poskytujúcou nám nielen prácu a vzdelávanie, ale aj zábavu, oddych, relax, spoznávanie nových miest a nových kultúr. Predovšetkým nám umožnila vytvorenie nenahraditeľných a neoceniteľných ľudských kontaktov. Takže, ak ste v minulosti s prihláškou váhali, neváhajte, stojte za to!

JUDr. Zuzana Robel Högerová, LL.M.
advokátka

JUDr. Imrich Torma, LL.M.
advokát

obr. 8

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje

Návšteva nemeckých trestných obhajcov v Bratislave

V januári 2008 sa listom obrátil na Slovenskú advokátsku komoru Dr. Götz Reuker, zástupca združenia nemeckých trestných obhajcov, so žiadosťou o pomoc pri organizovaní návštevy Bratislavy.

Deutscher Strafverteidiger e.v. každoročne poriada pre svojich členov návštevu niektorého hlavného mesta Európy spojenú účasťou na pojednávaní a návštevou výchovno-nápravného zariadenia resp. väznice v danej krajine. V tomto roku od 21. do

25. mája 2008 sa skupina 32 osôb rozhodla navštíviť hlavné mesto Slovenska. Boli v nej zastúpení advokáti z celého Nemecka od Hamburgu, cez Düsseldorf, Kolín, Stuttgart, Darmstadt, Solingen až po Mníchov.

Odbor medzinárodných vzťahov SAK administratívne a organizačne zabezpečil účasť nemeckých obhajcov na pojednávaní na Okresnom súde Bratislava 1. Podpredseda súdu Mgr. Pavol Tomík oboznámil nemeckých hostí so zložením senátu ako aj

s obsahom pojednávanej desaťročnej kauzy podvodu predaja bytu. Odpovedal aj na početné odborné otázky, ktoré tlmočil prítomným advokát Mgr. Marcel Drgon. Pred začiatkom svedeckých výpovedí opustili nemeckí trestní obhajcovia súdnu sieň a presunuli sa do blízkeho ústavu na výkon väzby, v ktorom vďaka pochopeniu a ústretovosti Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže a tiež riaditeľa ÚVV Bratislava mjr. Mgr. Milana Gašparoviča absolvovali exkurziu. Pozostávala z premietania diapozitívov so základnými informáciami, polhodiny fundovaných otázok a odpovedí, obhliadky miestností určených na stretnutia advokátov s klientami, väzenských ciel, ambulancií lekárov a tiež vonkajších priestorov na šport a vychádzky. Pred odchodom nemeckí hostia vyjadrili poďakovanie za poskytnuté informácie a umožnenie tejto exkurzie.

Celá skupina sa na pozvanie predsedu SAK JUDr. Štefana Detvaia zišla vo veľkej zasadačke SAK na Kolárskej ulici, kde ich osobne privítal a zodpovedal otázky týkajúce sa počtu advokátov, koncipientov, advokátskych skúšok, ako aj slovenského trestného práva.

Na záver krátkeho stretnutia vyslovil Dr. Götz Reuker v mene svojich kolegov poďakovanie vedeniu SAK za výbornú organizáciu a úspešný priebeh ich návštevy v Bratislave a na rozlúčku venoval knižnici SAK nemeckú odbornú literatúru.

Spracovala: PhDr. Edita Tyrolerová

Publikačná súťaž Bulletinu slovenskej advokácie

Slovenská advokátska komora a Slovenská sporiteľňa, a. s.

vyhlasujú Publikačnú súťaž Bulletinu slovenskej advokácie na rok 2008

v kategóriách ● Verejné právo

● Súkromné právo

Súťaž je určená pre právnikov do 35 rokov. **Celková dotácia na ceny v oboch kategóriách je 130 000 Sk.** Poradie (1., 2., 3. miesto, prípadne mimoriadnu cenu) a výšku cien určí Redakčná rada BSA.

Ceny odovzdajú predseda SAK JUDr. Štefan Detvai a generálna riaditeľka Slovenskej sporiteľne, a. s. Regina Ovesny-Straka na tradičnom Novoročnom stretnutí právnikov v januári 2009. Vaše príspevky do bulletinu označte heslom *Publikačná súťaž*.

Zmeny v zozname advokátov za obdobie od 16. apríla do 15. mája 2008

■ Do zoznamu advokátov boli zapísaní:

JUDr. Karol Glinský
Cintorínska 554/67, 091 01 Stropkov
tel: 0903/241659

JUDr. Miriam Jančiová
Dončova 21, 034 01 Ružomberok
tel: 044/4304398, 0907/803102
miriam.janciova@zoznam.sk

Mgr. Mária Kodajová
Pečnianska 6, 851 01 Bratislava
tel: 0915/099972
mariakodajova@yahoo.com

Mgr. Ivana Štefánková
Vajnorská 5, 831 03 Bratislava
tel: 0907/759264
ivana.stefankova@hotmail.com

Mgr. Zuzana Vajdová
Nad lomom 2, 811 02 Bratislava
tel: 0903/925846

Mgr. Beata Verschraegen, LL.M.
Mariánska 3, 811 08 Bratislava

Mgr. Ľudmila Vorčáková
029 47 Oravská Polhora 132
tel: 0904/866982
vorcakova2@hotmail.com

■ Výkon advokácie má pozastavený podľa § 8 ods. 1 písm. a, d zákona o advokácii:

Mgr. Oľga Mrázová, Zvolen
od 1. 5. 2008

■ Zo zoznamu advokátov boli vyčiarknutí podľa § 7 ods. 1 písm. a zákona o advokácii:

JUDr. Ján Buzák, Liptovský Mikuláš
od 27. 3. 2008

JUDr. Ľudovít Krišák, Košice
od 11. 4. 2008

■ Zo zoznamu advokátov boli vyčiarknutí podľa § 7 ods. 1 písm. c zákona o advokácii:

JUDr. Anna Blahová, Bratislava
od 29. 4. 2008

JUDr. Peter Pompa, Poprad
od 15. 4. 2008

Spracovala: Vilma Slopovská

Zmeny v zozname advokátskych koncipientov za obdobie od 16. apríla do 15. mája 2008

Do zoznamu advokátskych koncipientov boli zapísaní:

Mgr. Pavol Antal

u Mgr. Miloša Čičmanca, Poprad

Mgr. Andrej Bábsky

u Mgr. Radovana Ulehlu, Trnava

Mgr. Martin Bahurinský

u Mgr. Karola Haťapku, Bratislava

Mgr. Tomáš Bálint

u JUDr. Martina Kriváka, Bratislava

JUDr. Viliam Baranec

v obch. spol. ULC Čarnogurský s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Jánom Čarnogurským

JUDr. Mária Belláková

v obch. spol. Aequitas s. r. o., Banská Bystrica, zast. JUDr. Jaroslavom Lováššom

Mgr. Natália Bucková

v obch. spol. Nitschneider & Novák, s. r. o., Bratislava, zast. Mgr. D. Nitschneiderom

JUDr. Eduard Burda

u JUDr. Ondreja Laciaka, Bratislava

Mgr. Tatiana Caunerová

u Mgr. Františka Fúseka, Bratislava

Ing. Mgr. Tomáš Cibulá

v obch. spol. White & Case s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Ivom Bártom

Mgr. Vladimír Čengel

v obch. spol. ULC Čarnogurský s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Jánom Čarnogurským

JUDr. Katarína Černická

u JUDr. Alexandra Sokola, Bratislava

Mgr. Ing. Stanislav Čistý

v obch. spol. bnt – Sovova Chudáčková & Partner, s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Zuzanou Chudáčkovou

Mgr. Jozef Danczi

u Mgr. Daniely Oravczovej, Bratislava

Mgr. Ivan Dobročáni

u JUDr. Davida Soukeníka, Bratislava

Mgr. Martin Dočár

v obch. spol. GARANT PARTNER legal s.r.o., Bratislava, zast. JUDr. Petrom Haňdiakom

Mgr. Zuzana Dolinková

u JUDr. Ondreja Škodlera, Bratislava

Mgr. Renáta Ďurková

u JUDr. Jána Kizivata, Michalovce

Mgr. Eva Dzurendová

u JUDr. Jána Brandta, Prešov

Mgr. Fadi Fardous

u JUDr. Renáty Fardousevej, Šaľa

Mgr. Marián Fečko Čegín

u Mgr. Juraja Zachara, Bratislava

Mgr. Zuzana Floriančíková

u JUDr. Ľubomíra Schweighofera, Bratislava

JUDr. Tomáš Gábriš

v AK Slivka & Lečková, s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Romanom Slivkom, CSc.

Mgr. Ivana Golianová

v obch. spol. Bobák, Bollová a spol. s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Miroslavom Bobákom

Mgr. Katarína Hajtúnová

v obch. spol. Nitschneider & Novák, s. r. o., Bratislava, zast. Mgr. D. Nitschneiderom

Mgr. Ivana Halahijová

u JUDr. Jozefa Matkovčička, Bratislava

JUDr. Lukáš Hanniker

u JUDr. Michala Krnáča, Žilina

Mgr. Eva Holdošová

u JUDr. Jozefa Uličného, Likavka

Mgr. Eva Hubová

u JUDr. Jany Ďuračinskej, Bratislava

JUDr. Lucia Chupáčová

v obch. spol. BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Jurajom Bizoňom

JUDr. Roman Jablonovský

u JUDr. Martina Kubinca, PhD., Ban. Bystrica

JUDr. Eva Jančová

u JUDr. Jany Markechovej, Bratislava

Mgr. Daniel Jurčaga

u JUDr. Mareka Jakubíka, Čadca

Mgr. Peter Kalman

u JUDr. Pavla Jureka, Bratislava

JUDr. Gabriela Karolová

u JUDr. Petra Peružeka, Hlohovec

Mgr. Katarína Kočišková

v Advokátskej kancelárii JUDr. Peter Kerecman, s. r. o., zast. JUDr. P. Kerecmanom

Mgr. Richard Koší

u JUDr. Marianu Ďurana, Žilina

JUDr. Mgr. Libuša Kollárová

u Mgr. Jána Poláka, Bratislava

JUDr. Lucia Koloňová

u Mgr. Erika Končoka, Bratislava

Mgr. Viera Kováčová

v obch. spol. Nitschneider & Novák, s. r. o., Bratislava, zast. Mgr. D. Nitschneiderom

Mgr. Ing. Andrej Krajčovič

u Mgr. Jána Poláka, Bratislava

JUDr. Silvia Kučerová

u JUDr. Pavla Doriča, Košice

JUDr. Marek Kúkelčík

u JUDr. Jozefa Brázdila, Zvolen

Mgr. Lucia Kunová

u JUDr. Róberta Kováčika, Bratislava

Mgr. Jana Kupcová

v obch. spol. Geško & Hulín v. o. s., Bratislava, zast. JUDr. Richardom Hulínom

Mgr. Pavol Lepieš

u Mgr. Petra Noska, Banská Bystrica

JUDr. Václav Louma

u JUDr. Jána Garaja, Prešov

Mgr. Igor Lukačovič

u Mgr. Margaréty Lukačovičovej, Bratislava

JUDr. Ján Marcinek

u JUDr. Miloša Mađara, Banská Bystrica

Mgr. Ľudmila Marková

u JUDr. Dagmar Zukalovej, Bratislava

Mgr. Róbert Minachin

v obch. spol. JUDr. Boris Reken – advokát, s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. B. Rekenom

JUDr. Jitka Mlynarčíková

u JUDr. Evy Roháčovej, Banská Bystrica

Mgr. Martin Morochovič

u Mgr. Petra Lacka, Bratislava

Mgr. Lucia Naštická

u JUDr. Jany Duračinskej, Bratislava

Mgr. Ľubica Oslejšová

u JUDr. Michala Krnáča, Žilina

JUDr. Ivana Palová

u JUDr. Róberta Bockaniča, Bratislava

Mgr. Monika Pánisová

u JUDr. Ivana Žilíka, PhD., Prievidza

JUDr. Marek Polakovič

u JUDr. Jána Garaja, Prešov

Mgr. Lenka Prachárová

v obch. spol. Agner & partners, s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Lukášom Garčárom

Mgr. Ján Prazniák

u JUDr. Jozefa Sotoláňa, Košice

Mgr. František Rácz

v obch. spol. Law & Trust – advokátska kancelária, spol. s r. o., Bratislava, zast. Mgr. Marcelom Sedlákom

Mgr. Vladimír Ruman

v obch. spol. Agner & partners, s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Vojtechom Agnerom

JUDr. Zoltán Ružič

u JUDr. Vojtecha Zuzáka, Galanta

Mgr. Zdenko Siegel

u JUDr. Moniky Kováčikovej, Bratislava

Mgr. Jana Slaninová

u JUDr. Alana Streláka, Bratislava

Mgr. Marcel Šmehýl

v obch. spol. Advokátska kancelária JUDr. Pavol Kuric, JUDr. Andrea Sunik, s.r.o., Žilina, zast. JUDr. Pavlom Kuricom

Mgr. Eva Smoleňová

u Mgr. Tomáša Rašovského, Bratislava

Mgr. Miroslav Šperka

u JUDr. Antona Kupša, Čadca

Mgr. Andrea Šperková

u JUDr. Antona Kupša, Čadca

Mgr. Michal Straka

u JUDr. Renáty Fardousevej, Šaľa

Mgr. Lenka Stašková

u JUDr. Vladislava Sisáka, Košice

Mgr. Miroslava Stehlíková

u JUDr. Jaroslava Baka, Lučenec

Mgr. Jozef Šulek

u Mgr. Miroslava Haneca, Žilina

Mgr. Katarína Surkošová

u JUDr. Alexandra Rakovského, Bratislava

Mgr. Vladimír Šléger

u JUDr. Viliama Pograna, Bratislava

Mgr. Beáta Takáčová

u JUDr. Vladimíra Vágó, Galanta

Mgr. Lenka Trcková

v obch. spol. BADUCCI Legal, s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Martinom Čizmárikom

JUDr. Lýdia Uhrinová

v obch. spol. IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Ivanom Ikrényim

JUDr. Patrícia Uhrinová

u JUDr. Márie Turyovej, Košice

JUDr. Ivica Urbanová

v obch. spol. avocat, s. r. o., Bratislava,

zast. JUDr. Jurajom Hatvanym

Mgr. Branislav Vančo

v obch. spol. Balcar Polanský Eversheds s.r.o.

Bratislava, zast. Mgr. Petrom Gregušom

JUDr. Martin Vernarský

u JUDr. Ondreja Hvišča, Košice

JUDr. Ján Végh

u Mgr. Patrika Gaala, Dunajská Streda

Mgr. Júlia Vestenická

u JUDr. Jána Vicianu, Bratislava

Mgr. Vladislav Vyrva

v Advokátskej kanc. Bugala-Đurček, s. r. o., Bratislava, zast. Mgr. Jurajom Bugalom

JUDr. Peter Weis

v obch. spol. ADVOKÁT FUTÓ s. r. o., Tre-

bišov, zastúpená Mgr. Ladislavo Futóm

JUDr. Adriana Weisová

u JUDr. Jozefa Vaculíka, Bratislava

Mgr. Katarína Žiláková

v obch. spol. VRBA & PARTNERS, s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Brankom Vrbom

JUDr. Vladimíra Žofčinová

u JUDr. Ondreja Hvišča, PhD., Košice

JUDr. Cyril Žolnár

u Mgr. Karola Haťapku, Bratislava

Zmeny v zozname advokátskych koncipientov:**Mgr. Martina Bariaková** od 1. 4. 2008

u JUDr. Radka Petruňa, Zvolen

Mgr. Andrea Boriková od 1. 4. 2008

u JUDr. Milana Weiczena, Košice

Mgr. Marcel Fandák od 4. 3. 2008

u JUDr. Pavla Sitára, Košice

Mgr. Lenka Gabzdilová od 4. 4. 2008

u Mgr. Karola Haťapku, Bratislava

Mgr. Jaroslava Harďošová od 17. 3. 2008

u JUDr. Jany Markechovej, Bratislava

JUDr. Petra Chudíková od 1. 4. 2008

v obch. spol. HAVEL & HOLÁSEK s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Jaroslavom Havlom

Mgr. Andrea Kralovenská od 1. 4. 2008

v obch. spol. JUDr. Kralovenský, s. r. o., Ružomberok, zast. JUDr. P. Kralovským

Mgr. Michal Markotán od 1. 4. 2008

u JUDr. Radka Petruňa, Zvolen

Mgr. Katarína Mestická od 1. 4. 2008

v obch. spol. Agner & partners, s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Lukášom Garčárom

Mgr. Marek Piršel od 1. 4. 2008

v obch. spol. BARRISTER, s. r. o., Bratislava, zast. JUDr. Dionýzom Stehlíkom

Mgr. Petra Sládkovičová od 14. 4. 2008

u Mgr. Jiřího Černého, Bratislava

Mgr. Eva Trangošová od 1. 4. 2008

u JUDr. Radka Petruňa, Zvolen

Mgr. Ladislav Zselinszky od 4. 3. 2008

u JUDr. Jána Slováka, Bratislava

Zo zoznamu advokátskych koncipientov boli vyčiarknutí v dôsledku skončenia pracovného pomeru u advokáta:**Mgr. Simona Bešková** do 15. 4. 2008

u Mgr. Karola Haťapku, Bratislava

JUDr. Ján Bišto do 31. 3. 2008

u JUDr. Petra Turoka, Košice

JUDr. Miroslav Duračinský do 31. 3. 2008

u JUDr. Matúša Boľoša, Banská Bystrica

Mgr. Miroslav Ilčin do 24. 2. 2008

u JUDr. Gabriely Semančíkovej, LL.M., MBA,

Bratislava

Mgr. Marek Gajdoš do 29. 2. 2008

u JUDr. Antona Hencovského, Košice

Mgr. Viktória Haárová do 31. 3. 2008 u

JUDr. Ernesta Csongu, Dunajská Streda

Mgr. Igor Hrdlík do 7. 3. 2008

v obch. spol. VETRÁK & PARTNERS, s. r. o., Bratislava, zast. Mgr. Petrom Vetrákom

JUDr. Miroslav Kerďo do 29. 2. 2008 u

JUDr. Pavla Kerďa, Galanta

JUDr. Ivan Portik do 31. 3. 2008

u JUDr. Martina Puchallu, Košice

JUDr. Gabriela Ulbriková do 31. 3. 2008

v AK Mikolaj s. r. o., Bratislava, zast. Mgr. Dušanom Mikolajom

Mgr. Zuzana Valková do 15. 3. 2008 v

obch. spol. Procházka Randl Kubr s. r. o., Bratislava, zast. Mgr. Martinom Křížom

Spracovala: Danica Ježová

Oprava

V *Bulletine slovenskej advokácie* č. 4/2008 v kapitole *Zmeny v zozname advokátskych koncipientov* bolo nesprávne uvedené, že zo zoznamu advokátskych koncipientov bola vyčiarknutá JUDr. Daniela Džupová, advokátska koncipientka JUDr. Igora Raába, Košice.

Správne má byť uvedené: Zo zoznamu advokátskych koncipientov SAK bola vyčiarknutá **Mgr. Antónia Džupinová**, ktorá pracovala do 29. 2. 2008 u JUDr. Miroslava Pekára, Bratislava.

Za spôsobené nepríjemnosti, ktoré vznikli nesprávnou informáciou, sa JUDr. Džupovej a jej školiteľovi JUDr. Igorovi Raabovi ospravedlňujeme.

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje

Historická mozaika

JUDr. PhDr. Stanislav Balík

■ V roce 1910 působilo na území dnešního Slovenska podle statistických údajů 8 890 právníků a úředníků pracujících v institucích či s osobami, věnujícími se právníké profesi. Advokátů zde bylo usazených 994, advokátních koncipientů a úředníků celkem 566, písařů v advokátních kancelářích 414. Pro porovnání lze uvést, že soudců a prokurátorů bylo na slovenském území tehdy 474, notářů pouze 53. Zatímco soudci, prokurátoři a notáři se hlásili vesměs k maďarské národnosti, rodným jazykem 82 advokátů, 28 advokátních koncipientů a úředníků a 40 písařů v advokátních kancelářích byla slovenština. Advokáti, kteří tak činili cca 11,2 % právníké inteligence – jak se dá dovodit ze statistických údajů – měli k dispozici v průměru jednu spolupracující osobu, ať to byl koncipient, úředník nebo písař. Již z pouhé statistiky je zřejmé, že i ti advokáti, kteří byli slovenské národnosti, museli umět maďarsky, aby mohli vykonávat svoje povolání. Ze shora uvedeného počtu 8 890 se při sčítání obyvatel hlásilo ke slovenštině jako mateřskému jazyku celkem 296 osob, tj. cca 3,3 %. Pro porovnání stojí ještě za zmínku, že v r. 1909 působilo v Uhersku 6 404 advokátů a 4 912 advokátních koncipientů.

■ Vládním nařízením č. 216/1946 Sb. z. a n. byla provedena některá ustanovení dekretu presidenta republiky č. 104/1945 Sb. z. a n. o závodních a podnikových radách. Toto vládní nařízení upravovalo také organizaci rozhodčích komisí, ústředních rozhodčích komisí a rozhodčí řízení. Před rozhodčí komisí prvního stupně bylo vyloučeno zastoupení advokátem či notářem. Kritikové zmiňovaného vládního nařízení poukazovali na to, že „nezastupoval-li advokát v I. stolici, těžko bude mu doháněti opominutí I. stolice v řízení před ústřední rozhodčí komisí, kde zastupovat smí“. Pražský advokát Zdeněk Harsa v časopise *Právní praxe* argumentoval mj. i tím, že „zásadou ústavní listiny jest, že omezení osobní svobody občanů, o které tu nesporně jde, třebaš jen určité části z nich, jest možná jen na základě zákona. Tak však, jak je citované ustanovení stylisováno, nemohlo by obstáti ani jako zákon, protože neukládá se všem občanům bez rozdílu nezvoliti si advokáta nebo notáře jako právního zástupce, nýbrž ukládá se pouze advokátům a notářům zákaz účastniti se jakožto zmocněncům stran jednání rozhodčí komise, všem ostatním svéprávným občanům se však účast jako zmocněncům dovoluje“. Přestože advokáti a notáři-poslanci „bez rozdílu stranické příslušnosti“ byli vyzýváni k tomu, aby u parlamentu dosáhli novelizace, zůstalo vládní nařízení do celkové změny právních předpisů v období právníké dvouletky nezměněno.

■ V období uherské revoluce v letech 1848 – 1849 se výrazně prosadili také advokáti. Lajos Kossuth (1802 – 1894), který od r. 1832 zastupoval na uherském sněmu rod Szapáryů, byl v první revoluční vládě hraběte Batthyányho ministrem financí, po vyhlášení nezávislosti Uher v dubnu 1849 byl jmenován presidentem. Ministrem spravedlnosti se stal liberální politik a advokát Ferenz

Deák (1803 – 1876), ministrem vnitra advokát Bertalan Szemere (1812 – 1869). Revoluce byla vedena v duchu velkomadžarského nacionalismu, její vůdci odmítali emancipační požadavky slovenského národa i jižních Slovanů. Slováci proti revoluci vystoupili, rovněž jižní Slované podporovali rakouskou armádu. Po porážce a kapitulaci u Világoše byli Kossuth a Szemere odsouzeni v nepřítomnosti k trestu smrti, oba byli v emigraci v Istanbulu. Po amnestii v r. 1865 se Szemere vrátil do vlasti, Kossuth zůstal v cizině a zemřel v Turíně. Ferenz Deák patřil v 60. letech 19. století k hlavním vyjednávačům ve Vídni o rakousko-uherské vyrovnání.

■ Na Fakultě právníké Západočeské Univerzity byla dne 21. dubna 2008 úspěšně obhájena diplomová práce na téma *Advokáti v revolučním Národním shromáždění a v prvních československých vládách*. Diplomant Pavel Sorokáč vycházel z dobových pramenů a též z Peroutkova spisu Budování státu. Práce je cenná i tím, že její přílohu tvoří seznamy advokátů – poslanců, senátorů a ministrů. Spis je k dispozici v knihovně plzeňské právníké fakulty. Na této fakultě jsou postupně formou diplomových a rigorózních prací zpracovávány i regionální dějiny advokacie. Konsultantem práce byl Stanislav Balík, oponentkou Petra Jánošíková.

■ Mnozí slovenští advokáti byli starosty ve svém působišti. V Banské Bystrici jím byl např. Andrej Hanzlík, který byl pokládán nejen za vynikajícího právníka, ale i za „osvědčeného slovenského pracovníka národního a věrného přívržence vzájemnosti a jednoty československé“. Andrej Hanzlík byl i dozorcem zvolenského seniorátu evangelické církve augšpurského vyznání. K významným košických měšťanostům patřili např. Vladimír Mutňaský a Pavol Novák, kteří se v této funkci střídali v meziválečném období.

■ „Takové zákonem stanovené pokoutnictví jest zajisté unikum a jest to smutným zjevem, že ani v ministerstvech neznají zákonů,“ postěžoval si autor zprávy v časopise *Česká advokacie* z r. 1922. Ministerstvo pro správu Slovenska totiž chtělo umožnit obvodním a obecním notářům, kteří v té době byli jinak státními úředníky, vést pozemkovou agendu ve věcech do 50 000 Kč. Odměna měla činit 1 % z ceny věci za sepsání smlouvy, jednu čtvrtinu procenta za návrh knihovní. Jako další příklad toho, že by „bujelo pokoutnictví v míře obsáhlé a nekontrolovatelné,“ byli uváděni techničtí zástupci, jimž se vláda připravovala vydat oprávnění vykonávat samostatně právníké práce, související s pracemi technickými. „Co by tomu asi tito praktikové říkali, kdyby advokáti zase žádali, aby mohli vyhotovovati plány a jiné technické práce v těch případech, kde jim bylo svěřeno právní provedení nějaké věci?“ tázal se autor zprávy a ironicky uzavřel, že by bylo lépe, kdyby snad „naši 'reformátoři' uznali, že jest lépe držeti se svého kopyta a nefušovati v zaměstnání, kterému nerozumějí“.

ADVOKÁTI V SIETI

- blíží sa ďalší ročník tenisového turnaja

Vážení tenisoví priatelia, advokáti a notári,

aj tento rok sa s Vami radi stretneme na tradičnom tenisovom turnaji, ktorý sa uskutoční **19. až 21. júna 2008 v Piešťanoch** v rekreačno-sportovom areáli Hotela KOREKTA.

Pre silnejšie hlasy krívajúcich kolegov budú mať tento rok prioritu štvorhry, ak ich stihneme včas odohrať, obzvlášť odolní kolegovia môžu hrať aj dvojhry.

Na výslovnú žiadosť jedného z potenciálnych výhercov nebude chýbať špeciálna súťaž „O uhádanú loptu“.

Predbežný program

Štvrtok 19. júna

- príchod v popoludňajších hodinách
- uvítanie a registrácia účastníkov (cca 18:00 – 19:00 h)
- spoločné posedenie

Piatok 20. júna

- 7:30 – 8:30 raňajky
- 8:30 – 9:00 žrebovanie hráčov
- 9:00 – 9:05 slávnostné otvorenie turnaja
- 9:05 – 18:00 turnaj
- 19:00 – 22:00 grilovanie na terase, v prípade nepriaznivého počasia občerstvenie v reštaurácii (nie je v cene štartovného, návšteva jazzového klubu – kto ešte bude vládvať)

Sobota 21. júna

- 9:00 – 14:00 pokračovanie turnaja (finálové hry)
- 14:00 oficiálne ukončenie turnaja, vyhodnotenie a odovzdanie cien

Štartovné cca 1 000 Sk/osobu je splatné pri príchode na akciu (upresní sa na mieste). V cene štartovného pri predpokladanom počte minimálne 20 účastníkov je organizačné zabezpečenie pretekov, prenájom areálu a tenisových kurtov, ceny pre víťaza v každej kategórii + diplomy a minerálka na kurtoch.

Ubytovanie má kapacitu cca 30 osôb a zodpovedá *** skromnému hotelu. K dispozícii sú jednoposteľové a dvojposteľové izby. Predbežne máme rezervovaných 30 miest.

Orientačné ceny za noc:

- 1 osoba samostatne v dvojposteľovej izbe ... 800 Sk
- 2 osoby v dvojposteľovej izbe 1 200 Sk
- 3 osoby v dvojposteľovej izbe 1 600 Sk

Rezervácia izieb je individuálna. Každý z účastníkov si rezervuje ubytovanie sám na tel. číslo 033/77 49 500, kontaktná osoba: Jana Mináriková, oznámte účasť na akcii *Advokáti v sieti*.

Prihlášky posielajte na Advokátsku kanceláriu Zelenay a spol., JUDr. Peter Zelenay, Pribinova 25, 811 09 Bratislava 1, tel.: 02/33553222, fax: 02/33553200, centrala@akzelenay.sk **najneskôr do 13. júna 2008.**

Podujatie je spoločensko-sportovou udalosťou, a preto sú vítaní aj nešportovci a fanúšikovia. Tešíme sa na stretnutie s Vami

Advokátska kancelária Zelenay a spol.
v spolupráci so
Slovenskou advokátskou komorou

Bulletin slovenskej advokácie

CENNÍK INZERCIE NA ROK 2008

Ceny a rozmery uvedené na schémach platia pre vnútorné strany čísla.

Druhá strana obálky

Vodorovná polovica strany 210 x 147 mm + 3 mm dookola na orez 24 000 Sk

Celá strana 210 x 297 mm + 3 mm dookola na orez 48 000 Sk

Pre 2. stranu obálky nie je rozhodujúca farebnosť inzerátu.

Celostranová inzercia má na 2. strane obálky prednosť pred polstranovou.

Tretia strana obálky – detto ako 2. strana obálky.

Štvrtá strana obálky

Výlučne **celá strana** 210 x 297 mm + 3 mm dookola na orez 72 000 Sk

Pre 4. stranu obálky nie je rozhodujúca farebnosť inzerátu.

Zľavy pri opakovanom obsadení tej istej inzertnej plochy

Opakovaným obsadením sa rozumie **vopred** ohlásený počet, veľkosť, farebnosť a umiestnenie inzerátu. Samotný obsah sa pritom môže meniť, ak inzerent dodáva definitívne spracovaný tlačový podklad. Za opakovanie sa považuje **aj znovuobjednanie toho istého inzerátu** do nasledujúceho čísla, aj keď bolo ohlásené dodatočne; zľava za prvé uverejnenie sa započíta.

2 uverejnenia 5 %

3 uverejnenia 10 %

4 a viac uverejnení 15 %

Vkladaná inzercia – 3 Sk/kus

Ide o distribúciu **inzerentom dodaných tlačovín** spolu s bulletinom.

Maximálna veľkosť je formát A4.

Riadková inzercia

sa neuverejňuje. Výnimkou sú žiadosti o zamestnanie advokátskych koncipientov a praktikantov, ktoré sú zverejňované v samostatnej kapitole čísla zadarmo.

Špeciálny inzerát výlučne pre advokátov, advokátske kancelárie a firmy, ktorého účelom je **ponuka práce pre koncipienta/koncipientku**, má jednotnú úpravu, rozmer štvrtiny strany (kvadrant), sa zverejňuje za režijnú cenu 500 Sk.

Harmonogram

číslo	podklady	vychádza
4	3. 4.	21. 4.
5	29. 4.	19. 5.
6	29. 5.	16. 6.
7-8	26. 6.	14. 7.
9	31. 7.	22. 9.
10	25. 9.	13. 10.
11	23. 10.	10. 11.
12	27. 11.	15. 12.

Podklady

Podklady inzerátu sa prijímajú výlučne v elektronickej podobe, definitívne spracované pre tlač vo formátoch PS, EPS, PDF, JPG, TIF... Musia spĺňať technické parametre na požadovanú kvalitu tlače (nedegradované fotografie s rozlíšením cca 300 dpi, farebnosť v CMYKu, texty v krivkách a pod.). Pri osobitnej požiadavke na vernosť reprodukcie musí inzerent dodať nátláčok inzerátu v skutočnej veľkosti. Materiál na vkladajúcu inzerciu si zabezpečí inzerent sám a doručí ho priamo do firmy, ktorá finalizuje bulletin. Inzerent zodpovedá za obsah inzerátu i za kvalitu dodaných podkladov.

Ceny sú uvedené bez DPH 19 %.

Štvrtina strany
– kvadrant
88 x 128 mm
(š x v)

čb 5 000 Sk
cmyk 9 000 Sk

Štvrtina strany – vodorovný pás
180 x 62 mm (š x v)

čb 5 000 Sk
cmyk 9 000 Sk

Vodorovná
polovica strany
spadavka
210 x 147 mm
(š x v)
+3 mm dookola na orez

čb 11 000 Sk
cmyk 19 800 Sk

Vodorovná
polovica strany
zrkadlo
180 x 128 mm
(š x v)

čb 10 000 Sk
cmyk 18 000 Sk

Zvislá
polovica strany
zrkadlo
88 x 260 mm
(š x v)

čb 10 000 Sk
cmyk 18 000 Sk

Zvislá
polovica strany
spadavka
103 x 297 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 11 000 Sk
cmyk 19 800 Sk

Celá strana
zrkadlo
180 x 260 mm
(š x v)

čb 20 000 Sk
cmyk 36 000 Sk

Celá strana
spadavka
210 x 297 mm
(š x v)
+3 mm dookola na orez

čb 22 000 Sk
cmyk 39 600 Sk

bulletin slovenskej advokácie

Mesačník Slovenskej advokátskej komory
Vychádza desať ráz do roka
(8 riadnych čísel a dve dvojčísla)
Náklad 5 200 ks

Redakčná rada:

JUDr. Jozef Brázdil (predseda)
JUDr. Ing. Imrich Flassik (podpredseda)
Mgr. Marek Benedik
doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD.
JUDr. Zuzana Ďurišová
JUDr. Roman Hošovský
JUDr. Ondrej Mularčík
prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.
JUDr. Alexander Škrinár, CSc.
JUDr. Marek Števček, PhD.
Mgr. Roman Toman, PhD.
JUDr. Andrea Tomlainová, PhD.
prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.

Výkonná redaktorka:

PhDr. Naďa Ondrišová, ondrisova@sak.sk
tel.: 02/5296 1236
Administrácia:
PhDr. Edita Tyrolerová, tyrolerova@sak.sk
tel.: 02/5296 1556

Sídlo redakcie:

SAK, Kolárska 4, 813 42 Bratislava
tel.: 02/5296 1556, 5296 1236
fax: 02/5296 1554, 5292 4056

Vizuálna koncepcia a grafická úprava:

Ing. Ladislav Blecha
Predtlačová príprava:
Helondia, s. r. o., Bratislava
Tlač:
Print Hall, s. r. o., Bratislava

Objednávky bulletinu a inzercie:

Kancelária SAK
Kolárska 4, 813 42 Bratislava
fax: 02/5292 4056, 5296 1554

reg. č. MK SR: 1212/95

ISSN 1335-1079

Uzávierka odbornej časti: 14. 5. 2008

Uzávierka redakčnej časti: 27. 5. 2008

Toto číslo vyšlo 12. 6. 2008

Foto na obálke: účastníci 1. ročníka
šachového turnaja pri príležitosti prijatia
prvého zákona o advokácii po roku 1989.

Pokyny pre autorov odborných článkov

1. Do redakcie treba poslať rukopis v elektronickej podobe.
2. Treba uviesť meno a priezvisko autora (autorov), vedecké a akademické hodnosti, povolanie, adresu pracoviska a trvalého bydliska, rodné číslo, kontakty (telefónne číslo, e-mailovú adresu).
3. Titulok príspevku má byť krátky, vecný, výstižný. Pri dlhších príspevkoch sa odporúča krátky úvod (perex) objasňujúci výber témy. Dlhý text je vhodné členiť medzitulkami.
4. V texte treba dôsledne dbať na presnú identifikáciu osôb a inštitúcií. U osôb nasleduje po akademických tituloch meno a priezvisko, v prípade potreby i vedecká hodnosť. Ak nie je známy slovenský prepis zahraničných hodností alebo ich uvedenie nie je podstatné vzhľadom na informačnú a protokolárnu potrebu, tak ich možno vynechať. Názvy zahraničných a medzinárodných inštitúcií sa uvádzajú v plnom pôvodnom názve (prípadne so skratkou v zátvorke). Ak existuje zaužívaný slovenský prepis, treba ho dôsledne používať, inak je potrebný čo najpresnejší preklad do slovenčiny.
5. Poznámky v texte treba označovať číslom bez zátvorky a bez bodky. Pri citovaní bibliografických údajov treba dodržať nasledovnú schému:
Priezvisko1, M. – Priezvisko2, M.: **Názov diela. Prípadný podtitul.** Miesto vydania : Vydavateľ, ROK, s. XY.
6. Autor pripojí krátku **anotáciu** v rozsahu do 600 znakov vrátane medzier, v ktorej zhrnie problematiku článku, svoje stanoviská a vývody. Redakcia zabezpečí preklad anotácie do angličtiny a nemčiny.
7. Autor tiež napíše **stručnú informáciu** o svojom aktuálnom odbornom pôsobení a prípadne o iných skutočnostiach, ktoré považuje za dôležité v súvislosti s obsahom článku. Táto informácia bude uverejnená na prvej strane príspevku v graficky odčlenenej plôške.
8. Maximálny odporúčaný rozsah odborného článku je 34 000 znakov vrátane medzier, čo zodpovedá cca 6 stranám v bulletine. Maximálny odporúčaný rozsah recenzie, poznámky, správy z podujatia, úvahy na aktuálnu tému a pod. je 4 500 znakov vrátane medzier.
9. O zaradení príspevku do konkrétneho čísla a výške autorského honoráru rozhoduje redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie. Vyslovuje sa k obsahu a forme spracovania príspevku, prípadne konzultujte s autorom možné úpravy a doplnky. Môže požiadať autora o skrátenie príspevku alebo rozdeliť dlhý článok do viacerých čísiel. Vyhradzuje si tiež právo uverejniť svoj kolektívny názor k publikovanému príspevku.
10. Redakcia bulletinu si vyhradzuje právo upraviť názov príspevku, medzitulky, vykonať v rukopise potrebné štylistické, jazykové a technické úpravy.
11. Tesne pred publikovaním dostane autor svoj príspevok na odsúhlasenie redakčných zásahov a na prípadné doplnenie a aktualizáciu. Autorizovaný príspevok sa uverejní bez ďalších redakčných zásahov.
12. Príspevky sa uverejňujú na základe písomného súhlasu autorov na osobitnom redakčnom formulári. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

bulletin slovenskej advokácie

VYDÁVA SLOVENSKÁ ADVOKÁTSKA KOMORA